

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Asseco South Eastern Europe
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku**

Obecność
w **23 krajach**

Uzyskana sprzedaż
1 565 mln PLN

3 874 osób pracujących
na uzyskane wyniki

Wypracowany wynik
netto dla Akcjonariuszy
Jednostki Dominującej
188,3 mln PLN

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Asseco South Eastern Europe

Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE	6
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK Z ZYSKÓW I STRAT ORAZ SPRAWOZDANIE Z POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH	7
SKONSOLIDOWANY BILANS	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	10
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	12
DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	13
I. PODSTAWOWE INFORMACJE	13
II. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	14
2.1. Podstawa sporządzenia	14
2.2. Oświadczenie o zgodności	14
2.3. Waluta funkcjonalna, waluta prezentacji i hiperinflacja	15
2.4. Profesjonalny osąd i szacunki	15
2.5. Stosowane zasady rachunkowości	16
2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	16
2.7. Zmiany stosowanych zasad prezentacji	17
2.8. Korekta błędów	17
2.9. Zmiany danych porównywalnych	17
2.10. Wpływ księgowy statusu Turcji jako gospodarki hiperinflacyjnej	20
III. ORGANIZACJA I ZMIANY W STRUKTURZE GRUPY ASSECO SOUTH EASTERN EUROPE, ZE WSKAZANIEM JEDNOSTEK PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI	25
IV. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	29
V. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW I STRAT	32
5.1. Struktura przychodów operacyjnych	32
5.2. Struktura kosztów operacyjnych	36
5.3. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	40
5.4. Przychody i koszty finansowe	40
5.5. Podatek dochodowy	41
5.6. Zysk przypadający na jedną akcję	44
5.7. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy	44
VI. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO BILANSU	45
6.1. Rzeczowe aktywa trwałe	45
6.2. Wartości niematerialne	47
6.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	50
6.4. Wartość firmy	51
6.5. Testy z tytułu utraty wartości	59
6.6. Pozostałe aktywa finansowe	62
6.7. Czynne rozliczenia międzyokresowe	64
6.8. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami	64
6.9. Zapasy	67
6.10. Środki pieniężne	68
6.11. Kapitał podstawowy (zakładowy) i nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	68
6.12. Udziały niekontrolujące	69
6.13. Zobowiązania z tytułu leasingu	69
6.14. Kredyty bankowe i pożyczki	71
6.15. Pozostałe zobowiązania finansowe	73
6.16. Zobowiązania handlowe, zobowiązania budżetowe oraz pozostałe zobowiązania	75
6.17. Zobowiązania z tytułu umów z klientami	76
6.18. Rezerwy	76
6.19. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	78
6.20. Transakcje z podmiotami powiązanymi	79
VII. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	82

7.1.	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	82
7.2.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	82
7.3.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	82
VIII. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO CELÓW I ZASAD ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM		84
8.1.	Ryzyko zmian kursów walutowych	84
8.2.	Ryzyko zmian stopy procentowej	86
8.3.	Ryzyko kredytowe	86
8.4.	Ryzyko związane z płynnością	87
8.5.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na pozycje bilansowe	87
IX. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE		89
9.1.	Zobowiązania pozabilansowe	89
9.2.	Sezonowość i cykliczność	90
9.3.	Zatrudnienie	90
9.4.	Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	91
9.5.	Wynagrodzenie Zarządu oraz Rady Nadzorczej	91
9.6.	Zarządzanie kapitałem	92
9.7.	Klimat a działalność Grupy ASEE	92
9.8.	Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym	93
9.9.	Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych	93

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Grupy Kapitałowej Asseco South Eastern Europe

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Asseco South Eastern Europe S.A. w dniu 22 lutego 2023 roku.

Zarząd:

Piotr Jeleński

Prezes Zarządu

Miljan Mališ

Członek Zarządu

Michał Nitka

Członek Zarządu

Kostadin Slavkoski

Członek Zarządu

Wybrane dane finansowe

Grupa Asseco South Eastern Europe

W poniższej tabeli zaprezentowano wybrane dane finansowe Grupy Asseco South Eastern Europe:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. EUR	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. EUR
Przychody ze sprzedaży	1 565 493	1 146 649	333 916	250 497
Zysk z działalności operacyjnej	215 944	180 018	46 060	39 327
Zysk brutto	238 210	192 269	50 810	42 003
Zysk za okres sprawozdawczy	195 986	154 035	41 803	33 650
Zysk za okres sprawozdawczy przypadający Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	188 258	149 242	40 155	32 603
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	240 576	234 843	51 314	51 304
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(96 449)	(176 055)	(20 572)	(38 461)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(75 162)	(82 523)	(16 032)	(18 028)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	298 034	229 761	63 548	49 955
Zysk za okres sprawozdawczy na jedną akcję zwykłą przypisany Akcjonariuszom Jednostki Dominującej (w PLN/EUR)	3,63	2,88	0,77	0,63
Rozwodniony zysk za okres sprawozdawczy na jedną akcję zwykłą przypisany Akcjonariuszom Jednostki Dominującej (w PLN/EUR)	3,63	2,88	0,77	0,63

Wybrane dane finansowe prezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przeliczono na walutę EUR w następujący sposób:

- pozycje dotyczące skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych przeliczono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. Kurs ten wyniósł:
 - w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku 1 EUR: 4,6883 PLN
 - w okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku 1 EUR: 4,5775 PLN
- stan środków pieniężnych Grupy na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego i analogicznego w okresie poprzednim przeliczono według średnich kursów ogłoszonych przez NBP. Kurs ten wyniósł:
 - kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2022 roku 1 EUR: 4,6899 PLN
 - kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2021 roku 1 EUR: 4,5994 PLN

Wszystkie kwoty w raporcie wyrażono w tysiącach złotych (PLN), chyba że stwierdzono inaczej.

Skonsolidowany rachunek z zysków i strat oraz sprawozdanie z pozostałych dochodów całkowitych

Grupa Asseco South Eastern Europe

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
	Noty	tys. PLN	tys. PLN
Przychody operacyjne	<u>5.1</u>	1 565 493	1 146 649
Koszt własny sprzedaży	<u>5.2</u>	(1 170 433)	(829 517)
Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych	<u>5.2</u>	(1 890)	(1 957)
Zysk brutto ze sprzedaży		393 170	315 175
Koszty sprzedaży	<u>5.2</u>	(93 039)	(68 612)
Koszty ogólnego zarządu	<u>5.2</u>	(84 755)	(68 033)
Zysk netto ze sprzedaży		215 376	178 530
Pozostałe przychody operacyjne	<u>5.3</u>	3 167	3 023
Pozostałe koszty operacyjne	<u>5.3</u>	(2 580)	(1 535)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		(19)	-
Zysk z działalności operacyjnej		215 944	180 018
Przychody finansowe	<u>5.4</u>	44 176	24 564
Koszty finansowe	<u>5.4</u>	(21 910)	(11 988)
Odpis z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych		-	(325)
Zysk przed opodatkowaniem		238 210	192 269
Podatek dochodowy (bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)	<u>5.5</u>	(42 224)	(38 234)
Zysk za okres sprawozdawczy		195 986	154 035
<i>Przypadający:</i>			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		188 258	149 242
Udziałowcom niekontrolującym		7 728	4 793
Podstawowy zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	<u>5.6</u>	3,63	2,88
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	<u>5.6</u>	3,63	2,88
POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE			
Zysk za okres sprawozdawczy		195 986	154 035
<i>Elementy, które mogą podlegać przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>		38 209	(33 717)
Zysk/strata netto z tytułu wyceny aktywów finansowych		5	4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych		9 552	(33 721)
Przekształcenie aktywów niepieniężnych na dzień 1 stycznia - wpływ hiperinflacji	<u>2.10</u>	28 652	-
<i>Elementy, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>		-	-
Zyski/straty aktuarialne		-	-
Razem pozostałe dochody całkowite:		38 209	(33 717)
SUMA DOCHODÓW CAŁKOWITYCH przypadająca:		234 195	120 318
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		226 095	115 650
Udziałowcom niekontrolującym		8 100	4 668

Skonsolidowany bilans

Grupa Asseco South Eastern Europe

AKTYWA	Noty	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021 (przekształcone)
		tys. PLN	tys. PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>6.1</u>	135 969	129 349
Wartości niematerialne	<u>6.2</u>	51 807	68 338
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>6.3</u>	43 131	51 216
Nieruchomości inwestycyjne		550	573
Wartość firmy	<u>6.4</u>	801 626	680 774
Inwestycje wyceniane metodą praw własności		170	-
Pozostałe należności	<u>6.8</u>	7 886	634
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>5.5</u>	11 417	10 747
Pozostałe aktywa finansowe	<u>6.6</u>	2 424	1 289
Rozliczenia międzyokresowe	<u>6.7</u>	1 454	2 056
		1 056 434	944 976
Aktywa obrotowe			
Zapasy	<u>6.9</u>	57 045	36 576
Rozliczenia międzyokresowe	<u>6.7</u>	48 008	39 348
Należności handlowe	<u>6.8</u>	290 358	205 631
Aktywa z tytułu umów z klientami	<u>6.8</u>	78 739	44 233
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	<u>6.8</u>	2 433	2 818
Należności budżetowe	<u>6.8</u>	3 806	3 993
Pozostałe należności	<u>6.8</u>	23 822	9 766
Inne aktywa niefinansowe		9 936	5 302
Pozostałe aktywa finansowe	<u>6.6</u>	319	135
Środki pieniężne i depozyty	<u>6.10</u>	298 034	229 761
		812 500	577 563
SUMA AKTYWÓW		1 868 934	1 522 539

Skonsolidowany bilans

Grupa Asseco South Eastern Europe

PASYWA	Noty	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 (przekształcone) tys. PLN
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej)			
Kapitał podstawowy	6.11	518 943	518 943
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	6.11	38 826	38 826
Transakcje na udziałach niekontrolujących		(35 692)	(19 887)
Pozostałe kapitały		(77)	(500)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych		(78 297)	(116 129)
Zyski zatrzymane		666 899	545 066
		1 110 602	966 319
Udziały niekontrolujące	6.12	8 515	4 157
Kapitał własny ogółem		1 119 117	970 476
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty bankowe i pożyczki	6.14	48 635	39 614
Zobowiązania z tytułu leasingu	6.13	25 700	33 312
Pozostałe zobowiązania finansowe	6.15	91 566	54 682
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5.5	6 485	8 430
Rezerwy	6.18	3 886	2 311
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	6.17	8 455	6 118
Pozostałe zobowiązania	6.16	74	2 246
		184 801	146 713
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty bankowe i pożyczki	6.14	66 455	46 206
Zobowiązania z tytułu leasingu	6.13	19 418	20 822
Pozostałe zobowiązania finansowe	6.15	62 071	43 764
Zobowiązania handlowe	6.16	123 980	89 907
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	6.17	148 360	92 703
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	6.16	9 081	11 005
Zobowiązania budżetowe	6.16	46 357	36 783
Pozostałe zobowiązania	6.16	48 894	33 329
Rezerwy	6.18	5 289	4 053
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		2 570	1 631
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	6.19	32 541	25 147
		565 016	405 350
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		749 817	552 063
SUMA PASYWÓW		1 868 934	1 522 539

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Grupa Asseco South Eastern Europe

	Nota	Kapitał podstawowy tys. PLN	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej tys. PLN	Transakcje na udziałach niekontrolujących tys. PLN	Pozostałe kapitały tys. PLN	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych tys. PLN	Zyski/straty z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego tys. PLN	Kapitał własny Jednostki Dominującej tys. PLN	Udziały niekontrolujące tys. PLN	Kapitał własny ogółem tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2022 roku		518 943	38 826	(19 887)	(500)	(116 129)	545 066	966 319	4 157	970 476
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	-	188 258	188 258	7 728	195 986
Pozostałe dochody całkowite za okres sprawozdawczy		-	-	-	5	37 832	-	37 837	372	38 209
Suma dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy		-	-	-	5	37 832	188 258	226 095	8 100	234 195
Transakcje z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych		-	-	-	418	-	-	418	-	418
Objęcie kontroli nad spółkami zależnymi		-	-	-	-	-	-	-	4	4
Podniesienie kapitału w spółkach zależnych		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcje na udziałach niekontrolujących (w tym rozliczenie warunkowego zobowiązania finansowego wobec udziałowców niekontrolujących (opcje put))		-	-	(15 805)	-	-	-	(15 805)	51	(15 754)
Dywidenda za rok 2021	5.7	-	-	-	-	-	(66 425)	(66 425)	(3 797)	(70 222)
Na dzień 31 grudnia 2022 roku		518 943	38 826	(35 692)	(77)	(78 297)	666 899	1 110 602	8 515	1 119 117

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Grupa Asseco South Eastern Europe

	Nota	Kapitał podstawowy tys. PLN	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej tys. PLN	Transakcje na udziałach niekontrolujących tys. PLN	Pozostałe kapitały tys. PLN	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych tys. PLN	Zyski/straty z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego tys. PLN	Kapitał własny Jednostki Dominującej tys. PLN	Udziały niekontrolujące tys. PLN	Kapitał własny ogółem tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2021 roku		518 943	38 826	(11 624)	(584)	(82 533)	447 718	910 746	2 460	913 206
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	-	149 242	149 242	4 793	154 035
Pozostałe dochody całkowite za okres sprawozdawczy		-	-	-	4	(33 596)	-	(33 592)	(125)	(33 717)
Suma dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy		-	-	-	4	(33 596)	149 242	115 650	4 668	120 318
Transakcje z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych		-	-	-	80	-	-	80	-	80
Objęcie kontroli nad spółkami zależnymi		-	-	-	-	-	-	-	976	976
Podniesienie kapitału w spółkach zależnych		-	-	(459)	-	-	-	(459)	459	-
Transakcje na udziałach niekontrolujących (w tym rozliczenie warunkowego zobowiązania finansowego wobec udziałowców niekontrolujących (opcje put))		-	-	(7 804)	-	-	-	(7 804)	(214)	(8 018)
Dywidenda za rok 2020	<u>5.7</u>	-	-	-	-	-	(51 894)	(51 894)	(4 192)	(56 086)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku (przekształcone)		518 943	38 826	(19 887)	(500)	(116 129)	545 066	966 319	4 157	970 476

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

Grupa Asseco South Eastern Europe

	Nota	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
		tys. PLN	tys. PLN
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		238 210	192 269
Korekty o pozycje:		48 024	77 749
Amortyzacja	5.2	92 876	78 542
Zmiany stanu kapitału pracującego	7.1	(39 198)	(4 469)
Przychody/koszty z tytułu odsetek		3 906	2 878
Przychody/koszty z różnic kursowych		388	(410)
Przychody/koszty z tytułu aktywów finansowych (wycena, sprzedaż, itp.)		15	1 513
Zysk/strata z tytułu sprzedaży jednostek zależnych		3 035	-
Pozostałe przychody/koszty finansowe		7 617	-
Zyski/straty na sprzedaży, likwidacji i utracie wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania		5 255	(403)
Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych		418	80
Wpływ hiperinflacji		(26 293)	-
Pozostałe korekty zysku brutto		5	18
Środki pieniężne z działalności operacyjnej		286 234	270 018
Zapłacony podatek dochodowy		(45 658)	(35 175)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		240 576	234 843
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy			
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych		1 328	3 054
Wpływy ze sprzedaży akcji / udziałów jednostek zależnych, pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprzedanych jednostkach zależnych	7.2	3 423	-
Wpływy ze sprzedaży/rozliczenia aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		3	83
Wpływy ze sprzedaży inwestycji w pozostałe instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie (lokaty)		-	4 837
Pożyczki spłacone		251	251
Otrzymane odsetki		12	15
Dywidendy otrzymane		2	-
Wyprawy			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych (w tym wydatki na R&D)	7.2	(59 151)	(40 008)
Wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych i stowarzyszonych pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty w nabytych jednostkach zależnych	7.2	(40 900)	(143 979)
Wydatki na nabycie/rozliczenia aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		(43)	-
Wydatki na nabycie/rozliczenia aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		(1 169)	-
Pożyczki udzielone		(205)	(294)
Pozostałe przepływy z działalności inwestycyjnej		-	(14)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		(96 449)	(176 055)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy			
Wpływy od udziałowców niekontrolujących z tytułu emisji kapitału w jednostkach zależnych		4	-
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	7.3	55 057	31 673
Dotacje otrzymane do zakupu środków trwałych lub/i projektów rozwojowych		909	-
Wyprawy			
Spłata pożyczek/kredytów	7.3	(34 869)	(32 887)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	7.3	(21 886)	(20 039)
Zapłacone odsetki	7.3	(3 826)	(2 670)
Zakup udziałów niekontrolujących		(201)	(2 514)
Dywidendy wypłacone przez Jednostkę Dominującą	7.3	(66 425)	(51 894)
Dywidendy wypłacone dla udziałowców niekontrolujących	7.3	(3 925)	(4 192)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(75 162)	(82 523)
Zwiększenie/Zmniejszenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		68 965	(23 735)
Różnice kursowe netto		(8 830)	(20 496)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto na dzień 1 stycznia		204 629	248 860
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto na dzień 31 grudnia	6.10	264 764	204 629

Dodatkowe objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

I. Podstawowe informacje

Grupa Kapitałowa Asseco South Eastern Europe („Grupa ASEE”, „Grupa”, „ASEE”) to grupa kapitałowa, której Jednostką Dominującą jest Asseco South Eastern Europe S.A. („Jednostka Dominująca”, „ASEE S.A.”, „Spółka”, „Emitent”) z siedzibą w Rzeszowie przy ul. Olchowej 14.

Podstawowe informacje o Jednostce Dominującej

Nazwa	Asseco South Eastern Europe S.A.
Siedziba	35-322 Rzeszów, ul. Olchowa 14, Polska
KRS	0000284571
Regon	180248803
NIP	813-351-36-07
Podstawowy przedmiot działalności	Działalność firm centralnych i holdingów, produkcja oprogramowania

Jednostka Dominująca Asseco South Eastern Europe S.A. z siedzibą w Rzeszowie została utworzona 10 kwietnia 2007 roku jako spółka akcyjna pod nazwą Asseco Adria S.A. W dniu 11 lipca 2007 roku dokonano wpisu spółki w XII Wydziale Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie pod numerem 0000284571. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 180248803. W dniu 11 lutego 2008 roku została zarejestrowana zmiana nazwy Jednostki Dominującej z Asseco Adria Spółka Akcyjna na Asseco South Eastern Europe Spółka Akcyjna.

Od dnia 28 października 2009 roku akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

ASEE S.A. jest Jednostką Dominującą Grupy Asseco South Eastern Europe. Jednostka Dominująca może działać na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami. Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieograniczony.

Grupa dostarcza kompletne rozwiązania i produkty własne niezbędne do prowadzenia banku, jak również zaawansowane rozwiązania płatnicze pozwalające kształtować rynek płatności w regionie, a także świadczy usługi integracyjne i wdrożeniowe systemów i sprzętu informatycznego światowych liderów. Grupa prowadzi działalność na terenie krajów Europy Środkowej, Europy Południowo-Wschodniej, Półwyspu Iberyjskiego, a także w Turcji, Kolumbii, Peru i na Dominikanie.

Zakres podstawowej działalności Grupy Asseco South Eastern Europe w podziale na odpowiednie segmenty został opisany w punkcie IV niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku oraz zawiera dane porównywalne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku.

II. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1. Podstawa sporządzenia

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy lub pozostałe dochody całkowite, aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, a także zobowiązań finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy. Dodatkowo jednostki zależne działające w gospodarce uznanej za hiperinflacyjną (Turcja) dokonały przekształcenia danych finansowych z uwzględnieniem zmiany siły nabywczej w oparciu o ogólny indeks cen tak, aby były wyrażone w jednostkach miary obowiązujących na koniec okresu sprawozdawczego. Wpływ hiperinflacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe został opisany w nocie 2.10.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tekst jednolity: Dz. U. 2018 r. poz.757 z późn.zm.) („Rozporządzenie”) i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku.

Sytuacja gospodarczo-polityczna na terytorium Ukrainy

W dniu 24 lutego 2022 roku wskutek rosyjskiej inwazji na Ukrainę istotnej zmianie uległa sytuacja geopolityczna całego regionu, w którym znajduje się Jednostka Dominująca i inne spółki z Grupy.

Grupa ASEE nie prowadzi istotnej działalności biznesowej w Rosji, na Białorusi lub w Ukrainie. W 2022 roku łączna sprzedaż Grupy do wymienionych krajów stanowiła 0,1% całości przychodów, zaś w całym 2021 roku 0,19%. Grupa nie posiada żadnych kwot na kontach w rosyjskich bankach. Zaistniała sytuacja nie ma istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Grupa na bieżąco analizuje zmieniającą się sytuację geopolityczną oraz jej wpływ na przyszłą sytuację finansową i osiągnięte w przyszłości wyniki finansowe.

Na ten moment, w związku z dynamiczną sytuacją, trudno jest ocenić długofalowe skutki gospodarcze dla naszego regionu i wpływ na ogólną sytuację makroekonomiczną, która w pośredni sposób wpływa na wyniki finansowe Grupy.

Hiperinflacja

W 2022 roku Turcja została uznana za kraj z gospodarką hiperinflacyjną. Grupa konsoliduje dane finansowe kilku spółek zależnych działających w Turcji, tj.: ASEE Turcja, Payten Turcja, Paratika, Mobven, Smarttek, których walutą funkcjonalną jest waluta gospodarki ogarniętej hiperinflacją. W związku z tym, w bieżącym okresie sprawozdawczym, Grupa po raz pierwszy zastosowała MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji”. MSR 29 wymaga, aby sprawozdania finansowe jednostek, których walutą funkcjonalną jest waluta gospodarki ogarniętej hiperinflacją były dostosowane do skutków zmian w odpowiednim indeksie cen. W konsekwencji dane finansowe spółek zależnych prowadzących działalność w Turcji zostały skorygowane o inflację zanim jeszcze zostały przeliczone na PLN i włączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy. Dane porównawcze Grupy nie zostały przekształcane. Efekt dostosowań związanych z hiperinflacją został opisany w nocie 2.10.

2.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez przepisy lokalne. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy, wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

2.3. Waluta funkcjonalna, waluta prezentacji i hiperinflacja

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych. Ewentualne różnice w wysokości 1 tys. PLN przy sumowaniu wynikają z przyjętych zaokrągleń.

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i zarazem walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Walutami funkcjonalnymi jednostek zależnych objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym są waluty podstawowych środowisk gospodarczych, w których jednostki te działają. Dla celów konsolidacji sprawozdania jednostek zagranicznych są przeliczane na PLN przy użyciu kursów wymiany kwotowanych dla tych walut przez Narodowy Bank Polski na koniec okresu sprawozdawczego dla pozycji bilansowych oraz kursu wyliczonego, jako średnia arytmetyczna kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca okresu objętego sprawozdaniem dla pozycji sprawozdania z dochodów całkowitych oraz rachunku przepływów pieniężnych, a skutki takich przeliczeń ujmowane są w kapitale własnym w pozycji *Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych*.

W jednostkach zależnych działających w gospodarce ogarniętej hiperinflacją pozycje ze sprawozdania z dochodów całkowitych są natomiast przeliczane na PLN przy użyciu kursów wymiany walut ustalanych przez Narodowy Bank Polski na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica wynikająca z przeliczenia sprawozdania z dochodów całkowitych kursem z dnia bilansowego, a kursem średniorocznym ujęta jest w pozycji *Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych*.

2.4. Profesjonalny osąd i szacunki

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy kierownictwa Grupy na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

W odpowiednich pozycjach not objaśniających przedstawiono główne obszary, w których w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości oprócz szacunków księgowych, duże znaczenie miał także profesjonalny osąd kierownictwa, i co do których zmiana szacunków może mieć istotny wpływ na zaprezentowane w tych notach dane finansowe Grupy w przyszłości.

W roku 2022 nie nastąpiły istotne zmiany w sposobie dokonywania szacunków w porównaniu z rokiem poprzednim.

Dodatkowym obszarem objętym profesjonalnym osądem i szacunkiem jest działalność spółek zagranicznych w gospodarce hiperinflacyjnej. Decyzja o tym, czy przekształcenie sprawozdań finansowych jest konieczne na podstawie MSR 29, jest kwestią wymagającą dokonania oceny. Zarząd dokonał analizy czynników jakościowych i ilościowych (w tym czy skumulowana stopa inflacji z okresu trzech lat zbliża się lub przekracza wartość 100%), wskazujących na występowanie hiperinflacji i uznał, że Turcja jest krajem z gospodarką hiperinflacyjną.

W konsekwencji dane finansowe spółek zależnych działających w Turcji takich jak: ASEE Turcja, Payten Turcja, Paratika, Mobven, Smarttek zostały przekształcone z uwzględnieniem zmiany siły nabywczej w oparciu o ogólny indeks cen tak, aby były wyrażone w jednostkach miary obowiązujących na koniec okresu sprawozdawczego. Wpływ hiperinflacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe został opisany w nocie 2.10.

2.5. Stosowane zasady rachunkowości

W poniższej tabeli znajduje się zestawienie wybranych zasad rachunkowości wraz z przypisaniem do noty, w której zostały one przedstawione.

Wybrane zasady rachunkowości	Nota	Numer strony
Hiperinflacja	<u>2.10</u>	20
Przychody ze sprzedaży	<u>5.1</u>	32
Koszty operacyjne	<u>5.2</u>	36
Pozostała działalność operacyjna	<u>5.3</u>	40
Przychody i koszty finansowe	<u>5.4</u>	40
Podatek dochodowy	<u>5.5</u>	41
Zysk przypadający na jedną akcję	<u>5.6</u>	44
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>6.1</u>	45
Wartości niematerialne	<u>6.2</u>	47
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>6.3</u>	50
Wartość firmy	<u>6.4</u>	51
Testy na utratę wartości	<u>6.5</u>	59
Pozostałe aktywa finansowe	<u>6.6</u>	62
Czynne rozliczenia międzyokresowe	<u>6.7</u>	64
Należności i aktywa z tytułu umów z klientami	<u>6.8</u>	64
Zapasy	<u>6.9</u>	67
Środki pieniężne	<u>6.10</u>	68
Kapitał podstawowy (zakładowy)	<u>6.11</u>	68
Udziały niekontrolujące	<u>6.12</u>	69
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>6.13</u>	69
Kredyty bankowe i pożyczki	<u>6.14</u>	71
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>6.15</u>	73
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	<u>6.16</u>	75
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>6.17</u>	76
Rezerwy	<u>6.18</u>	76
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	<u>6.19</u>	78

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie uległy zmianom w stosunku do zasad, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku za wyjątkiem zmian w standardach obowiązujących od 1 stycznia 2022 roku.

Od początku okresu sprawozdawczego obowiązują zmiany w MSSF 3, MSR 16, MSR 37 oraz coroczne poprawki do standardów 2018-2020 (Annual improvements). Zmiany w tych standardach zostały opublikowane w dniu 14 maja 2020 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później. Wśród zmian jest m.in. wprowadzenie zakazu pomniejszania kosztu wytworzenia środków trwałych o przychody ze sprzedaży produktów testowych powstałych w procesie tworzenia/uruchamiania środka trwałego oraz doprecyzowanie jakie koszty jednostka uwzględni przy ocenie, czy dana umowa przyniesie straty.

Zmienione standardy oraz interpretacje, które mają po raz pierwszy zastosowanie w 2022 roku, nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) w tym Zmiany do MSSF 17 (opublikowano dnia 25 czerwca 2020) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2023 roku lub później;

- Zmiany do MSR 1 i Stanowiska Praktycznego 2: Ujawnianie informacji dotyczących zasad (polityki) rachunkowości (opublikowano dnia 12 lutego 2021 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2023 roku lub później;
- Zmiany do MSR 8: Definicja wartości szacunkowych (opublikowano dnia 12 lutego 2021 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2023 roku lub później;
- Zmiany do MSR 12: Podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań powstających na skutek pojedynczej transakcji (opublikowano dnia 7 maja 2021 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2023 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe: Pierwsze zastosowanie MSSF 17 i MSSF 9 – Informacje porównawcze (opublikowano dnia 9 grudnia 2021 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2023 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 16 Leasing - Zobowiązanie leasingowe w ramach sprzedaży i leasingu zwrotnego (wydany 22 września 2022 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2024 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1: Prezentacja sprawozdań finansowych – Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe – odroczenie daty wejścia w życie (opublikowano odpowiednio dnia 23 stycznia 2020 roku oraz 15 lipca 2020 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2024 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Grupa jest w trakcie analizy, jaki wpływ powyższe zmiany będą miały na jej sprawozdania finansowe.

2.7. Zmiany stosowanych zasad prezentacji

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany zasad prezentacji.

2.8. Korekta błędu

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zdarzenia skutkujące koniecznością dokonania korekty błędu.

2.9. Zmiany danych porównywalnych

Grupa zmieniła dane porównywalne na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku w związku z aktualizacją wartości nabywanych aktywów netto rozpoznanych w związku z alokacją ceny nabycia spółek zależnych.

Szczegółowe informacje o nabytych aktywach i zobowiązaniach zostały przedstawione w punkcie 6.4. not objaśniających do niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W tabelach poniżej zaprezentowano wpływ powyższych zmian na dane porównywalne.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	12 miesięcy do 31 grudnia 2021	Rozliczenie nabycia spółek zależnych	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Przychody operacyjne	1 146 649	-	1 146 649
Koszt własny sprzedaży	(828 084)	(1 433)	(829 517)
Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych	(1 957)	-	(1 957)
Zysk brutto ze sprzedaży	316 608	(1 433)	315 175
Koszty sprzedaży	(68 612)	-	(68 612)
Koszty ogólnego zarządu	(68 033)	-	(68 033)
Zysk netto ze sprzedaży	179 963	(1 433)	178 530
Pozostałe przychody operacyjne	3 023	-	3 023

Pozostałe koszty operacyjne	(1 535)	-	(1 535)
Zysk z działalności operacyjnej	181 451	(1 433)	180 018
Przychody finansowe	24 564	-	24 564
Koszty finansowe	(11 988)	-	(11 988)
Odpis z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(325)	-	(325)
Zysk przed opodatkowaniem	193 702	(1 433)	192 269
Podatek dochodowy (bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)	(38 479)	245	(38 234)
Zysk za okres sprawozdawczy	155 223	(1 188)	154 035
Przypadający:			-
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	150 430	(1 188)	149 242
Udziałowcom niekontrolującym	4 793	-	4 793

Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej

2,90	2,88
------	------

POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE			
Zysk za okres sprawozdawczy	155 223	(1 188)	154 035
<i>Elementy, które mogą podlegać przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>	(33 692)	(25)	(33 717)
Zysk/strata netto z tytułu wyceny aktywów finansowych	4	-	4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	(33 696)	(25)	(33 721)
<i>Elementy, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>	-	-	-
Zyski/straty aktuarialne	-	-	-
Razem pozostałe dochody całkowite:	(33 692)	(25)	(33 717)
SUMA DOCHODÓW CAŁKOWITYCH przypadająca:	121 531	(1 213)	120 318
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	116 863	(1 213)	115 650
Udziałowcom niekontrolującym	4 668	-	4 668

AKTYWA	31 grudnia 2021	Rozliczenie nabycia spółek zależnych	31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	129 557	(208)	129 349
Wartości niematerialne	35 121	33 217	68 338
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	51 008	208	51 216
Nieruchomości inwestycyjne	573	-	573
Wartość firmy	709 419	(28 645)	680 774
Pozostałe należności	634	-	634
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10 638	109	10 747
Pozostałe aktywa finansowe	47	1 242	1 289
Rozliczenia międzyokresowe	2 056	-	2 056
	939 053	5 923	944 976
Aktywa obrotowe			
Zapasy	36 576	-	36 576
Rozliczenia międzyokresowe	39 348	-	39 348
Należności handlowe	205 631	-	205 631
Aktywa z tytułu umów z klientami	44 233	-	44 233
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	2 818	-	2 818
Należności budżetowe	3 993	-	3 993
Pozostałe należności	9 766	-	9 766
Inne aktywa niefinansowe	5 302	-	5 302
Pozostałe aktywa finansowe	135	-	135
Środki pieniężne i depozyty	231 003	(1 242)	229 761
	578 805	(1 242)	577 563
SUMA AKTYWÓW	1 517 858	4 681	1 522 539

PASYWA	31 grudnia 2021 tys. PLN	Rozliczenie nabycia spółek zależnych tys. PLN	31 grudnia 2021 (przekształcone) tys. PLN
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej)			
Kapitał podstawowy	518 943	-	518 943
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	38 826	-	38 826
Transakcje na udziałach niekontrolujących	(19 887)	-	(19 887)
Pozostałe kapitały	(500)	-	(500)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	(116 104)	(25)	(116 129)
Zyski zatrzymane	546 254	(1 188)	545 066
	967 532	(1 213)	966 319
Udziały niekontrolujące	4 157	-	4 157
Kapitał własny ogółem	971 689	(1 213)	970 476
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty bankowe i pożyczki	39 614	-	39 614
Zobowiązania z tytułu leasingu	33 312	-	33 312
Pozostałe zobowiązania finansowe	54 682	-	54 682
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 623	4 807	8 430
Rezerwy	2 311	-	2 311
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	6 118	-	6 118
Pozostałe zobowiązania	2 246	-	2 246
	141 906	4 807	146 713
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty bankowe i pożyczki	46 155	51	46 206
Zobowiązania z tytułu leasingu	20 822	-	20 822
Pozostałe zobowiązania finansowe	43 815	(51)	43 764
Zobowiązania handlowe	89 907	-	89 907
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	93 247	(544)	92 703
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	11 005	-	11 005
Zobowiązania budżetowe	36 783	-	36 783
Pozostałe zobowiązania	33 329	-	33 329
Rezerwy	4 053	-	4 053
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	-	1 631	1 631
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	25 147	-	25 147
	404 263	1 087	405 350
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	546 169	5 894	552 063
SUMA PASYWÓW	1 517 858	4 681	1 522 539

12 miesięcy do 31 grudnia 2021 roku	Rozwiązania dla bankowości	Rozwiązania płatnicze	Rozwiązania dedykowane	Zmiana - Rozwiązania dla bankowości	Zmiana - Rozwiązania płatnicze	Zmiana - Rozwiązania dedykowane	Rozwiązania dla bankowości	Rozwiązania płatnicze	Rozwiązania dedykowane
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	255 847	542 571	388 029	-	-	-	255 847	542 571	388 029
Zysk brutto ze sprzedaży	97 399	150 007	69 202	-	(833)	(600)	97 399	149 174	68 602
Koszty sprzedaży	(16 353)	(29 916)	(22 343)	-	-	-	(16 353)	(29 916)	(22 343)
Koszty zarządu	(20 944)	(31 848)	(15 241)	-	-	-	(20 944)	(31 848)	(15 241)
Zysk netto ze sprzedaży	60 102	88 243	31 618	-	(833)	(600)	60 102	87 410	31 018
Pozostała działalność operacyjna	23	933	532	-	-	-	23	933	532
Zysk z działalności operacyjnej	60 125	89 176	32 150	-	(833)	(600)	60 125	88 343	31 550
Wartość firmy na dzień 31.12.2021	205 431	209 057	294 931	-	(10 665)	(17 980)	205 431	198 392	276 951

2.10. Wpływ księgowy statusu Turcji jako gospodarki hiperinflacyjnej

Ocena czy spółki z grupy działają w gospodarkach ogarniętych hiperinflacją opiera się na czynnikach jakościowych i ilościowych. Poziomy inflacji w Turcji były od pewnego czasu wysokie, a znaczne miesięczne wzrosty inflacji odnotowywane przez Turecki Instytut Statystyczny od grudnia 2021 roku do chwili obecnej, spowodowały, że wskaźniki inflacji w skali trzech lat w ujęciu skumulowanym przekroczyły w kwietniu 2022 roku 100 procent. Ponadto jakościowe wskaźniki hiperinflacji są także obecne w Turcji. W związku z tym uznano Turcję za gospodarkę hiperinflacyjną i zastosowano retrospektywnie od dnia 1 stycznia 2022 roku MSR 29 "Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji" dla działalności jednostek zależnych w Turcji, tak jakby gospodarka turecka była zawsze hiperinflacyjna. Przekształcono dane finansowe jednostek zależnych, których walutą funkcjonalną jest lira turecka z uwzględnieniem zmiany siły nabywczej w oparciu o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) tak, aby były wyrażone w jednostkach miary obowiązujących na koniec okresu sprawozdawczego.

Zgodnie z MSR 29 dane finansowe tureckich spółek zależnych zostały przekształcone w celu odzwierciedlenia siły nabywczej na koniec okresu sprawozdawczego. W związku z tym bilansowe pozycje niepieniężne oraz rachunek zysków i strat powinny zostać przekształcone tak, aby odzwierciedlały siłę nabywczą na dzień bilansowy. Pozycje pieniężne, takie jak należności, zobowiązania, zadłużenie bankowe itp. odzwierciedlają już siłę nabywczą na dzień zamknięcia, ponieważ pozycje te składają się z sald, należności lub zobowiązań w odpowiednich jednostkach pieniężnych. MSR 29, w połączeniu z MSR 21 dotyczącym przeliczania walut, wymaga również, aby wszystkie transakcje mające miejsce w hiperinflacyjnym kursie walutowym tj. lirze tureckiej (TRY), były przeliczane na walutę prezentacji Grupy tj. polski złoty (PLN), przy zastosowaniu kursu walutowego z dnia bilansowego. W związku z tym, wszystkie transakcje w Turcji zostały przeliczone na PLN przy użyciu kursu walutowego z dnia 31 grudnia 2022 roku, podczas gdy Grupa zwykle przelicza transakcje w rachunku zysków i strat po średnim kursie walutowym z danego okresu sprawozdawczego.

Ponieważ waluta prezentacji Grupy, PLN, nie jest hiperinflacyjna, MSR 21 i MSR 29 nie wymagają przekształcenia danych porównawczych Grupy w celu odzwierciedlenia siły nabywczej na koniec grudnia 2021 roku. Dane finansowe Grupy za lata poprzednie nie zostały zatem przekształcone. Skumulowany efekt zastosowania MSR 29 na dzień 1 stycznia 2022 roku został ujęty w pozostałych dochodach całkowitych Grupy.

Podstawa przekształceń związanych z hiperinflacją:

- Wskaźnik cen:

Hiperinflacyjne przekształcenia danych finansowych jednostek zależnych działających w Turcji opierają się na oficjalnie dostępnych danych dotyczących zmian wskaźnika cen konsumpcyjnych (CPI) publikowanych przez Turecki Instytut Statystyczny. Na podstawie tego indeksu inflacja za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 roku wynosiła 64% procent.

Poszczególne wskaźniki inflacji przedstawia poniższa tabela:

Wskaźnik inflacji za poszczególne okresy	
Grudzień 2022 - grudzień 2021	64%
Grudzień 2021 - grudzień 2020	36%
Wskaźnik inflacji w skali 3 lat w ujęciu skumulowanym	
Grudzień 2022 - grudzień 2019	156%

- Kurs walutowy:

Wszystkie dane finansowe dotyczące działalności jednostek zależnych w Turcji, zarówno w bilansie, jak i w rachunku zysków i strat, są przeliczane na walutę prezentacji grupy, PLN, przy użyciu kursu wymiany TRY/PLN na dzień bilansowy, w przeciwieństwie do zwyczajowej praktyki Grupy polegającej na przeliczaniu rachunku zysków i strat przy użyciu średniego kursu wymiany za okres sprawozdawczy. Na dzień 31 grudnia 2022 roku kurs TRY wynosił 0,2349 PLN.

Założenia dotyczące metody i czasu przekształcenia związanego z hiperinflacją:

- Przekształcenia hiperinflacyjne w walucie lokalnej
 - Grupa przeanalizowała pozycje bilansowe jednostek zależnych w Turcji i podzieliła je na aktywa/zobowiązania pieniężne i niepieniężne. Pozycje pieniężne nie podlegały przekształceniu, ponieważ są one już wyrażane w jednostkach obowiązujących na koniec okresu sprawozdawczego.
 - Istotne pozycje niepieniężne występujące w tureckich jednostkach zależnych to: wartość firmy powstała na nabyciu tych spółek, rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, aktywa z tytułu prawa do użytkowania, czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania z tytułu umów z klientami. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania nie zostały dodatkowo przeszacowane, bo cyklicznie podlegają indeksacji o wskaźnik inflacji. Pozostałe pozycje niepieniężne zostały przekształcone w celu uwzględnienia skutków inflacji w oparciu o zmiany wskaźnika cen w okresie od początkowego ujęcia do dnia 31 grudnia 2022 roku lub, do daty zbycia. Przekształcenia zostały dokonane ze skutkiem na dzień początkowego ujęcia pozycji w bilansie, jednak nie wcześniej niż na dzień nabycia jednostek zależnych przez Grupę gdyż uznaje się, że pozycje niepieniężne zostały wtedy przeliczone i ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej, odzwierciedlającej siłę nabywczą na dzień nabycia. Przekształcenie znacząco zwiększyło wartość wartości firmy, rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych. Przekształcenie doprowadziło również do wyższych kosztów w rachunku zysków i strat w postaci wyższych odpisów amortyzacyjnych w związku z przekształconą wartością brutto rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, wyższych kosztów i przychodów pochodzących z rozliczania przekształconych wartości rozliczeń międzyokresowych kosztów i zobowiązań z tytułu umów z klientami.
 - W związku z przeszacowaniem aktywów i zobowiązań niepieniężnych przeszacowaniu uległ także podatek odroczony liczony jako różnica między wartością podatkową i księgową.
 - Kapitał własny tureckich jednostek zależnych został przekształcony o skutki inflacji w oparciu o zmiany wskaźnika cen w roku 2022 w celu odzwierciedlenia siły nabywczej na dzień bilansowy. Aktualizacja wyceny kapitału własnego w oparciu o zmiany wskaźnika cen została ujęta drugostronnie w przychodach/kosztach finansowych w rachunku zysków i strat w pozycji: *Zysk/strata z sytuacji pieniężnej netto*.
 - Wszystkie transakcje rachunku zysków i strat w roku 2022 roku zostały przekształcone w celu odzwierciedlenia zmian wskaźnika cen w okresie od miesiąca ujęcia w rachunku zysków i strat do 31 grudnia, z wyjątkiem amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, które zostały przeliczone w oparciu o skorygowaną wartość brutto tych aktywów oraz kosztów i przychodów pochodzących z rozliczania przekształconych wartości rozliczeń międzyokresowych kosztów i zobowiązań z tytułu umów z klientami. Ponowne obliczenie amortyzacji opiera się na normalnych okresach użytkowania odpowiednich aktywów. Przekształcenie rachunku zysków i strat o wskaźnik inflacji spowodowało wzrost wartości poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat w walucie lokalnej ze względu na zmiany wskaźnika cen od dnia ujęcia do 31 grudnia 2022 roku.
 - Skutki przekształcenia rachunku zysków i strat oraz bilansu o inflację w bieżącym okresie sprawozdawczym zostały ujęte drugostronnie w przychodach/kosztach finansowych w rachunku zysków i strat w pozycji: *Zysk/strata z sytuacji pieniężnej netto*. Przeszacowanie pozycji bilansowych o inflację od momentu ich początkowego ujęcia do końca 2021 roku zostało ujęte drugostronnie w odrębnej pozycji w innych dochodach całkowitych za 2022 rok oraz w kapitale własnym w pozycji *Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych*.
- Przeliczenie danych finansowych na walutę prezentacji Grupy
 - Sprawozdania finansowe jednostek zależnych działających w Turcji po przekształceniach inflacyjnych w walucie lokalnej zostało przeliczone na PLN poprzez przeliczenie bilansu i wszystkich pozycji rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym przy zastosowaniu kursu TRY/PLN na dzień bilansowy. Na dzień 31 grudnia 2022 roku kurs TRY wynosił 0,2349 PLN. Przeliczenie pozycji bilansu pozostaje bez zmian w porównaniu ze zwykłą praktyką Grupy, natomiast nowa zasada przeliczania pozycji rachunku zysków i strat ma znaczący wpływ na pozycje rachunku zysków i strat. Efekt

przeliczenia sprawozdania z dochodów całkowitych kursem zamknięcia został drugostronnie ujęty w *Różnicach z przeliczenia jednostek zależnych*.

- Czas rozpoznania
 - MSR 29 został wdrożony przez Grupę z dniem 1 stycznia 2022 roku, a przekształcenia z tytułu hiperinflacji zostały ujęte po raz pierwszy w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2022 roku.
 - Ponieważ wskaźniki inflacji w skali trzech lat w ujęciu skumulowanym przekroczyły 100 procent w kwietniu 2022 roku, opublikowane dane za pierwszy kwartał 2022 roku nie uległy zmianie.

Wpływ zastosowania MSR 29 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2022 został podsumowany poniżej:

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 bez wpływu MSR 29	Wpływ hiperinflacji	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 zgodne z MSR/MSSF
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Przychody operacyjne	1 556 445	9 048	1 565 493
Koszt własny sprzedaży	(1 163 731)	(6 702)	(1 170 433)
Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych	(1 890)	-	(1 890)
Zysk brutto ze sprzedaży	390 824	2 346	393 170
Koszty sprzedaży	(93 198)	159	(93 039)
Koszty ogólnego zarządu	(84 273)	(482)	(84 755)
Zysk netto ze sprzedaży	213 353	2 023	215 376
Pozostałe przychody operacyjne	3 166	1	3 167
Pozostałe koszty operacyjne	(2 638)	58	(2 580)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych	(19)	-	(19)
Zysk z działalności operacyjnej	213 862	2 082	215 944
Przychody finansowe	20 944	23 232	44 176
Koszty finansowe	(21 726)	(184)	(21 910)
Odpis z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	-	-	-
Zysk przed opodatkowaniem	213 080	25 130	238 210
Podatek dochodowy (bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)	(41 849)	(375)	(42 224)
Zysk za okres sprawozdawczy	171 231	24 755	195 986
<i>Przypadający:</i>			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	163 503	24 755	188 258
Udziałowcom niekontrolującym	7 728	-	7 728
POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE			
Zysk za okres sprawozdawczy	171 231	24 755	195 986
<i>Elementy, które mogą podlegać przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>	3 840	34 369	38 209
Zysk/strata netto z tytułu wyceny aktywów finansowych	5	-	5
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	3 835	5 717	9 552
Przekształcenie aktywów niepieniężnych na dzień 1 stycznia - wpływ hiperinflacji	-	28 652	28 652
Razem pozostałe dochody całkowite:	3 840	34 369	38 209
SUMA DOCHODÓW CAŁKOWITYCH przypadająca:	175 071	59 124	234 195
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	166 971	59 124	226 095
Udziałowcom niekontrolującym	8 100	-	8 100

AKTYWA	31 grudnia 2022 bez wpływu MSR 29	Wpływ hiperinflacji	31 grudnia 2022 zgodne z MSR/MSSF
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	134 065	1 904	135 969
Wartości niematerialne	51 366	441	51 807
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	43 131	-	43 131

Nieruchomości inwestycyjne	550	-	550
Wartość firmy	743 416	58 210	801 626
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	170	-	170
Pozostałe należności	7 886	-	7 886
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10 628	789	11 417
Pozostałe aktywa finansowe	2 424	-	2 424
Rozliczenia międzyokresowe	1 418	36	1 454
	995 054	61 380	1 056 434
Aktywa obrotowe			
Zapasy	57 045	-	57 045
Rozliczenia międzyokresowe	45 821	2 187	48 008
Należności handlowe	290 358	-	290 358
Aktywa z tytułu umów z klientami	78 739	-	78 739
Należności z tytułu podatku dochod. od osób prawnych	2 433	-	2 433
Należności budżetowe	3 806	-	3 806
Pozostałe należności	23 822	-	23 822
Inne aktywa niefinansowe	9 936	-	9 936
Pozostałe aktywa finansowe	319	-	319
Środki pieniężne i depozyty	298 034	-	298 034
	810 313	2 187	812 500
SUMA AKTYWÓW	1 805 367	63 567	1 868 934

PASYWA	31 grudnia 2022 bez wpływu MSR 29 tys. PLN	Wpływ hiperinflacji tys. PLN	31 grudnia 2022 zgodne z MSR/MSSF tys. PLN
Kapitał własny			
<i>(przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej)</i>			
Kapitał podstawowy	518 943	-	518 943
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	38 826	-	38 826
Transakcje na udziałach niekontrolujących	(35 692)	-	(35 692)
Pozostałe kapitały	(77)	-	(77)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	(112 665)	34 368	(78 297)
Zyski zatrzymane	642 144	24 755	666 899
	1 051 479	59 123	1 110 602
Udziały niekontrolujące	8 515	-	8 515
Kapitał własny ogółem	1 059 994	59 123	1 119 117
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty bankowe i pożyczki	48 635	-	48 635
Zobowiązania z tytułu leasingu	25 700	-	25 700
Pozostałe zobowiązania finansowe	91 566	-	91 566
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5 443	1 042	6 485
Rezerwy	3 886	-	3 886
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	8 132	323	8 455
Pozostałe zobowiązania	74	-	74
	183 436	1 365	184 801
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty bankowe i pożyczki	66 455	-	66 455
Zobowiązania z tytułu leasingu	19 418	-	19 418
Pozostałe zobowiązania finansowe	62 071	-	62 071
Zobowiązania handlowe	124 249	(269)	123 980
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	148 360	-	148 360
Zobowiązania z tytułu podatku dochod. od osób prawnych	9 081	-	9 081
Zobowiązania budżetowe	46 357	-	46 357
Pozostałe zobowiązania	48 894	-	48 894
Rezerwy	5 289	-	5 289
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	(778)	3 348	2 570
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	32 541	-	32 541
	561 937	3 079	565 016
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	745 373	4 444	749 817
SUMA PASYWÓW	1 805 367	63 567	1 868 934

Jak zostało opisane w punkcie IV. Informacje dotyczące segmentów działalności Zarząd analizuje działalność segmentów i ich dane finansowe bez wpływu przeszacowań hiperinflacyjnych. Dlatego w notce o segmentach wpływ hiperinflacji został zaprezentowany w osobnej kolumnie celem uzgodnienia danych pochodzących z segmentów z danymi zaprezentowanymi w innych miejscach w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Natomiast poniżej zostały zaprezentowane dane finansowe segmentów w dwóch wariantach: bez wpływu MSR 29, a także zgodnie z MSF/MSSF.

12 miesięcy do 31 grudnia 2022	Rozwiązania dla bankowości		Rozwiązania płatnicze		Rozwiązania dedykowane	
	bez wpływu MSR 29 tys. PLN	zgodne z MSR/MSSF tys. PLN	bez wpływu MSR 29 tys. PLN	zgodne z MSR/MSSF tys. PLN	bez wpływu MSR 29 tys. PLN	zgodne z MSR/MSSF tys. PLN
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	293 926	294 129	776 256	778 030	535 512	542 583
Zysk brutto ze sprzedaży	101 489	101 629	194 334	194 672	95 001	96 869
Koszty sprzedaży	(16 873)	(16 870)	(45 639)	(45 629)	(30 686)	(30 540)
Koszty zarządu	(24 505)	(24 547)	(37 619)	(37 851)	(22 149)	(22 357)
Zysk netto ze sprzedaży	60 111	60 212	111 076	111 192	42 166	43 972
Pozostała działalność operacyjna	(486)	(486)	53	111	961	962
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych	-	-	(19)	(19)	-	-
Zysk z działalności operacyjnej	59 625	59 726	111 110	111 284	43 127	44 934
Wartość firmy na dzień 31 grudnia 2022	217 342	222 656	194 135	223 583	331 938	355 387

III. Organizacja i zmiany w strukturze Grupy Asseco South Eastern Europe, ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji

Wybrane zasady rachunkowości

Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ASEE obejmuje aktywa, zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty oraz przepływy środków pieniężnych Jednostki Dominującej ASEE S.A. oraz jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych).

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie Jednostki Dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez Jednostkę Dominującą ma miejsce wtedy, gdy: (i) posiada władzę nad danym podmiotem, (ii) podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w daną jednostkę, (iii) ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

W sytuacji, gdy Grupa posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę do dnia ustania tej kontroli. W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną, skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględni wyniki za tę część roku objętego sprawozdaniem, w którym to okresie Grupa posiadała taką kontrolę. Nabycie jednostek zależnych rozliczane jest metodą pełną.

Zmiany udziału w kapitałach/głosach, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny (transakcje na udziałach niekontrolujących) i przypisywane do właścicieli Jednostki Dominującej.

Połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w ramach którego wszystkie łączące się jednostki znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony lub stron zarówno przed, jak i po połączeniu oraz kontrola ta nie jest tymczasowa.

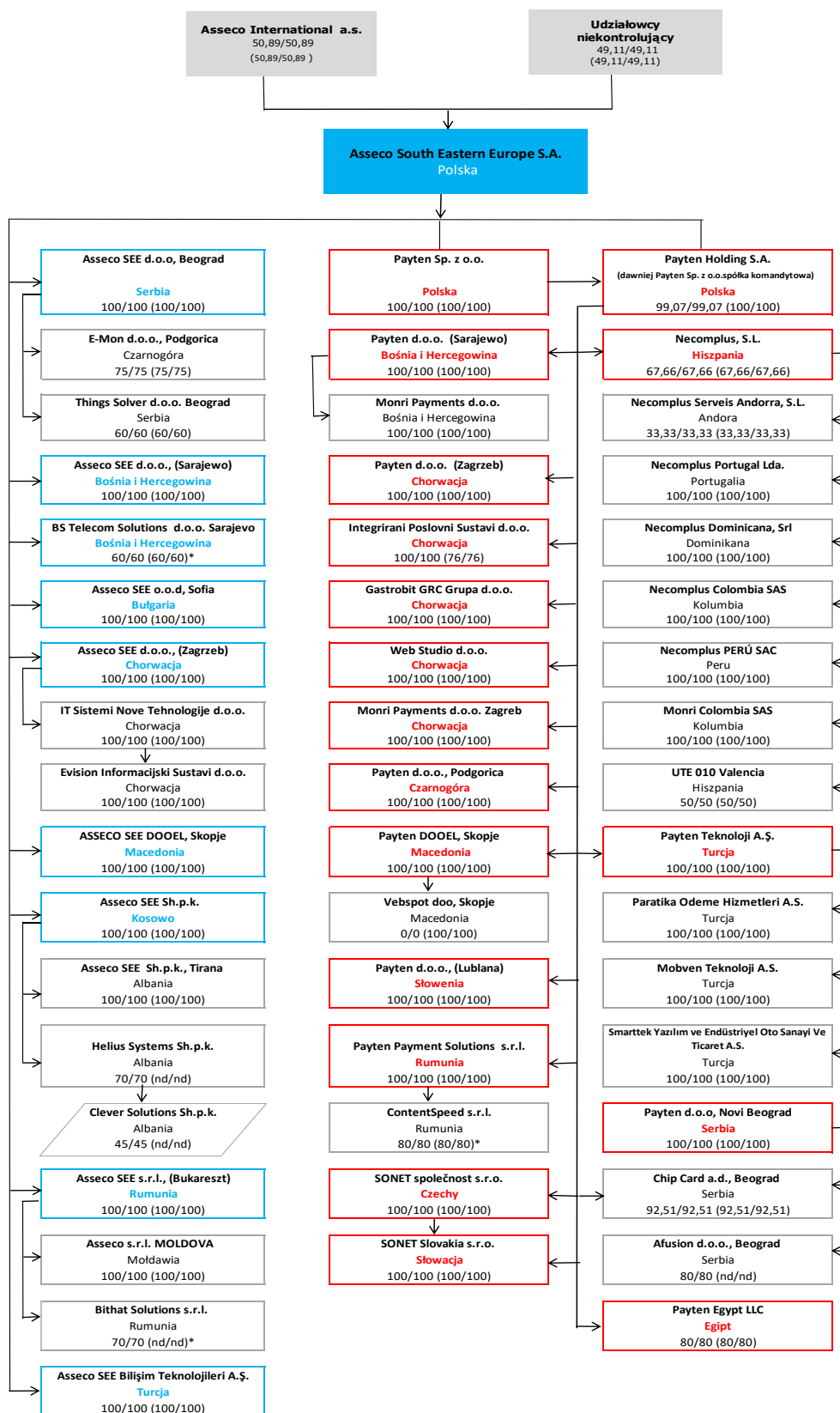
W szczególności, chodzi tu o takie transakcje, jak transfer spółek lub przedsięwzięć pomiędzy jednostkami Grupy lub połączenie Jednostki Dominującej z jej jednostką zależną.

W przypadku przekształceń polegających na wniesieniu aportem inwestycji w jedną jednostkę zależną od drugiej jednostki zależnej lub połączenia dwóch jednostek zależnych od ASEE S.A., następuje jedynie przejęcie wartości inwestycji w przejmowaną jednostkę zależną na poziomie jednostkowego sprawozdania finansowego. Tym samym przeniesienie jednej jednostki zależnej pod drugą jednostkę zależną nie ma wpływu na wynik finansowy Grupy.

Do rozliczenia skutków połączeń pomiędzy jednostkami znajdującymi się pod wspólną kontrolą Grupa stosuje metodę łączenia udziałów, która zakłada, że:

- aktywa i zobowiązania łączących się jednostek wycenione są w wartościach bilansowych pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych Grupy. Oznacza to, że wartość firmy rozpoznawana wcześniej w sprawozdaniu skonsolidowanym oraz wszystkie inne wartości niematerialne rozpoznane w ramach procesu rozliczania połączenia są przenoszone do sprawozdania jednostkowego, a na poziomie skonsolidowanym nie jest dokonywana ponowna wycena aktywów netto na moment transakcji do wartości godziwej,
- koszty transakcyjne związane z połączeniem są odnoszone do rachunku zysków i strat (koszty finansowe);
- wzajemne salda należności/zobowiązań są eliminowane;
- jakakolwiek różnica pomiędzy kwotą zapłaconą lub przekazaną i objętymi aktywami netto (w wartościach pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych) jest odzwierciedlona w kapitałach własnych jednostki przejmującej (kwota osadzona w kapitale nie stanowi elementu kapitału zapasowego, stąd nie podlega podziałowi);
- rachunek zysków i strat prezentuje wyniki połączonych jednostek od momentu, kiedy nastąpiło połączenie a dane za wcześniejsze okresy nie są przekształcane.

Struktura Grupy Asseco South Eastern Europe została przedstawiona poniżej:

100/100 udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2022 roku (w %)
(100/100) udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2021 roku (w %)

□ jednostka zależna
□ jednostka stowarzyszona

* do rozliczenia nabycia przyjmujemy że mamy 100% ze względu na opcje put/call - stosowana metoda oczekiwanego nabycia (ang. present ownership)

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy:

- **Utworzenie nowej spółki Afusion d.o.o., Beograd**

W dniu 4 stycznia 2022 roku zostało zarejestrowane założenie spółki Afusion d.o.o. z siedzibą w Belgradzie. 80% udziałów w tej spółce objęła spółka Payten d.o.o., Beograd.

- **Przekształcenie spółki Payten Sp. z o.o. spółka komandytowa w Payten Holding S.A.**

W dniu 1 marca 2022 roku zostało zarejestrowane przekształcenie spółki Payten Sp. z o.o. sk w Payten Holding S.A.

- **Nabycie udziałów mniejszościowych w spółce Integrirani Poslovni Sustavi d.o.o.**

W dniu 11 maja 2022 roku spółka Payten d.o.o. (Zagrzeb) nabyła 24% udziałów w spółce Integrirani Poslovni Sustavi d.o.o. z siedzibą w Oroslavje stając się tym samym właścicielem 100% udziałów w tej spółce. Transakcja została rozliczona jako transakcja z udziałami niekontrolującymi, a jej wpływ na kapitał własny Grupy ASEE w wysokości -3 496 tys. PLN został ujęty w pozycji *Transakcje na udziałach niekontrolujących*.

- **Nabycie udziałów spółki Bithat Solutions s.r.l.**

W dniu 16 czerwca 2022 roku spółka Asseco SEE s.r.l., (Bukareszt) nabyła 70% udziałów w spółce Bithat Solutions s.r.l. z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia).

- **Sprzedaż akcji Payten Holding S.A. do menadżerów spółek Grupy ASEE**

W dniu 22 sierpnia 2022 roku ASEE S.A. podpisało z menadżerami spółek Grupy ASEE umowy sprzedaży akcji spółki Payten Holding S.A. łącznie przedmiotem sprzedaży jest 426 571 sztuk akcji spółki Payten Holding S.A., stanowiących 0,93% kapitału spółki.

Wartość transakcji wynosiła 9 628 tys. PLN. Umowa sprzedaży zawiera opcje put i call, a cena sprzedaży została zabezpieczona przez ustanowienie zastawu na akcjach każdego kupującego. Umowy zostały zawarte, pośrednio lub bezpośrednio, z dwudziestoma jeden menadżerami Grupy ASEE. Transakcja ta ma wpływ na wynik finansowy Grupy ze względu na fakt, iż w umowie sprzedaży zidentyfikowano komponent płatności w formie akcji dla kluczowych managerów Grupy ASEE, co opisano dokładnie w punkcie 5.2 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Poza tym, wpływ na kapitał własny Grupy ASEE tej transakcji wyniósł 5 461 tys. PLN i został ujęty w pozycji *Transakcje na udziałach niekontrolujących*.

- **Sprzedaż spółki Vebspot doo**

W dniu 23 sierpnia 2022 roku spółka Payten dooel Skopje podpisała warunkową umowę sprzedaży spółki zależnej Vebspot doo. Warunkiem zaistnienia transakcji była zgoda macedońskiego urzędu ds. ochrony konkurencji oraz rejestracja sprzedaży w Centralnym Rejestrze Handlowym Macedonii. Zgoda urzędu ds. ochrony konkurencji nastąpiła 7 września 2022 roku, a rejestracja w dniu 29 września 2022 roku. Tym samym z dniem 29 września 2022 roku Grupa utraciła kontrolę nad spółką Vebspot doo. Transakcja ta miała wpływ na wynik finansowy Grupy co zostało zaprezentowane i opisane w punkcie 5.4 oraz 6.4 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

- **Zmiana nazwy spółki NestPay na Paratika**

W dniu 2 września 2022 roku spółka NestPay Odeme Hizmetleri A.S. zmieniła nazwę na Paratika Odeme Hizmetleri A.S.

- **Nabycie udziałów spółki Helius Systems Sh.p.k**

W dniu 27 września 2022 roku spółka Asseco SEE Sh.p.k. (Kosowo) podpisała umowę nabycia 70% udziałów w spółce Helius Systems Sh.p.k. z siedzibą w Albanii. Grupa objęła kontrolę nad spółką Helius po dokonaniu wpisu do albańskiego rejestru spółek handlowych (Qendra Kombetare e Biznesit), co nastąpiło w dniu 19 października 2022 roku. Wraz z zakupem spółki Helius do Grupy weszła jej spółka stowarzyszona CleverSolutions Sh.p.k. z siedzibą w Albanii, w której Helius ma 45% i wywiera znaczący wpływ na politykę operacyjną i finansową CleverSolutions.

- ***Zakup spółek Integrirani Poslovni Sustavi, Gastrobit i Web Studio przez Payten Holding S.A.***

W dniu 7 listopada 2022 roku spółka Payten Holding S.A. podpisała umowę nabycia 100% udziałów w spółkach: Integrirani Poslovni Sustavi d.o.o, Gastrobit - GRC Grupa d.o.o. oraz Web Studio d.o.o. od Payten d.o.o. (Zagreb). Transakcja ta nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

- ***Zakup spółki BS Telecom Solutions d.o.o. Sarajevo przez ASEE S.A.***

W dniu 23 grudnia 2022 roku spółka ASEE S.A. podpisała umowę nabycia 60% udziałów w spółce BS Telecom Solutions d.o.o. Sarajevo od Asseco SEE d.o.o. Sarajevo. Transakcja ta nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

IV. Informacje dotyczące segmentów działalności

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Grupy, dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

Grupa Assecos South Eastern Europe wyodrębnia następujące segmenty sprawozdawcze, stanowiące odzwierciedlenie struktury prowadzonej działalności:

- Rozwiązania dla bankowości,
- Rozwiązania płatnicze,
- Rozwiązania dedykowane.

Segmenty sprawozdawcze odpowiadają segmentom operacyjnym.

Segment **Rozwiązania dla bankowości** obejmuje kompletne rozwiązania i produkty niezbędne do prowadzenia banku takie jak: wielokanałowe rozwiązania do dystrybucji produktów i usług bankowych, rozwiązania umożliwiające poprawę komunikacji z klientem, zintegrowane centralne systemy bankowe, rozwiązania uwierzytelniające, informatyczne systemy raportujące do sprawozdawczości obligacyjnej i informacji zarządczej, a także systemy służące do zarządzania ryzykiem i przeciwdziałania oszustwom transakcyjnym. Ponadto w ramach segmentu Grupa oferuje swoim klientom usługi on-line 24x7 oraz doradztwo w obszarze bankowości mobilnej i elektronicznej oraz cyfrowej transformacji.

Segment **Rozwiązania płatnicze** obejmuje kompletne rozwiązania obsługujące płatności w kanałach online i offline, przeznaczone zarówno dla instytucji finansowych jak i niefinansowych, oferowane w ramach Grupy Payten. Są to rozwiązania dla handlu elektronicznego (bramki płatności online, wsparcie dla alternatywnych metod płatności – kryptowalut, kodów QR, rozwiązania umożliwiające tokenizację kart, płatności subskrypcyjne), płatności mobilne (mPOS, vPOS, SoftPOS), przetwarzanie kart płatniczych oraz usługi związane z bankomatami i terminalami płatniczymi EFT POS. Grupa dostarcza oprogramowanie oraz usługi, a także bankomaty i terminale płatnicze, również w „modelu outsourcingowym”, umożliwiającym klientom wynajęcie urządzeń oraz skorzystanie z usług serwisowych i usług zarządzania infrastrukturą. W ramach segmentu prowadzona jest także działalność niezależnych sieci bankomatów operujących pod marką MoneyGet. Ponadto Grupa posiada sieć niezależnych terminali płatniczych EFT POS w punktach handlowych - usługa IPD pod marką Monri umożliwiającą handlowcom zastąpienie dwóch lub więcej terminali płatniczych EFT POS w punkcie sprzedaży za pomocą jednego urządzenia podłączonego bezpośrednio do wielu centrów rozliczeniowych (wydawców kart). Dodatkowo w ramach segmentu oferowane są komplementarne rozwiązania do tworzenia sklepów internetowych i mobilnych oraz platform typu „marketplace”, a dla punktów handlowych systemy zarządzania kasami fiskalnymi oraz wspomagające sprzedaż (ECR).

W ramach segmentu **Rozwiązania dedykowane** Grupa świadczy usługi na rzecz następujących sektorów: użyteczności publicznej i telekomunikacji, sektora publicznego (w tym infrastruktury drogowej), rządowego oraz bankowości i finansów w ramach następujących linii biznesowych: zarządzanie procesami biznesowymi BPM, platforma obsługi klienta i wsparcia sprzedaży, rejestry danych, inteligentne miasto, AI&Machine Learning, e-tax, kontrola graniczna, uwierzytelnianie, rozwiązania dedykowane, BI oraz ERP. Spółka skupia się na sprzedaży własnych rozwiązań, ale oferuje również pełen wachlarz usług integracyjnych rozwiązań od czołowych światowych dostawców.

Finansowanie Grupy oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy, stąd pozycje te nie są przedmiotem alokacji do segmentów. Zarząd nie analizuje także aktywów i zobowiązań oraz przepływów pieniężnych w rozbiciu na segmenty. Poniższa tabela prezentuje kluczowe wielkości przeglądane przez główny organ decyzyjny w Spółce.

Przychody od jednego klienta z Grupy przekraczają 10% przychodów ze sprzedaży wypracowanych przez Grupę w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku i stanowią 10,13% przychodów ze sprzedaży. Jest to klient z segmentu Rozwiązania płatnicze i Rozwiązania dedykowane, a wzrost przychodów w porównaniu z poprzednim rokiem wynika ze znacznych dostaw terminali zrealizowanych w 2022 roku.

Wybrane dane finansowe za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku w podziale na segmenty operacyjne:

12 miesięcy do 31 grudnia 2022	Rozwiązania dla bankowości	Rozwiązania płatnicze	Rozwiązania dedykowane	Eliminacje	Hiperinflacja	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Przychody ze sprzedaży:	293 926	776 256	535 512	(49 249)	9 048	1 565 493
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	275 497	752 773	528 175	-	9 048	1 565 493
Sprzedaż między lub/i wewnątrz segmentu	18 429	23 483	7 337	(49 249)	-	-
Zysk brutto ze sprzedaży	101 489	194 334	95 001	-	2 346	393 170
Koszty sprzedaży	(16 873)	(45 639)	(30 686)	-	159	(93 039)
Koszty zarządu	(24 505)	(37 619)	(22 149)	-	(482)	(84 755)
Zysk netto ze sprzedaży	60 111	111 076	42 166	-	2 023	215 376
Pozostała działalność operacyjna	(486)	53	961	-	59	587
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych	-	(19)	-	-	-	(19)
Zysk z działalności operacyjnej	59 625	111 110	43 127	-	2 082	215 944

Pozycje niepieniężne						
Amortyzacja	(12 486)	(64 514)	(14 712)	-	(1 163)	(92 875)
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów	(1 057)	(2 927)	(3 314)	-	-	(7 298)

Wartość firmy	217 342	194 135	331 938	-	58 211	801 626
----------------------	----------------	----------------	----------------	----------	---------------	----------------

12 miesięcy do 31 grudnia 2022	Rozwiązania dla bankowości	Rozwiązania płatnicze	Rozwiązania dedykowane	Eliminacje	Hiperinflacja	Razem
	tys. EUR	tys. EUR	tys. EUR	tys. EUR	tys. EUR	tys. EUR
Przychody ze sprzedaży:	62 694	165 574	114 223	(10 505)	1 930	333 916
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	58 763	160 565	112 658	-	1 930	333 916
Sprzedaż między lub/i wewnątrz segmentu	3 931	5 009	1 565	(10 505)	-	-
Zysk brutto ze sprzedaży	21 647	41 451	20 264	-	500	83 862
Koszty sprzedaży	(3 599)	(9 735)	(6 545)	-	34	(19 845)
Koszty zarządu	(5 227)	(8 024)	(4 724)	-	(103)	(18 078)
Zysk netto ze sprzedaży	12 821	23 692	8 995	-	431	45 939
Pozostała działalność operacyjna	(104)	11	205	-	13	125
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych	-	(4)	-	-	-	(4)
Zysk z działalności operacyjnej	12 717	23 699	9 200	-	444	46 060

Pozycje niepieniężne						
Amortyzacja	(2 663)	(13 761)	(3 138)	-	(249)	(19 811)
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów	(225)	(624)	(707)	-	-	(1 556)

Wartość firmy	46 343	41 394	70 777	-	12 412	170 926
----------------------	---------------	---------------	---------------	----------	---------------	----------------

Powyższe dane wynikowe zostały przeliczone według kursu średniego wynoszącego w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku: 1 EUR: 4,6883, a bilansowe wg kursu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynoszącego: 1 EUR: 4,6899.

W bieżącym okresie sprawozdawczym dane finansowe spółek zależnych działających w Turcji zostały przekształcone w związku z hiperinflacją. Zarząd analizuje działalność segmentów i ich dane finansowe bez wpływu przeszacowań hiperinflacyjnych. W związku z tym wpływ hiperinflacji został zaprezentowany w osobnej kolumnie celem uzgodnienia danych pochodzących z segmentów z danymi zaprezentowanymi w innych miejscach w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wybrane dane finansowe za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku w podziale na segmenty operacyjne:

12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)	Rozwiązania dla bankowości tys. PLN	Rozwiązania płatnicze tys. PLN	Rozwiązania dedykowane tys. PLN	Eliminacje tys. PLN	Razem tys. PLN
Przychody ze sprzedaży:	255 847	542 571	388 029	(39 798)	1 146 649
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	235 887	527 758	383 004	-	1 146 649
Sprzedaż między lub/i wewnątrz segmentu	19 960	14 813	5 025	(39 798)	-
Zysk brutto ze sprzedaży	97 399	149 174	68 602	-	315 175
Koszty sprzedaży	(16 353)	(29 916)	(22 343)	-	(68 612)
Koszty zarządu	(20 944)	(31 848)	(15 241)	-	(68 033)
Zysk netto ze sprzedaży	60 102	87 410	31 018	-	178 530
Pozostała działalność operacyjna	23	933	532	-	1 488
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-
Zysk z działalności operacyjnej	60 125	88 343	31 550	-	180 018
Pozycje niepieniężne					
Amortyzacja	(11 790)	(58 109)	(8 643)	-	(78 542)
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów	460	(2 733)	(9)	-	(2 282)
Wartość firmy	205 432	198 391	276 951	-	680 774

12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)	Rozwiązania dla bankowości tys. EUR	Rozwiązania płatnicze tys. EUR	Rozwiązania dedykowane tys. EUR	Eliminacje tys. EUR	Razem tys. EUR
Przychody ze sprzedaży:	55 892	118 530	84 769	(8 694)	250 497
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	51 532	115 294	83 671	-	250 497
Sprzedaż między lub/i wewnątrz segmentu	4 360	3 236	1 098	(8 694)	-
Zysk brutto ze sprzedaży	21 278	32 589	14 987	-	68 854
Koszty sprzedaży	(3 572)	(6 535)	(4 881)	-	(14 988)
Koszty zarządu	(4 575)	(6 958)	(3 330)	-	(14 863)
Zysk netto ze sprzedaży	13 131	19 096	6 776	-	39 003
Pozostała działalność operacyjna	5	204	115	-	324
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-
Zysk z działalności operacyjnej	13 136	19 300	6 891	-	39 327
Pozycje niepieniężne					
Amortyzacja	(2 576)	(12 694)	(1 888)	-	(17 158)
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów	100	(597)	(2)	-	(499)
Wartość firmy	44 665	43 134	60 215	-	148 014

Powyższe dane wynikowe zostały przeliczone według kursu średniego wynoszącego w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku: 1 EUR: 4,5775, a bilansowe wg kursu na dzień 31 grudnia 2021 roku wynoszącego: 1 EUR: 4,5994.

V. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z zysków i strat

5.1. Struktura przychodów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa prowadzi działalność w obszarze sprzedaży licencji i szeroko pojętych usług IT i wyróżnia następujące rodzaje przychodów:

- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług własnych,
- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług obcych, oraz
- przychody ze sprzedaży sprzętu.

a) Sprzedaż licencji i usług własnych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi własne" prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami, których przedmiotem jest dostarczanie oprogramowania własnego i/lub świadczenie usług z nim związanych.

▪ Kompleksowe projekty IT

W przypadku tych przychodów znaczącą część stanowią przychody z kompleksowych projektów IT, w których Grupa zobowiązuje się do dostarczenia klientowi funkcjonalnego systemu IT. Dla klienta wartość ma bowiem dopiero dostarczony system, czyli finalny produkt, na który zostały dostarczone licencje własne i związane z nimi istotne usługi (np. modyfikacyjne czy wdrożeniowe). Praktycznie zawsze w przypadku takich umów Grupa jest zobowiązana do dostarczenia do klienta kompleksowych dóbr lub usług, na które składają się dostawy: licencji własnych i/lub własnych usług modyfikacyjnych i/lub własnych usług wdrożeniowych. Oznacza to, że z tzw. kompleksowych kontraktów IT wynika najczęściej odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu klientowi funkcjonalnego systemu IT. W przypadku zobowiązania do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu funkcjonalnego systemu IT szczególnej analizie poddawane jest przyrzeczenie udzielenia licencji z każdej umowy. Grupa dokonuje analizy pod kątem odrębności licencji od innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie. Co do zasady Grupa stwierdza, że samo zobowiązanie do sprzedaży licencji w ramach takiego zobowiązania do wykonania świadczenia nie spełnia warunków odrębności - przekazanie licencji jest jedynie częścią większego zobowiązania do wykonania świadczenia a sprzedawane wraz z licencją usługi mają na tyle istotną wartość, iż nie można stwierdzić, że sama licencja jest zobowiązaniem dominującym.

Przychody z tytułu zobowiązania do dostarczenia funkcjonalnego systemu IT są w Grupie rozpoznawane w okresie, w którym budowany jest taki system. Zgodnie bowiem z MSSF 15 przychód może być rozpoznawany w okresie przekazywania kontroli nad świadczonymi dobrami/usługami, o ile w wyniku działań jednostki nie powstają składniki o alternatywnym zastosowaniu i jednocześnie przez cały okres trwania umowy jednostce przysługuje egzekwowalne prawo do uzyskania wynagrodzenia za dostarczone świadczenia. W ocenie Zarządu w przypadku dostarczania kompleksowych projektów IT nie można mówić o alternatywnym ich zastosowaniu z punktu widzenia dostawcy, ponieważ systemy te wraz z towarzyszącymi im usługami wdrożeniowymi są „szyte na miarę”. Jednocześnie przeprowadzona dotychczas analiza wykazała, że właściwie we wszystkich przypadkach dla umów zawieranych przez Grupę spełnione jest kryterium przysługiwania egzekwowalnego prawa do zapłaty za wykonane świadczenie przez cały okres trwania umowy. Oznacza to, że przychody z kompleksowych systemów IT, w których sprzedawane są licencje własne i usługi własne rozpoznawane są zgodnie ze stopniem zaawansowania (metodą bazującą na nakładach, opartą o procent zaawansowania kosztowego) w okresie, kiedy klient nabywa kontrolę nad sprzedawanym dobrem/usługą. Szczególnym przypadkiem są stosunkowo nieduże projekty IT, które zazwyczaj zamykają się w ciągu jednego roku lub z których przychód nie stanowi istotnej wartości w ocenie Zarządu Grupy - wówczas przychód z takich projektów rozpoznawany jest w kwocie, którą Grupa ma prawo zafakturować. Podstawową metodą rozpoznania przychodów dla tych projektów jest stopień zaawansowania kosztów na danym projekcie. W przypadku tych projektów, dla których jest to z operacyjnych względów niepraktyczne bądź zbyt kosztowne w porównaniu do wielkości projektu, Grupa stosuje podejście, w którym przychód ujmowany jest po potwierdzeniu przez klienta odbioru wykonanych prac. Rozpoznanie przychodu następuje na podstawie wystawionej na klienta faktury sprzedaży, chyba że na dzień bilansowy taka faktura nie została wystawiona. W takim przypadku przychód ujmowany jest poprzez polecenie księgowania. Czas realizacji przedmiotowych projektów IT może się różnić z uwagi na wiele czynników, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. W zakresie wewnętrznych czynników najważniejszym jest dostępność zasobów w szczególności z uwagi na realizowane w tym czasie duże projekty. Ze strony zewnętrznych czynników najistotniejszym jest dostępność zasobów po stronie klienta, bez udziału których czy to w fazie definicji zakresu i wymagań czy testów zbudowanego rozwiązania, nie da się przeprowadzić projektów. Mając powyższe na uwadze, można przyjąć, że zazwyczaj czas realizacji małych projektów zamyka się pomiędzy 1 a 3 miesiącami.

▪ Sprzedaż licencji własnych bez istotnych usług towarzyszących

W przypadku gdy licencje własne sprzedawane są odrębnie, tzn. nie towarzyszą tej sprzedaży istotne usługi modyfikacyjne i/lub wdrożeniowe i tym samym sprzedaż licencji własnej jest odrębnym zobowiązaniem do wykonania świadczenia, Grupa rozważa, czy przyrzeczenie udzielenia licencji ma na celu zapewnienie klientowi:

- ✓ prawa do dostępu do własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona przez cały okres ważności licencji; czy
- ✓ prawa do korzystania z własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona w momencie udzielenia licencji.

Zdecydowana większość licencji własnych sprzedawanych w Grupie oddzielnie, i tym samym stanowiących odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia, ma charakter licencji z prawem do korzystania z własności intelektualnej, co oznacza, że przychód ze sprzedaży takich licencji rozpoznawany jest jednorazowo w momencie przekazania kontroli nad licencją klientowi. Jest to równoznaczne ze stwierdzeniem, że w przypadkach licencji własnych sprzedawanych bez istotnych usług towarzyszących niezależnie od okresu, na jaki sprzedawana jest licencja, momentem rozpoznania przychodu jest moment przekazania kontroli, co w konsekwencji powoduje jednorazowe rozpoznanie przychodu w tym właśnie momencie. W Grupie istnieją również jednak przypadki sprzedaży licencji, które mają naturę przyznania prawa do dostępu do własności intelektualnej. Licencje takie sprzedawane są co do zasady na czas określony. Na bazie MSSF 15 Grupa rozpoznaje przychód w oparciu o ocenę, czy licencja stanowi dla klienta prawo do dostępu, czy prawo do korzystania.

▪ Usługi utrzymania i gwarancje

W ramach kategorii licencje i usługi własne prezentowane są również przychody z własnych usług utrzymania, w tym także przychody z gwarancji. Usługi stanowią co do zasady odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia, w przypadku którego klient korzysta

z dostarczanych dóbr/usług w miarę jak są one do niego dostarczane, co w konsekwencji powoduje rozpoznanie przychodu po stronie dostawcy w okresie świadczenia usługi.

Grupa w wielu przypadkach udziela również gwarancji na sprzedawane dobra i usługi. W działalności Grupy przeważają gwarancje spełniające definicję usługi – tj. są to gwarancje, które mają zakres szerszy niż tylko zapewnienie klienta, że dany produkt/usługa jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją, tzw. gwarancje ponadstandardowe. Konkluzja o tym, że gwarancje mają charakter ponadstandardowy, jest podejmowana zawsze, gdy Grupa na mocy umów zobowiązuje się do naprawy błędów w dostarczonym oprogramowaniu w ściśle ustalonym rygorze czasowym i/lub gdy gwarancja taka ma wymiar szerszy niż wymagane przez prawo minimum. W kontekście MSSF 15 fakt, iż Grupa zobowiązała się do gwarancji ponadstandardowej oznacza, że de facto świadczy dodatkową usługę. W rozumieniu MSSF 15 oznacza to więc dla Grupy konieczność ujęcia rozszerzonej gwarancji jako zobowiązania do wykonania świadczenia i przypisania do takiej usługi części ceny transakcyjnej z umowy. We wszystkich przypadkach, w których jednocześnie z gwarancją rozszerzoną świadczona jest usługa utrzymania, która co do zasady stanowi kategorię jeszcze obszerniejszą niż gwarancja rozszerzona, przychód rozpoznawany jest w czasie, ponieważ klient korzysta ze świadczonej usługi w miarę jej świadczenia przez dostawcę. W takich przypadkach Grupa niezmiennie dokonuje alokacji części ceny z umowy do usługi utrzymaniowej. Analogicznie w przypadkach, w których usługa gwarancyjna świadczona jest po zakończeniu projektu, któremu nie towarzyszy usługa utrzymania część ceny transakcyjnej i tym samym rozpoznanie części przychodów z umowy jest odroczone do momentu faktycznego świadczenia usługi gwarancyjnej. Dla gwarancji, w przypadku których zakres gwarancji nie przekracza wymaganego prawem minimum polityka rachunkowości pozostała niezmienna – na takie przyszłe i niepewne zobowiązania tworzone są rezerwy na naprawy gwarancyjne, których odzwierciedleniem po stronie wynikowej są koszty operacyjne.

b) Sprzedaż licencji i usług obcych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi obce" prezentowane są przychody z tytułu sprzedaży licencji obcych oraz ze świadczenia usług, które ze względu na technologicznych lub prawnych muszą być realizowane przez podwykonawców (dotyczy to usług utrzymania sprzętu i licencji oraz outsourcingu świadczonych przez ich producentów). Przychody ze sprzedaży licencji obcych są co do zasady rozpoznawane jak przychody ze sprzedaży towarów, co oznacza, że w momencie przekazania kontroli nad licencją przychód ujmowany jest jednorazowo. Jednocześnie przychody z tytułu usług obcych, wśród których dominuje utrzymanie obce, rozpoznawane są przez okres świadczenia usługi do klienta. Każdorazowo w przypadku sprzedaży usług i licencji obcych Grupa rozważa zagadnienie zlecającego – pośrednika, w większości jednak przypadków konkluzja jest taka, że to Grupa jest głównym zobowiązanym do realizacji tego obowiązku świadczenia i tym samym przychód rozpoznawany jest w wartości brutto.

c) Sprzedaż sprzętu

W kategorii przychody ze sprzedaży sprzętu prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami na dostawę infrastruktury. Przychody w tej kategorii są zasadniczo rozpoznawane w momencie przekazania kontroli nad sprzętem. Nie dotyczy to jedynie przypadków, kiedy sprzęt nie stanowi świadczenia odrębnego od dostarczanych razem z nim usług, wówczas bowiem przychody z jego sprzedaży są elementem zobowiązania do wykonania świadczenia polegającego na dostawie kompleksowego systemu infrastrukturalnego. W Grupie takie kompleksowe projekty są jednak rzadkością – dominuje sprzedaż sprzętu na zasadzie dystrybucji. W przypadku umów zawierających w sobie element świadczenia usługi oraz udostępniania sprzętu, spółka rozważyła czy takie umowy zawierają w sobie element leasingu (tj. czy na ich mocy spółka przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie). Grupa nie zidentyfikowała elementów leasingu finansowego w umowach zawieranych z klientami.

Zmienne wynagrodzenie

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennej wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennej.

Grupa jest stroną wielu umów, w przypadku których przewidziano kary umowne za niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie zobowiązań umownych. Spodziewane kary umowne mogą więc powodować, że wynagrodzenie, które w umowie zakotwowano w kwocie stałej, będzie jednak podlegać zmianom właśnie ze względu na spodziewane kary. W ramach szacowania wysokości wynagrodzenia, do którego Grupa jest uprawniona na podstawie umowy szacuje się w Grupie wartość oczekiwaną zapłaty uwzględniając prawdopodobieństwo zapłacenia takich kar umownych i innych elementów, które mogłyby potencjalnie zmienić wynagrodzenie. Wpływa to więc na pomniejszenie wartości przychodów, nie zaś, jak to było do tej pory, powiększenie wartości rezerw i odpowiednich kosztów. Poza karami umownymi nie występują znaczące inne czynniki mogące wpływać na wysokość wynagrodzenia (jak na przykład rabaty czy upusty), w przypadku gdyby je jednak zidentyfikowano, również wpływałyby one na wysokość rozpoznawanych w Grupie przychodów.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Grupy – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Istotny element finansowania

Ustalając cenę transakcyjną, Grupa koryguje przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia o zmianę wartości pieniądza w czasie, jeśli rozkład w czasie płatności uzgodniony przez strony umowy (w sposób wyraźny lub domyślny) daje klientowi lub spółce z Grupy istotne korzyści z tytułu finansowania przekazania takich kar umownych i innych elementów, które mogłyby potencjalnie zmienić wynagrodzenie. Wpływa to więc na pomniejszenie wartości przychodów, nie zaś, jak to było do tej pory, powiększenie wartości rezerw i odpowiednich kosztów. Poza karami umownymi nie występują znaczące inne czynniki mogące wpływać na wysokość wynagrodzenia (jak na przykład rabaty czy upusty), w przypadku gdyby je jednak zidentyfikowano, również wpływałyby one na wysokość rozpoznawanych w Grupie przychodów.

Istotny element finansowania nie występuje w umowie z klientem m.in. wtedy, gdy różnica między przyrzeczoną kwotą wynagrodzenia a ceną sprzedaży gotówkowej dobra lub usługi wynika z powodów innych niż udostępnienie finansowania klientowi oraz różnica między tymi kwotami jest proporcjonalna do jej przyczyny. Zazwyczaj ma to miejsce, gdy poprzez umowne uzgodnienie warunków płatności

ustanawia się zabezpieczenie przed brakiem właściwego wywiązania się z części lub całości zobowiązań umownych przez drugą stronę umowy.

Koszty umów z klientami

Koszty pozyskania umowy (doprowadzenia do zawarcia umowy) to dodatkowe (przyrostowe) koszty pozyskania umowy ponoszone przez Grupę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Grupa nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Grupa ujmując te koszty jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Okres amortyzacji aktywów kosztów z tytułu pozyskania umowy to okres, w którym Grupa wypełnia obowiązki świadczenia wynikające z tej umowy.

Z praktycznego punktu widzenia Grupa ujmując dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, tylko, jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Grupę, wynosi jeden rok lub krócej.

Koszty wykonania umowy to koszty poniesione w związku z wykonywaniem umowy zawartej z klientem. Grupa ujmując te koszty jako składnik aktywów, gdy nie są objęte zakresem innego standardu (np. MSR 2 Zapasy, MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe lub MSR 38 Wartości niematerialne), oraz gdy spełniają one wszystkie następujące kryteria: (i) koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową z klientem, (ii) koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Grupy, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełniania) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz (iii) Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Inne zastosowane w Grupie wyjątki praktyczne

Grupa w uzasadnionych przypadkach stosuje również rozwiązanie praktyczne dozwolone przez MSSF 15 polegające na tym, że jeżeli Grupa ma prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane przez Grupę (na przykład w przypadku umowy o świadczenie usług, w ramach której jednostka nalicza klientowi stałą kwotę za każdą godzinę wykonanej usługi), Grupa może ująć przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Przychody inne niż przychody z tytułu umów z klientami (nieobjęte MSSF 15)

Przychody inne niż przychody z tytułu umów z klientami Grupa uzyskuje przede wszystkim z usług outsourcingu sprzętu IT (np. bankomatów, serwerów i terminali płatniczych). Grupa za każdym razem rozstrzyga czy na klienta zostało przeniesione całe ryzyko i korzyści wynikające z korzystania z wynajętego sprzętu. Najczęściej Grupa dochodzi do wniosku, że umowy outsourcingu mają charakter umów leasingu operacyjnego.

Szacunki

Tak jak zostało to opisane powyżej Grupa realizuje zobowiązania do wykonania świadczenia, wśród których znaczna część między innymi te polegające na dostarczeniu funkcjonalnego systemu IT podlegają wycenie zgodnie ze stopniem zaawansowania. Wycena taka wymaga oszacowania przyszłych przepływów operacyjnych w celu dokonania pomiaru stopnia zaawansowania prac na projekcie. Stopień zaawansowania prac ustala się jako stosunek poniesionych kosztów (zwiększających postęp realizacji prac) do kosztów planowanych lub stosunek przepracowanych roboczodni w stosunku do całkowitego czasu pracy. Dokonanie wyceny i co za tym idzie rozpoznanie przychodu każdorazowo wymaga zaangażowania profesjonalnego osądu oraz znaczącej dozy szacunków.

Podobnie zaangażowania szacunków i profesjonalnego osądu wymaga określenie wartości oczekiwanej przychodów z tytułu umów z klientami, w przypadkach, gdy wynagrodzenie z umowy ma charakter zmienny, zazwyczaj polegający na określeniu w umowach kar za opóźnienia w dostawach systemów IT lub usług z nimi związanych.

Szacunki w zakresie przychodów innych niż przychody z tytułu umów z klientami dotyczą oceny charakteru umów polegających na udostępnianiu składników majątku klientom (Grupa jako leasingodawca). Zważywszy na fakt, że okres leasingu jest w przeważającej ilości przypadków krótszy niż zasadnicza część okresu ekonomicznej użyteczności udostępnianych składników majątku oraz że istotne ryzyka i korzyści wynikające z prawa własności składników majątkowych będących przedmiotem niniejszych umów nie zostały przeniesione na klientów Grupy, Grupa doszła do wniosku, że umowy te mają charakter leasingu operacyjnego.

Przychody operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Przychody operacyjne według rodzaju		
Oprogramowanie i usługi własne	1 027 043	830 560
Oprogramowanie i usługi obce	180 857	131 693
Sprzęt i infrastruktura	357 593	184 396
Razem	1 565 493	1 146 649

i. Struktura przychodów operacyjnych segmentów w rozbiciu na rodzaje przychodów

Przychody operacyjne poszczególnych segmentów operacyjnych na rzecz klientów zewnętrznych w rozbiciu na rodzaj przychodów w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

	Rozwiązania dla bankowości tys. PLN	Rozwiązania płatnicze tys. PLN	Rozwiązania dedykowane tys. PLN	Razem tys. PLN
12 miesięcy do 31 grudnia 2022				
Oprogramowanie i usługi własne	263 309	491 293	272 441	1 027 043
Oprogramowanie i usługi obce	4 695	9 074	167 088	180 857
Sprzęt i infrastruktura	7 696	254 180	95 717	357 593
Razem przychody operacyjne	275 700	754 547	535 246	1 565 493

	Rozwiązania dla bankowości tys. PLN	Rozwiązania płatnicze tys. PLN	Rozwiązania dedykowane tys. PLN	Razem tys. PLN
12 miesięcy do 31 grudnia 2021				
Oprogramowanie i usługi własne	228 270	398 414	203 876	830 560
Oprogramowanie i usługi obce	4 070	4 417	123 206	131 693
Sprzęt i infrastruktura	3 547	124 927	55 922	184 396
Razem przychody operacyjne	235 887	527 758	383 004	1 146 649

ii. *Struktura przychodów operacyjnych w podziale na kraje, w których zostały wygenerowane*

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Przychody operacyjne w podziale na kraje		
Austria	26 651	25 792
Bośnia i Hercegowina	103 518	37 971
Bułgaria	14 997	17 721
Chorwacja	197 427	133 050
Czarnogóra	28 573	18 554
Czechy	19 582	16 790
Hiszpania	213 426	139 807
Kosowo	23 054	16 219
Macedonia	76 382	62 888
Peru	15 901	9 527
Polska	11 930	11 872
Portugalia	14 102	13 366
Rumunia	201 438	145 568
Serbia	373 079	310 539
Słowenia	24 454	26 413
Turcja	121 728	92 298
Włochy	14 788	9 767
Pozostałe kraje	84 463	58 507
Razem przychody operacyjne	1 565 493	1 146 649

iii. *Przychody z tytułu umów z klientami w przychodach operacyjnych ogółem według metody ujęcia w rachunku zysków i strat*

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Przychody z umów z klientami rozpoznawane zgodnie z MSSF 15, w tym:	1 471 195	1 055 900
Z tytułu dóbr i usług przekazanych w określonym momencie	538 222	328 093
Z tytułu dóbr i usług przekazywanych w miarę upływu czasu	932 973	727 807
Pozostałe przychody operacyjne (gł. przychody z leasingu)	94 298	90 749
Razem przychody operacyjne	1 565 493	1 146 649

Przychody operacyjne, które nie są rozpoznawane zgodnie z MSSF 15 dotyczą głównie przychodów Grupy z tytułu usług outsourcingu bankomatów i terminali płatniczych. Umowy takie traktowane są jako umowy leasingu operacyjnego a przychody z nich rozpoznawane zgodnie z przepisami MSSF 16.

iv. Pozostałe zobowiązania do wykonania świadczenia

Poniższa tabela zawiera przychody, które Grupa spodziewa się rozpoznać w przyszłości, związane ze zobowiązaniami do wykonania świadczenia, które są niezrealizowane lub częściowo niezrealizowane na datę bilansową.

Cena transakcyjna przypisana do zobowiązań do wykonania świadczenia pozostałych do realizacji w ciągu:	tys. PLN
1 roku	575 434
Powyżej 1 roku	519 616
Razem	1 095 050

W związku z tym, że Grupa w szczegółowy sposób monitoruje przychody tylko na najbliższe trzy lata, wartość wykazana w linii „Powyżej 1 roku” odpowiada przychodom zakontraktowanym na lata 2024-2025.

v. Umowy outsourcingowe – Grupa jako leasingodawca

Grupa realizuje szereg kontraktów dotyczących outsourcingu procesów w obszarze płatności. Szacunki dotyczące łącznych przyszłych minimalnych opłat należnych z tytułu tych umów zostały ustalone w następującej wysokości:

	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Minimalne przyszłe opłaty leasingowe		
(i) do roku	94 636	82 227
(ii) od roku do pięciu lat	72 987	88 827
(iii) powyżej pięciu lat	1 858	2 707
Razem	169 481	173 761

5.2. Struktura kosztów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa ujawnia koszty w układzie rodzajowym oraz w układzie kalkulacyjnym. Koszt własny sprzedaży obejmuje koszty bezpośrednio związane z nabyciem sprzedanych towarów i wytworzeniem sprzedanych usług. Koszty sprzedaży obejmują koszty handlowe i koszty marketingowe. Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z kierowaniem spółkami z Grupy oraz koszty administracji. Wartość sprzedanych towarów, materiałów, usług (COGS) to koszty zakupu towarów lub usług podwykonawców (z wyłączeniem outsourcingu personalnego) wykorzystywanych do realizacji projektów. Koszty dotyczą zarówno przychodów prezentowanych jako przychody własne (dot. przychodów z usług, które są realizowane przez podwykonawców, jeśli wykorzystanie zasobów obcych wynika z decyzji Grupy, która traktuje zasoby obce jako substytut zasobów własnych), jak i przychodów obcych (usługi, które muszą być realizowane przez zasoby obce - najczęściej producentów oprogramowania lub sprzętu).

Świadczenia na rzecz pracowników to wszystkie formy świadczeń spółek z Grupy oferowane w zamian za pracę wykonaną przez pracowników lub z tytułu rozwiązania stosunku pracy. W przypadku wykonywania przez pracownika pracy na rzecz spółek z Grupy, ujmuje się w wyniku przewidywaną niezdyktowaną wartość świadczeń pracowniczych, które zostaną wypłacone w zamian za tę pracę. Poza wynagrodzeniem koszty świadczeń na rzecz pracowników obejmują wszystkie płatne nieobecności, świadczenia wynikające z systemów premiowych występujących w Grupie, a także świadczenia po okresie zatrudnienia i koszty transakcji z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych.

Szacunki

W związku z faktem, iż Grupa ujmuje koszty zgodnie z metodą memoriałową część kosztów ujętych w Rachunku zysków i strat, to koszty ujęte wskutek dokonania szacunków dotyczących na przykład spodziewanych kosztów związanych z systemem premiowym, którym objęta jest część pracowników spółek z Grupy.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę kosztów operacyjnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym.

Koszty działalności operacyjnej	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych (COGS)	(611 277)	(400 612)
Świadczenia na rzecz pracowników	(485 186)	(380 396)
Usługi obce nieprojektowe i outsourcing pracowników	(62 995)	(44 533)
Amortyzacja	(92 876)	(78 542)
Koszty utrzymania majątku i samochodów służbowych	(52 358)	(38 815)
Podróże służbowe	(7 742)	(1 936)
Reklama	(11 163)	(5 704)
Pozostałe koszty (podstawowe)	(26 520)	(17 581)
Razem	(1 350 117)	(968 119)
Koszt własny sprzedaży	(1 170 433)	(829 517)
Koszty sprzedaży	(93 039)	(68 612)
Koszty ogólnego zarządu	(84 755)	(68 033)
Odpis (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości należności handlowych	(1 890)	(1 957)
Razem	(1 350 117)	(968 119)

Usługi obce nieprojektowe obejmują usługi doradcze niezwiązane z konkretnymi projektami oraz usługi audytorskie, prawne, bankowe, pocztowe, kurierskie i opłaty giełdowe.

Koszty utrzymania majątku i samochodów służbowych obejmują koszty napraw sprzętu i zużytych części zamiennych w ramach prowadzonych projektów, koszty napraw i utrzymania środków trwałych (w tym w związku z utrzymaniem infrastruktury pod umowy outsourcingowe) oraz koszty utrzymania wartości niematerialnych, opłaty za wynajem i utrzymanie powierzchni biurowych oraz utrzymanie samochodów służbowych.

Transakcje z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych

Obecnie Grupa posiada dwa programy płatności na bazie akcji w rozumieniu MSSF 2, rozliczane w instrumentach kapitałowych.

Program z 2021 roku

W dniu 23 września 2021 roku Asseco International a.s. podpisała z menadżerami spółek Grupy ASEE umowy objęcia akcji ASEE S.A. Łącznie przedmiotem programu jest 547 550 akcji ASEE S.A., stanowiących 1,06% kapitału Spółki. Członkowie Zarządu ASEE S.A. oraz podmioty powiązane przez Członków Zarządu ASEE S.A. objęły łącznie 341 336 akcji.

Umowy stanowią transakcję płatności na bazie akcji w rozumieniu MSSF 2, rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Datą przyznania uprawnień był dzień 23 września 2021 roku. Cena objęcia akcji została ustalona na poziomie ceny rynkowej z dnia objęcia kontroli i wynosiła 40 PLN za akcję. Zgodnie z umowami menadżerom przysługują wszystkie prawa związane z nabytymi akcjami (prawo do dywidendy, prawa głosu, itd.) od momentu objęcia akcji, tj. od dnia 23 września 2021 roku. Płatność za akcje nastąpi w 9 ratach, pierwszej po podpisaniu umów oraz w kolejnych 8 rocznych ratach, płatnych od dnia 31 lipca 2023 roku. Od dnia objęcia akcji do momentu zapłaty ceny naliczane są odsetki w wysokości 1,5% + max (EURIBOR12M,0) rocznie. Wysokość części zmiennej będzie ustalana na początku każdego kolejnego rocznego okresu odsetkowego na dany okres. Narosłe odsetki będą spłacane co roku razem ze spłatami kolejnych transz nominalu. Prawo do spłacania ceny w ratach przysługuje osobom uczestniczącym w programie, jeśli pozostają w Grupie w funkcji menadżera oraz nie naruszają istotnych warunków umowy (m.in. dokonują spłat zgodnie z harmonogramem, ustanowią zastaw na akcjach, nie dokonują sprzedaży akcji w okresie „lockup-u”, itd.). Możliwość sprzedaży akcji przez menadżerów została objęta 5 letnim okresem tzw. „lockup-u”. Menadżerom przysługuje prawo do wcześniejszej zapłaty za wszystkie nabyte akcje po ustalonej w umowie cenie 40 PLN za akcję, po upływie okresu 4-letniego tj. od 23 września 2025 roku. Nieopłacona część ceny sprzedaży zostanie zabezpieczona poprzez ustanowienie zastawu na akcjach każdego z kupujących.

Umowy przewidują opcje put i call, które przyznają stronom umów prawo do odsprzedaży oraz odkupu nieopłaconych akcji.

Wartość godziwa programu motywacyjnego została oszacowana w oparciu o model Black'a-Scholes'a Mertona. Do wyceny wartości uprawnień użyto technik symulacji Monte Carlo w połączeniu z zastosowaniem regresji liniowej metodą najmniejszych kwadratów, czyli tzw. metodę Longstaffa-Schwartz. Łączna wartość godziwa programu na moment przyznania uprawnień wynosiła 1 984 tys. PLN. Koszt programu będzie ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego jako koszt świadczeń na rzecz pracowników i rozliczany w wynikach Grupy ASEE w latach 2021-2029.

Wartość godziwa przyznanych w ramach programu instrumentów kapitałowych została określona w oparciu o poniższe założenia:

Cena rynkowa 1 akcji ASEE z dnia objęcia	40 PLN
Cena objęcia 1 akcji	40 PLN
Oczekiwana zmienność cen akcji	29%
Oczekiwana zmienność EUR/PLN	6%
Stopa procentowa PLN	1,5% do 1,7%
Stopa procentowa EUR	-0,54% do - 0,40%

Oczekiwana zmienność 29% została wyliczona w oparciu o historyczną zmienność notowań z okresu sześciu miesięcy poprzedzających dzień zawarcia transakcji sprzedaży akcji na bazie średniej ceny akcji z kursów zamknięcia.

Podczas wyceny uwzględniono ewentualne zmiany wartości aktywa wynikające z wypłat dywidend. Według stanu na dzień wyceny oczekiwane dywidendy w okresie życia uprawnień z akcji ASEE wynoszą 1,00 PLN rocznie.

Czas trwania opcji został określony na 1 rok dla akcji, które zostaną opłacone w 2026 roku, 2 lata dla akcji, które zostaną opłacone w 2027 roku oraz 3 lata dla akcji, które zostaną opłacone w 2028 roku. Okresy te zostały powiązane z okresem „lock-up-u” na sprzedaż akcji.

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym ujmowany jest koszt związany z nabyciem 316 425 akcji, w tym przez Prezesa ASEE S.A. Piotra Jeleńskiego 280 000 akcji oraz Członka Zarządu ASEE S.A. Michała Nitkę 25 000 akcji.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ASEE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku ujęty został koszt z tytułu programu w wysokości 291 tys. PLN (80 tys. PLN w 2021 roku). Drugostronnie transakcja została ujęta w odrębnej pozycji kapitałów Grupy w tej samej kwocie, która została ujęta w kosztach wynagrodzeń.

Program z 2022 roku

W dniu 22 sierpnia 2022 roku ASEE S.A. podpisała z menadżerami spółek Grupy ASEE umowy sprzedaży akcji Payten Holding S.A. Łącznie przedmiotem programu jest 426 571 akcji spółki Payten Holding S.A. stanowiących 0,93% kapitału spółki.

Umowy stanowią transakcję płatności na bazie akcji w rozumieniu MSSF 2, rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Datą przyznania uprawnień był dzień 22 sierpnia 2022 roku. Cena objęcia akcji wynosiła 22,57 PLN za akcję. Zgodnie z umowami menadżerom przysługują wszystkie prawa związane z nabytymi akcjami (prawo do dywidendy, prawa głosu, itd.) od momentu objęcia akcji. Płatność za akcje nastąpi w 9 ratach, pierwszej po podpisaniu umów oraz w kolejnych 8 rocznych ratach, płatnych od dnia 31 grudnia 2023 roku. Od dnia objęcia akcji do momentu zapłaty ceny naliczane są odsetki w wysokości 1,5% + max (EURIBOR12M,0) rocznie. Wysokość części zmiennej będzie ustalana na początku każdego kolejnego rocznego okresu odsetkowego na dany okres. Narosłe odsetki będą spłacane co roku razem ze spłatami kolejnych transz nominalu. Prawo do spłacania ceny w ratach przysługuje osobom uczestniczącym w programie, jeśli pozostają w Grupie w funkcji menadżera oraz nie naruszają istotnych warunków umowy (m.in. dokonują spłat zgodnie z harmonogramem, ustanowią zastaw na akcjach, nie dokonują sprzedaży akcji w okresie „lockup-u”, itd.). Możliwość sprzedaży

akcji przez menadżerów została objęta 5 letnim okresem tzw. „lock-up-u”. Menadżerom przysługuje prawo do wcześniejszej zapłaty za wszystkie nabyte akcje po ustalonej w umowie cenie 22,57 PLN za akcję, po upływie okresu 4-letniego tj. od 22 sierpnia 2026 roku. Nieopłacona część ceny sprzedaży zostanie zabezpieczona poprzez ustanowienie zastawu na akcjach każdego z kupujących.

Umowy przewidują opcje put i call, które przyznają stronom umów prawo do odsprzedaży oraz odkupu nieopłaconych akcji.

Wartość godziwa programu motywacyjnego została oszacowana w oparciu o model Black’a-Scholes’a Mertona. Do wyceny wartości uprawnień użyto technik symulacji Monte Carlo w połączeniu z zastosowaniem regresji liniowej metodą najmniejszych kwadratów, czyli tzw. metodą Longstaffa-Schwartz. Łączna wartość godziwa programu na moment przyznania uprawnień wynosiła 2 141 tys. PLN. Koszt programu będzie ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego jako koszt świadczeń na rzecz pracowników i rozliczany w wynikach Grupy ASEE w latach 2022-2030.

Wartość godziwa przyznanych w ramach programu instrumentów kapitałowych została określona w oparciu o poniższe założenia:

Cena rynkowa 1 akcji Payten Holding S.A. z dnia objęcia	26,06 PLN
Cena objęcia 1 akcji	22,57 PLN
Oczekiwana zmienność cen akcji	30-36%
Oczekiwana zmienność EUR/PLN	6-8%
Stopa procentowa PLN	5,6%-6,5%
Stopa procentowa EUR	0,67%-1,26%

Akcje Payten Holding nie są notowane, a ich cenę rynkową wyznacza się poprzez odniesienie do rynkowych cen akcji ASEE S.A. Oczekiwana zmienność akcji Payten Holding S.A. została skalibrowana na podstawie historycznych notowań spółki ASEE S.A. z okresu porównywalnego z zapadalnością danego uprawnienia.

Podczas wyceny uwzględniono ewentualne zmiany wartości aktywa wynikające z wypłat dywidend. Według stanu na dzień wyceny oczekiwane dywidendy w okresie życia uprawnień z akcji Payten Holding wynoszą 0,73 PLN rocznie.

Czas trwania opcji został określony na 4 miesiące dla akcji, które zostaną opłacone w 2027 roku, 1 rok i 4 miesiące dla akcji, które zostaną opłacone w 2028 roku, 2 lata i 4 miesiące dla akcji, które zostaną opłacone w 2029 roku oraz 3 lata i 4 miesiące dla akcji, które zostaną opłacone w 2030 roku. Okresy te zostały powiązane z okresem „lock-up-u” na sprzedaż akcji.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ASEE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku ujęty został koszt z tytułu tego programu w wysokości 127 tys. PLN. Drugostronnie transakcja została ujęta w odrębnej pozycji kapitałów Grupy w tej samej kwocie, która została ujęta w kosztach wynagrodzeń.

i. Uzgodnienie kosztów amortyzacji

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie odpisu amortyzacyjnego ujętego w rachunku zysków i strat z tabelami ruchu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone) tys. PLN
Odpis amortyzacyjny wynikający z tabeli ruchu środków trwałych	(49 327)	(47 066)
Odpis amortyzacyjny wynikający z tabeli ruchu wartości niematerialnych	(21 512)	(11 372)
Odpis amortyzacyjny wynikający z tabeli ruchu aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(22 002)	(20 069)
Odpis amortyzacyjny dotyczący nieruchomości inwestycyjnych	(35)	(35)
Razem odpis amortyzacyjny ujęty w rachunku zysków i strat oraz w rachunku przepływów pieniężnych	(92 876)	(78 542)

5.3. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Wybrane zasady rachunkowości

W pozostałej działalności Grupa ujmuje przede wszystkim przychody i koszty niezwiązane z podstawową działalnością operacyjną w obszarze IT.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Pozostałe przychody operacyjne	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Zysk na sprzedaży aktywów trwałych i aktywów z tytułu prawa do użytkowania	598	1 167
Przychody związane z wynajmem powierzchni biurowej	56	59
Rozwiązanie rezerwy na koszty spraw sądowych dotyczące pozostałej działalności	47	21
Otrzymane dotacje i granty	640	22
Zyski z tytułu modyfikacji umów leasingu	515	83
Pozostałe	1 311	1 671
Razem	3 167	3 023

Pozostałe koszty operacyjne	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(74)	(45)
Darowizny przekazane podmiotom niepowiązanym	(625)	(507)
Zawiązanie rezerw, w tym na koszty spraw sądowych dotyczące pozostałej działalności	(55)	(83)
Pozostałe	(1 826)	(900)
Razem	(2 580)	(1 535)

5.4. Przychody i koszty finansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Przychody z odsetek stanowią głównie odsetki od inwestycji w instrumenty dłużne (w tym udzielone pożyczki, depozyty, lokaty o terminie zapadalności powyżej trzech miesięcy). Przychody te naliczane są w zamortyzowanym koszcie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Pozostałe przychody odsetkowe stanowią odsetki od należności z tytułu dostaw i usług, odsetki od leasingu oraz rozliczane (odwijane) zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej dyskonto kosztów (zobowiązań).

Koszty odsetek wynikających z uzyskanego przez Grupę finansowania są naliczane według zamortyzowanego kosztu.

Struktura przychodów finansowych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowała się następująco:

Przychody finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Przychody odsetkowe z pożyczek udzielonych, depozytów bankowych i lokat	2 127	2 385
Dodatnie różnice kursowe	17 633	20 803
Zyski z realizacji i/lub wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	227	173
Zysk z tytułu przeszacowania płatności warunkowej w ramach transakcji objęcia kontroli	-	1 100
Zysk z przeszacowania zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych (opcje put)	1 607	-
Zysk z sytuacji pieniężnej netto - hiperinflacja	22 515	-
Pozostałe przychody finansowe	67	103
Przychody finansowe ogółem	44 176	24 564

Pozycja zysk z sytuacji pieniężnej netto wynika z inflacyjnego przeszacowania niepieniężnych pozycji bilansu oraz pozycji rachunku zysków i strat jednostek zależnych działających w Turcji, wskaźnikami inflacji za bieżący rok. Szczegóły przeszacowania zostały opisane w notcie 2.10.

Struktura kosztów finansowych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowała się następująco:

Koszty finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Koszty odsetkowe od kredytów, pożyczek	(2 616)	(1 018)
Koszty odsetkowe od leasingu	(1 549)	(1 706)
Pozostałe koszty odsetkowe	(558)	(1 193)
Ujemne różnice kursowe	(4 699)	(5 068)
Koszty związane z objęciem kontroli nad spółkami zależnymi	-	(448)
Strata z tytułu przeszacowania płatności warunkowej w ramach transakcji objęcia kontroli lub/i wykupu udziałów mniejszościowych	(1 194)	(1 779)
Straty z przeszacowania zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych (opcje put)	(3 871)	-
Straty z realizacji i/lub wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(154)	(727)
Strata ze zbycia spółki zależnej	(3 035)	-
Koszty dywidend zadeklarowanych dla udziałowców mniejszościowych nabyć rozliczanych metodą oczekiwanego nabycia (ang. present ownership)	(4 170)	-
Pozostałe koszty finansowe	(64)	(49)
Koszty finansowe ogółem	(21 910)	(11 988)

Dodatnie i ujemne różnice kursowe prezentowane są netto (jako nadwyżka dodatnich nad ujemnymi lub odwrotnie) na poziomie poszczególnych spółek zależnych.

Zyski / straty z przeszacowania warunkowej płatności za pakiet kontrolny w spółkach zależnych wynikają ze zmiany szacunków dotyczących odroczonego warunkowego zobowiązania z tytułu nabycia pakietu kontrolnego akcji/udziałów w spółkach zależnych.

Zyski / straty z przeszacowania zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych (opcje put) wynikają ze zmiany szacunków będących podstawą do wyliczenia zobowiązań z tytułu opcji put w przypadku, gdy warunki kontraktu przewidują przeniesienie na spółkę dominującą korzyści wynikających z prawa własności instrumentu kapitałowego objętego opcją put (z ang. present ownership).

Strata ze zbycia spółki zależnej dotyczy sprzedaży spółki Vebspot doo i wynika ona z wyższych aktywów netto spółki (uwzględniających wartość firmy z dnia nabycia spółki) nad ceną sprzedaży. Szczegóły dotyczące tej transakcji zostały opisane w punkcie 6.4 not objaśniających.

5.5. Podatek dochodowy

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres i ujmowana jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie zostało zapłacone lub należność, jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, odroczony podatek dochodowy jest wyliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym. Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych za wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty, za wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa

z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach. Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych. Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu lub podwyższeniu o tyle, o ile uległy zmianie szacunki dotyczące osiągnięcia dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe i nie podlegają dyskontowaniu. Podlegają one kompensacie, jeżeli istnieje możliwość wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzania kompensat ujemnych kwot.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Grupa ujmuje, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, służący przeniesieniu nierozliczonej straty podatkowej w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania, od którego można odpisać nierozliczone straty podatkowe. Oceniając, czy jest prawdopodobne, że dostępny przyszły dochód do opodatkowania będzie wystarczający, Grupa bierze pod uwagę charakter, pochodzenie i harmonogram takiego dochodu oraz upewnia się, że zgromadzone zostały przekonujące dowody.

Szacunki

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy realizowalność aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ocena ta wymaga zaangażowania profesjonalnego osądu i szacunków m.in. w zakresie przyszłych wyników podatkowych.

Zgodnie z KIMS 23, jeżeli w ocenie Grupy jest prawdopodobne, że podejście spółek z Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, każda spółka z Grupy określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym. Oceniając to prawdopodobieństwo, spółka przyjmuje, że organ podatkowy uprawniony do skontrolowania i zakwestionowania sposobu traktowania podatkowego przeprowadzą taką kontrolę i będą miały dostęp do wszelkich informacji.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas spółka z Grupy odzwierciedla skutki niepewności w ujęciu księgowym podatku w okresie, w którym to ustaliła. Grupa ujmuje więc zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego z wykorzystaniem jednej z dwóch niżej wymienionych metod, w zależności od tego, która z nich lepiej odzwierciedla sposób, w jaki niepewność może się zmaterializować:

- Grupa określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników lub
- Grupa ujmuje wartość oczekiwaną – jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników.

Główne składniki obciążenia wyniku z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (bieżącego i odroczonego):

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wykazane w rachunku zysków i strat, w tym:		
Bieżący podatek dochodowy	(44 971)	(39 234)
Korekty deklaracji CIT dotyczące ubiegłych okresów	(46 557)	(40 700)
Odroczony podatek dochodowy	1 586	1 466
	2 747	1 000
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(42 224)	(38 234)

Spółki z Grupy działają w różnych jurysdykcjach podatkowych i podlegają innym przepisom podatkowym, natomiast w każdym kraju przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonej linii orzecznictwa. Obowiązujące przepisy nie zawsze są jednoznaczne, co dodatkowo powoduje rozbieżności w ich interpretacji. Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli organów podatkowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych, podatnik zobowiązany jest do uiszczenia kwoty zaległości wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Zapłata zaległych zobowiązań nie zawsze zwalnia z odpowiedzialności karno-skarbowej. Opisane zjawiska powodują, że rozliczenia podatkowe są obciążone stosunkowo wysokim ryzykiem.

Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres kilku lat wstecz, w zależności od kraju w jakim działa spółka z Grupy. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

Uzgodnienie podatku dochodowego do wyniku przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy, zaprezentowano w poniższej tabeli:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	238 210	192 269
Obowiązująca stawka podatku dochodowego od osób prawnych	19%	19%
Podatek dochodowy według obowiązującej ustawowej stawki podatkowej	45 260	36 531
Różnica wynikająca z innej stawki podatku dochodowego odprowadzanego poza granicami Polski	(396)	(392)
Zmiana szacunku rozpoznania podatku odroczonego związanego z tzw. "zewnętrznymi różnicami przejściowymi" dotycząca transakcji wypłat dywidendy w grupie kapitałowej	4 441	6 288
Wykorzystanie ulg podatkowych oraz pozostałych odliczeń od podatku	(1 065)	(1 126)
Przychody uzyskiwane w specjalnej strefie technologicznej, niepodlegające opodatkowaniu	(7 558)	(6 850)
Koszty poniesione w strefie technologicznej, niepodlegające odliczeniu	3 368	3 283
Koszty reprezentacji	289	170
Koszty amortyzacji, różnice w stawkach amortyzacji	305	432
Odpisy należności/zapasy/środki trwałe	97	100
Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	79	15
Wynagrodzenie rady nadzorczej	79	65
Zmiany w kalkulacji podatku dochodowego dotyczące lat poprzednich	(1 670)	(1 476)
Koszty nabycia spółek	-	17
Zysk/strata ze sprzedaży spółki zależnej	264	1 131
Wykorzystanie strat podatkowych oraz zmiana aktywa na straty podatkowe	627	183
Wpływ hiperinflacji	(4 400)	-
Pozostałe różnice trwałe	2 504	(137)
Według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej: w 2022: 17,7%; w 2021: 19,9%	42 224	38 234

Efektywna stopa podatkowa w 2022 roku wyniosła 17,7%, co oznacza spadek o 2,2 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Niższa stopa podatkowa wynika głównie z:

- wpływu hiperinflacji na skonsolidowany rachunek zysków i strat
- spadku wartości dywidend spoza Unii Europejskiej uzyskanych przez spółkę holdingową.
- zrealizowanej w poprzednim roku transakcji przeniesienia chorwackiej spółki Monri Payments.

Pozostałe zmiany wynikały z działalności operacyjnej oraz struktury geograficznej wygenerowanego wyniku.

W poniższej tabeli zaprezentowano informację dotyczącą aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego		Aktywo brutto z tytułu podatku odroczonego	
	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021 (przekształcone)	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	2 638	1 429	3 935	3 612
Wartości niematerialne	4 363	7 325	364	239
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	1 205	1 141	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy	98	20	48	78
Pożyczki udzielone	429	107	-	-
Zapasy	-	-	1 721	1 769
Rozliczenia międzyokresowe	-	-	26	40
Należności handlowe	25	3	1 277	941
Aktywa z tytułu umów z klientami	1 689	762	83	-
Pozostałe należności	1 276	-	-	32
Rezerwy	-	5	1 053	594
Zobowiązania handlowe	-	-	1 226	365

Zobowiązania z tytułu umów z klientami	6	59	1 043	146
Zobowiązania finansowe, w tym z tyt. leasingu	-	-	2 147	2 182
Pozostałe zobowiązania	3	-	300	53
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	5	-	2 313	1 211
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	41	-	2	-
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	-	-	1 283	1 906
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	11 778	10 851		-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego		-	16 821	13 168
Odpis dotyczący braku możliwości realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego			(111)	-
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego		-	16 710	13 168
Rezerwa/Aktywo netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6 485	8 430	11 417	10 747

Grupa dokonała szacunków w zakresie planowanego do osiągnięcia w przyszłości dochodu do opodatkowania i uznała, że wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy jest możliwa do odzyskania.

5.6. Zysk przypadający na jedną akcję

Wybrane zasady rachunkowości

Podstawowy zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez sumę średniej ważonej liczby akcji w danym okresie sprawozdawczym i wszystkich potencjalnych akcji nowych emisji.

W okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównywalnym nie występowały elementy rozładniające zysk przypadający na jedną akcję, wskutek czego zysk na akcję i rozwodniony zysk na akcję były sobie równe. Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz liczby akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (w sztukach)	51 894 251	51 894 251
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej (w tysiącach PLN) za okres sprawozdawczy	188 258	149 242
Zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku netto za okres sprawozdawczy	3,63	2,88

5.7. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Asseco South Eastern Europe S.A. z siedzibą w Rzeszowie działając w oparciu o art. 395 § 2 pkt. 2) Kodeksu Spółek Handlowych oraz na podstawie §12 ust. 4 pkt. 2) Statutu Spółki uchwałą z dnia 21 czerwca 2022 roku postanowiło wypłacić dywidendę w wysokości 66 425 tys. PLN, przeznaczoną do podziału między wszystkich akcjonariuszy Spółki w kwocie 1,28 PLN na jedną akcję Spółki. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki określiło datę ustalenia prawa do dywidendy na dzień 29 czerwca 2022 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 12 lipca 2022 roku. Liczba akcji objętych dywidendą wynosiła 51 894 251.

W 2021 roku Jednostka Dominująca wypłaciła dywidendę za 2020 rok. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Asseco South Eastern Europe S.A. z siedzibą w Rzeszowie działając w oparciu o art. 395 § 2 pkt. 2 Kodeksu Spółek Handlowych oraz na podstawie §12 ust. 4 pkt. 2 Statutu Spółki uchwałą z dnia 10 czerwca 2021 roku postanowiło wypłacić dywidendę w wysokości 51 894 tys. PLN, przeznaczoną do podziału między wszystkich akcjonariuszy Spółki w kwocie 1,00 PLN na jedną akcję Spółki. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki określiło datę ustalenia prawa do dywidendy na dzień 24 czerwca 2021 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 7 lipca 2021 roku. Liczba akcji objętych dywidendą wynosiła 51 894 251.

VI. Noty objaśniające do skonsolidowanego bilansu

6.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Wybrane zasady rachunkowości

Początkowe ujęcie

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Wycena na każdy dzień bilansowy

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Okresy użytkowania zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

Typ	Okres (w latach)
Budynki i budowle	40
Komputery i sprzęt telekomunikacyjny	1-5
Meble	2-8
Urządzenia biurowe	5-10
Środki transportu	4-6
Pozostałe środki trwałe	2-5
Inwestycje w obcych środkach trwałych	5

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów został przypisany. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się jako element kosztów operacyjnych.

Usunięcie z bilansu

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat okresu, w którym dokonano takiego usunięcia. Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu przekazania środka trwałego do użytkowania.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu składnika aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, Grupa aktywuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Wszystkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu, w którym je poniesiono

Szacunki

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika rzeczowych aktywów trwałych.

Amortyzacja jest co do zasady naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego. W 2022 roku nie dokonano istotnych zmian w stosowanych przez Grupę stawkach amortyzacyjnych.

Spółki z Grupy minimum corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Zmiana wartości netto rzeczowych aktywów trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki tys. PLN	Sprzęt pod outsourcing i pozostały tys. PLN	Środki transportu tys. PLN	Pozostałe środki trwałe tys. PLN	Środki trwałe w budowie tys. PLN	Razem tys. PLN
Wartość netto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2022 roku	8 144	103 021	4 638	12 324	1 222	129 349
Zwiększenia stanu, z tytułu:	200	41 591	3 421	8 803	13 617	67 632
Zakupu i modernizacji	200	23 916	3 304	7 643	12 958	48 021
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	-	404	117	36	-	557
Wykup aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	-	-	-	-	-

Przeniesienia na środki trwałe ze środków trwałych w budowie	-	11 508	-	765	-	12 273
Przeniesienia na środki trwałe z zapasów	-	5 763	-	359	615	6 737
Odwroćenia odpisów aktualizujących	-	-	-	-	44	44
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(965)	(46 056)	(2 050)	(4 472)	(12 617)	(66 160)
Odpisu amortyzacyjnego	(434)	(42 627)	(1 939)	(4 327)	-	(49 327)
Sprzedaży i likwidacji	(531)	(602)	(111)	(141)	-	(1 385)
Utrata kontroli nad spółkami zależnymi	-	(57)	-	(4)	-	(61)
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	(501)	-	-	-	(501)
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(12 273)	(12 273)
Przeniesienia do zapasów	-	(2 269)	-	-	(344)	(2 613)
Pozostałe	-	6 020	(190)	(5 240)	-	590
Wpływ hiperinflacji	-	1 335	310	2 053	-	3 698
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	175	1 387	(61)	(669)	28	860
Wartość netto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2022 roku	7 554	107 298	6 068	12 799	2 250	135 969

Na dzień 1 stycznia 2022 roku						
Wartość brutto	12 556	330 523	13 295	32 593	1 268	390 235
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(4 412)	(227 502)	(8 657)	(20 269)	(46)	(260 886)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2022 roku	8 144	103 021	4 638	12 324	1 222	129 349

Na dzień 31 grudnia 2022 roku						
Wartość brutto	12 223	376 329	17 144	40 713	2 253	448 662
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(4 669)	(269 031)	(11 076)	(27 914)	(3)	(312 693)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2022 roku	7 554	107 298	6 068	12 799	2 250	135 969

Zmiana wartości netto rzeczowych aktywów trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki tys. PLN	Sprzęt pod outsourcing i pozostały tys. PLN	Środki transportu tys. PLN	Pozostałe środki trwałe tys. PLN	Środki trwałe w budowie tys. PLN	Razem tys. PLN
Wartość netto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2021 roku	8 516	116 061	3 706	6 566	8 324	143 173
Zwiększenia stanu, z tytułu:	1 294	32 233	2 738	8 559	9 157	53 981
Zakupu i modernizacji	2	13 893	1 374	3 183	8 558	27 010
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	1 292	960	1 309	133	-	3 694
Wykup aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	-	55	-	-	55
Przeniesienia na środki trwałe ze środków trwałych w budowie	-	11 095	-	5 145	-	16 240
Przeniesienia na środki trwałe z zapasów	-	6 244	-	98	385	6 727
Odwroćenie odpisów aktualizujących	-	41	-	-	214	255
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(1 724)	(44 049)	(1 943)	(2 881)	(16 339)	(66 936)
Odpisu amortyzacyjnego	(476)	(42 227)	(1 565)	(2 798)	-	(47 066)
Sprzedaży i likwidacji	(1 248)	(857)	(378)	(83)	-	(2 566)
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(16 240)	(16 240)
Przeniesienia do zapasów	-	(965)	-	-	(99)	(1 064)
Pozostałe	-	(1 023)	265	965	-	207
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	58	(201)	(128)	(885)	80	(1 076)
Wartość netto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2021 roku	8 144	103 021	4 638	12 324	1 222	129 349

Na dzień 1 stycznia 2021 roku						
Wartość brutto	12 417	315 840	10 669	22 810	8 581	370 317
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(3 901)	(199 779)	(6 963)	(16 244)	(257)	(227 144)

Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	8 516	116 061	3 706	6 566	8 324	143 173
Na dzień 31 grudnia 2021 roku						
Wartość brutto	12 556	330 523	13 295	32 593	1 268	390 235
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(4 412)	(227 502)	(8 657)	(20 269)	(46)	(260 886)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2021 roku	8 144	103 021	4 638	12 324	1 222	129 349

Przeniesienie z zapasów do środków trwałych związane jest z wykorzystaniem sprzętu w ramach umów outsourcingowych.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 17 053 tys. PLN stanowiły zabezpieczenie zaciągniętych kredytów bankowych oraz otwartych linii kredytowo-gwarancyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 18 529 tys. PLN stanowiły zabezpieczenie zaciągniętych kredytów bankowych.

6.2. Wartości niematerialne

Wybrane zasady rachunkowości

Nabyte wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane według ceny nabycia. Wartości niematerialne nabyte w ramach transakcji przejęcia jednostki gospodarczej są ujmowane według wartości godziwej na dzień przejęcia.

Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie

Grupa prezentuje w odrębnych kategoriach produkty końcowe projektów rozwojowych („oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie”) oraz produkty, których proces wytwórczy nie został jeszcze ukończony („koszty niezakończonych projektów rozwojowych”). Składnik wartości niematerialnych wytworzony we własnym zakresie w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) jest ujmowany wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie wykazać: (i) możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży; (ii) zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych; (iii) zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych; (iv) sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne; (v) dostępność odpowiednich środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych; (vi) możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie jest sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni wyżej wymienione kryteria ujmowania pozycji. Nie podlegają aktywowaniu wartości nakładów ujętych uprzednio w kosztach. Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie obejmuje nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Okres użytkowania wartości niematerialnych zostaje oceniony i uznany za ograniczony lub nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową w oparciu o ich szacowany okres użytkowania, a koszty amortyzacji są ujmowane w rachunku zysków i strat zgodnie z miejscem ich powstawania.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujemuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

W odniesieniu do wartości niematerialnych podlegających odpisom umorzeniowym, stosowana jest liniowa metoda amortyzacji. Przyjęte dla wartości niematerialnych okresy ekonomicznej użyteczności wynoszą:

Typ	Okres (w latach)
Nabyte licencje i oprogramowanie	2-5
Oprogramowanie i licencje wytworzone we własnym zakresie	2-5
Patenty i licencje	2-5
Inne	3-10

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są przynajmniej raz w roku oraz zawsze, gdy istnieją ku temu przesłanki poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość możliwą do odzyskania (wyższa z następujących dwóch wartości – ceny sprzedaży netto lub wartości użytkowej), wartość tych aktywów obniżana jest do poziomu wartości odzyskiwalnej.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Szacunki

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika wartości niematerialnych. Okres użytkowania wartości niematerialnych zostaje oceniony i uznany za ograniczony lub nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową w oparciu o szacowany okres ich użytkowania, a koszty amortyzacji są ujmowane w rachunku zysków i strat zgodnie z miejscem ich powstawania.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Koszty wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie są określone i kapitalizowane zgodnie z polityką rachunkowości Grupy. Określenie momentu rozpoczęcia kapitalizacji kosztów jest przedmiotem profesjonalnego osądu kierownictwa co do możliwości (technologicznej oraz ekonomicznej) ukończenia realizowanego projektu. Moment ten jest wyznaczany przez osiągnięcie etapu (kamienia milowego) projektu, w którym Grupa ma uzasadnioną pewność, że jest w stanie ukończyć dany składnik wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży oraz że przyszłe korzyści ekonomiczne osiągnięte w wyniku użytkowania lub sprzedaży przekroczą koszt wytworzenia danego składnika wartości niematerialnych. Określając wartość kosztów, które mogą podlegać kapitalizacji, Zarząd dokonuje oszacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych wygenerowanych przez dany składnik wartości niematerialnych.

Zmiana wartości netto wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku wynikała z następujących ruchów:

	Oprogramowanie i licencje wytworzone we własnym zakresie	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 1 stycznia 2022 roku (przekształcone)	44 212	2 430	18 884	2 812	68 338
Zwiększenia stanu, z tytułu:	3 037	2 428	3 838	-	9 303
Zakupu i modernizacji	-	13	3 818	-	3 831
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	2 161	298	20	-	2 479
Kapitalizacji kosztów projektów rozwojowych	-	2 117	-	-	2 117
Przeniesienia z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	876	-	-	-	876
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(18 986)	(876)	(6 893)	(792)	(27 547)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(14 050)	-	(6 670)	(792)	(21 512)
Sprzedaży i likwidacji	-	-	(223)	-	(223)
Przeniesienia do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	(876)	-	-	(876)
Odpisu aktualizującego	(4 936)	-	-	-	(4 936)
Pozostałe	-	(16)	11	-	(5)
Wpływ hiperinflacji	227	-	479	-	706
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	673	46	167	126	1 012
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2022 roku	29 163	4 012	16 486	2 146	51 807
Na dzień 1 stycznia 2022 roku					
Wartość brutto	79 774	2 430	58 406	5 458	146 068
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(35 562)	-	(39 522)	(2 646)	(77 730)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2022 roku (przekształcone)	44 212	2 430	18 884	2 812	68 338
Na dzień 31 grudnia 2022 roku					
Wartość brutto	88 713	4 012	63 812	5 729	162 266
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(59 550)	-	(47 326)	(3 583)	(110 459)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2022 roku	29 163	4 012	16 486	2 146	51 807

Zmiana wartości netto wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku wynikała z następujących ruchów:

	Oprogramowanie i licencje wytworzone we własnym zakresie	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 1 stycznia 2021 roku	13 230	-	12 848	4 023	30 101
Zwiększenia stanu, z tytułu:	36 778	2 678	10 955	-	50 411
Zakupu i modernizacji	178	-	9 811	-	9 989
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	36 339	1 224	1 144	-	38 707
Kapitalizacji kosztów projektów rozwojowych	-	1 454	-	-	1 454
Przeniesienia z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	261	-	-	-	261

Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(5 675)	(261)	(4 831)	(1 383)	(12 150)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(5 675)	-	(4 819)	(878)	(11 372)
Sprzedaży i likwidacji	-	-	(11)	-	(11)
Przeniesienia do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	(261)	-	-	(261)
Odpisu aktualizującego	-	-	-	(505)	(505)
Pozostałe	(17)	-	25	-	8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(104)	13	(114)	172	(33)
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2021 roku (przekształcone)	44 212	2 430	18 884	2 812	68 338
Na dzień 1 stycznia 2021 roku					
Wartość brutto	39 151	-	42 947	5 172	87 270
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(25 921)	-	(30 099)	(1 149)	(57 169)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	13 230	-	12 848	4 023	30 101
Na dzień 31 grudnia 2021 roku					
Wartość brutto	79 774	2 430	58 406	5 458	146 068
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(35 562)	-	(39 522)	(2 646)	(77 730)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2021 roku (przekształcone)	44 212	2 430	18 884	2 812	68 338

Na dzień 31 grudnia 2022 oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku wartości niematerialne nie stanowiły zabezpieczenia zaciągniętych kredytów bankowych.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku Grupa ujęła koszty odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych w kwocie 4 936 tys. PLN. Odpisy wynikały z dokonanej przez Zarząd oceny wielkości możliwych do zrealizowania przychodów.

Na potrzeby testu z tytułu utraty wartości aktywów, wartości niematerialne są alokowane do poszczególnych ośrodków lub grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Szczegóły dotyczące corocznego testu z tytułu utraty wartości zostały opisane w punkcie 6.5 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Koszty niezakończonych prac rozwojowych zostały przeanalizowane na dzień bilansowy pod kątem ich wartości odzyskiwalnej poprzez analizę przyszłych przepływów pieniężnych związanych z każdym z prowadzonych projektów. W wyniku przeprowadzonej analizy uznano, że na dzień bilansowy nie wystąpiła utrata wartości kosztów niezakończonych prac rozwojowych.

Projekty rozwojowe

W 2022 roku oraz w okresie porównywalnym Grupa prowadziła projekty rozwojowe, których przedmiotem była budowa nowego oprogramowania lub istotna modyfikacja/rozbudowa znajdujących się w ofercie Grupy aplikacji.

W roku zakończonym 31 grudnia 2022 roku łączna kwota kosztów, dla których spełnione zostały kryteria aktywowania wyniosła 2 117 tys. PLN (w okresie porównywalnym 1 454 tys. PLN) i były poniesione w następujących segmentach sprawozdawczych:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Rozwiązania dla bankowości	-	-
Rozwiązania płatnicze	-	378
Rozwiązania dedykowane	2 117	1 076
	2 117	1 454

Wartość ukończonych prac rozwojowych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku wyniosła 876 tys. PLN (261 tys. PLN w 2021 roku).

Suma nakładów na prace badawcze i rozwojowe ujętych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku jako koszt wyniosła 22 645 tys. PLN (26 897 tys. PLN w okresie porównywalnym).

6.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa ocenia w momencie zawarcia umowy czy umowa jest leasingiem lub zawiera leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Grupa stosuje jednolite podejście do ujmowania i wyceny wszystkich leasingów, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Leasing krótkoterminowy i leasing aktywów o niskiej wartości

Grupa stosuje zwolnienie z ujmowania leasingu krótkoterminowego do umów leasingu, których okres leasingu wynosi 12 miesięcy lub krócej od daty rozpoczęcia i nie zawiera opcji kupna. Grupa stosuje również zwolnienie w zakresie ujmowania leasingu aktywów o niskiej wartości. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu krótkoterminowego i leasingu aktywów o niskiej wartości ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Początkowe ujęcie i wycena aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Dla umów zidentyfikowanych jako leasing Grupa ujmuje w swoim bilansie aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień rozpoczęcia leasingu (tj. na datę, kiedy aktywo objęte umową leasingu jest dostępne dla Grupy do użytkowania).

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są ujmowane początkowo po koszcie. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje: kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia leasingu lub przed tą datą pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe, początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów.

Późniejsza wycena aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania stosując model kosztu, tj. w pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne straty z tytułu utraty wartości, ale także po odpowiednim skorygowaniu o dokonywane przeliczenia zobowiązania z tytułu leasingu (tj. modyfikacje nieskutkujące koniecznością ujęcia odrębnego leasingu).

Amortyzacja prawa do użytkowania w Grupie dokonywana jest co do zasady metodą liniową. Jeżeli w ramach umowy leasingu przeniesione zostanie prawo własności do bazowego składnika aktywów na rzecz Grupy pod koniec okresu leasingu lub jeżeli koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia to, że Grupa skorzysta z opcji kupna, Grupa dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania, począwszy od daty rozpoczęcia aż do końca okresu użytkowania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym razie Grupa dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.

Do szacowania ewentualnej **utraty wartości** składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa stosuje przepisy MSR 36 Utrata wartości aktywów.

Szacunki

W momencie zawarcia umowy Grupa ocenia, czy umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, szacuje krańcową stopę procentową oraz okres leasingu.

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Amortyzacja jest co do zasady naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Zmiana wartości netto aktywów z tytułu prawa do użytkowania w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki tys. PLN	Środki transportu tys. PLN	Pozostałe tys. PLN	Razem tys. PLN
Wartość netto aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień 1 stycznia 2022	41 813	7 326	2 077	51 216
Zwiększenia stanu, z tytułu:	10 284	4 800	-	15 084
Zawarcia nowej umowy leasingu	6 040	4 487	-	10 527
Modyfikacji bieżących umów (przedłużenia umowy, zmiana stopy procentowej)	3 787	313	-	4 100
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	457	-	-	457
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(18 305)	(4 214)	(730)	(23 249)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(17 269)	(4 003)	(730)	(22 002)
Wykupu aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	-	-	-
Przedterminowego zakończenia umowy	(273)	(191)	-	(464)
Modyfikacji bieżących umów (skrócenia umowy, zmiana stopy procentowej)	(763)	(20)	-	(783)
Pozostałe	(10)	56	(751)	(705)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	724	21	40	785
Wartość netto prawa do użytkowania na dzień 31 grudnia 2022 roku	34 506	7 989	636	43 131

Na dzień 1 stycznia 2022 roku

Wartość brutto	86 416	19 176	10 039	115 631
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(44 603)	(11 850)	(7 962)	(64 415)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2022 roku	41 813	7 326	2 077	51 216
Na dzień 31 grudnia 2022 roku				
Wartość brutto	88 181	19 513	2 912	110 606
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(53 675)	(11 524)	(2 276)	(67 475)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2022 roku	34 506	7 989	636	43 131

Zmiana wartości netto aktywów z tytułu prawa do użytkowania w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki tys. PLN	Środki transportu tys. PLN	Pozostałe tys. PLN	Razem tys. PLN
Wartość netto aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień 1 stycznia 2021	43 158	8 698	3 855	55 711
Zwiększenia stanu, z tytułu:	16 506	3 125	-	19 631
Zawarcia nowej umowy leasingu	10 191	2 339	-	12 530
Modyfikacji bieżących umów (przedłużenia umowy, zmiana stopy procentowej)	1 349	17	-	1 366
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	4 966	769	-	5 735
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(17 405)	(4 244)	(1 814)	(23 463)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(14 491)	(3 764)	(1 814)	(20 069)
Wykupu aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	(55)	-	(55)
Przedterminowego zakończenia umowy	(854)	(425)	-	(1 279)
Modyfikacji bieżących umów (skrócenia umowy, zmiana stopy procentowej)	(2 060)	-	-	(2 060)
Pozostałe	-	(193)	-	(193)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(446)	(60)	36	(470)
Wartość netto prawa do użytkowania na dzień 31 grudnia 2021 roku	41 813	7 326	2 077	51 216
Na dzień 1 stycznia 2021 roku				
Wartość brutto	72 752	18 681	9 907	101 340
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(29 594)	(9 983)	(6 052)	(45 629)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	43 158	8 698	3 855	55 711
Na dzień 31 grudnia 2021 roku				
Wartość brutto	86 416	19 176	10 039	115 631
Umorzenie i odpisy z tyt. utraty wartości	(44 603)	(11 850)	(7 962)	(64 415)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2021 roku	41 813	7 326	2 077	51 216

6.4. Wartość firmy

Wybrane zasady rachunkowości

Wartość firmy

Wartość firmy to składnik aktywów reprezentujący przyszłe korzyści ekonomiczne powstające z aktywów nabytych w ramach przejęcia przedsiębiorstwa, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy: (i) przekazanej zapłaty, (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej, nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii powstałych na połączeniu.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się na dzień 31 grudnia lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy jest usuwana z bilansu w przypadku, gdy nastąpi utrata kontroli nad ośrodkiem, do którego była alokowana. W Grupie często zdarzają się przypadki transakcji, które zawierane są pod wspólną kontrolą, tj. w ramach których wszystkie podmioty znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony lub stron zarówno przed, jak i po połączeniu oraz kontrola ta nie jest tymczasowa. W wyniku takich transakcji nie następuje ponowna wycena aktywów (w tym wartości niematerialnych) spółki będącej przedmiotem transakcji do wartości godziwej. W wyniku takich transakcji nie ulega również zmianie rozpoznana uprzednio w sprawozdaniu skonsolidowanym wartość firmy.

Szacunki

Corocznie oraz na każdy dzień bilansowy, na który występuje odpowiednia przesłanka, wartość firmy poddawana jest testowi na utratę wartości. Dokonanie takiego testu wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka generującego przepływy pieniężne i dokonywane jest najczęściej poprzez metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych co wiąże się z potrzebą dokonania szacunków w zakresie przyszłych przepływów pieniężnych, zmian stanu kapitału obrotowego oraz średnioważonego kosztu kapitału. Szczegóły testów zostały przedstawione w punkcie 6.5 not objaśniających.

Wartość firmy powstała na objęciu kontroli nad jednostkami zależnymi jest na potrzeby testu z tytułu utraty wartości alokowana przez Grupę do grupy ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne w postaci segmentów.

W poniższej tabeli zaprezentowano wartość firmy na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku w podziale na segmenty operacyjne:

Wartość firmy	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość firmy na początek okresu	680 774	569 835
Rozwiązania dla bankowości	205 431	207 063
Rozwiązania płatnicze	198 392	183 077
Rozwiązania dedykowane	276 951	179 695
Zmiany wartości firmy z konsolidacji w wyniku nabycia udziałów (+/-)	59 180	124 832
Rozwiązania dla bankowości	8 037	-
Rozwiązania płatnicze	475	22 991
Rozwiązania dedykowane	50 668	101 841
Zmiany wartości firmy z konsolidacji w wyniku sprzedaży udziałów (+/-)	(5 348)	-
Rozwiązania dla bankowości	-	-
Rozwiązania płatnicze	(5 348)	-
Rozwiązania dedykowane	-	-
Zmiana wynikająca z hiperinflacji (+/-):	70 739	-
Rozwiązania dla bankowości	6 480	-
Rozwiązania płatnicze	35 630	-
Rozwiązania dedykowane	28 629	-
Różnice kursowe (+/-):	(3 719)	(13 893)
Rozwiązania dla bankowości	2 708	(1 632)
Rozwiązania płatnicze	(5 566)	(7 676)
Rozwiązania dedykowane	(861)	(4 585)
Razem wartość firmy	801 626	680 774
Rozwiązania dla bankowości	222 656	205 431
Rozwiązania płatnicze	223 583	198 392
Rozwiązania dedykowane	355 387	276 951
Razem na dzień 31 grudnia	801 626	680 774

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku wpływ na saldo wartości firmy z konsolidacji miały następujące transakcje:

i. Hiperinflacja w Turcji

W związku z uznaniem gospodarki tureckiej za hiperinflacyjną zastosowano w Grupie MSR 29, który wymaga przekształcenia aktywów niepieniężnych tak, aby uwzględniały zmiany siły nabywczej w oparciu o ogólny indeks cen i aby były wyrażone w jednostkach miary obowiązujących na koniec okresu sprawozdawczego. Jednym z aktywów niepieniężnych jest wartość firmy rozpoznana na dzień objęcia kontroli nad tureckimi spółkami zależnymi. Wartość firmy pochodzi z lat 2010-2021. Przeszacowanie inflacyjne wartości firmy od dnia objęcia kontroli do końca poprzedniego roku obrotowego w kwocie 36 598 tys. PLN ujęto w pozostałych dochodach całkowitych, a w kapitale własnym w pozycji *Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych*. Skutek przekształcenia wartości firmy o inflację w bieżącym roku obrotowym w kwocie 34 141 tys. PLN jest ujmowany jako przychody/koszty z działalności finansowej w pozycji *Zysk/strata z sytuacji pieniężnej netto*. Oba te przeszacowania zostały przeliczone także kursami zamknięcia. Efekt przeliczenia kursem zamknięcia do końca poprzedniego roku obrotowego w kwocie -8 094 tys. PLN pomniejszył pozostałe dochody całkowite, a efekt przeliczenia kursem zamknięcia zmiany wartości firmy w tym roku obrotowym w kwocie -4 435 tys. PLN pomniejszył *Zysk/stratę z sytuacji pieniężnej netto*. Drugostronnie efekt różnic kursowych został odniesiony na *Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych*.

Wpływ hiperinflacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe został opisany w notce 2.10.

ii. Nabycie udziałów spółki Bithat Solutions s.r.l.

W dniu 16 czerwca 2022 roku spółka Asseco SEE s.r.l., (Bukareszt) nabyła 70% udziałów w spółce Bithat Solutions s.r.l. z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia) za łączną kwotę 7,8 mln EUR. Cena nabycia uwzględnia płatności warunkowe w kwocie 1,3 mln EUR, które zależne będą od osiąganych przez spółkę wyników. Całość udziałów niekontrolujących objęta jest opcją put/call i są one ujmowane przy zastosowaniu metody oczekiwanego nabycia. Wartość opcji put na dzień nabycia wynosiła 3,5 mln EUR i została ujęta w cenie nabycia, a saldo udziałów niekontrolujących wynosiło 0.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku proces alokacji ceny nabycia nie został przez Grupę zakończony. Tym samym wartość firmy rozpoznana na nabyciu spółki Bithat Solutions s.r.l. zaprezentowana poniżej może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką. Wartość tymczasowa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki Bithat Solutions s.r.l. na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/RON na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe pierwotne na dzień nabycia tys. RON	Wartości tymczasowe pierwotne na dzień nabycia tys. PLN	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. RON	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej
Nabywane aktywa					
Rzeczowe aktywa trwałe	128	121	128	121	3
Wartości niematerialne	2 590	2 458	2 590	2 458	3
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	144	137	144	137	3
Należności handlowe	1 666	1 581	1 666	1 581	3
Aktywa z tyt. umów z klientami	-	-	608	577	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 821	1 728	1 821	1 728	3
Pozostałe aktywa	433	411	433	411	3
Razem aktywa	6 782	6 436	7 390	7 013	
Nabywane zobowiązania					
Zobowiązania z tytułu leasingu	145	138	145	138	3
Zobowiązania handlowe	317	301	317	301	3
Zobowiązania z tyt. umów z klientami	-	-	1 834	1 740	3
Zobowiązania budżetowe	132	125	132	125	3
Inne zobowiązania	359	341	321	305	3
Razem zobowiązania	953	905	2 749	2 609	
Wartość aktywów netto	5 829	5 531	4 641	4 404	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%*	100%*	100%*	100%*	
Wartość udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	
Cena nabycia	38 478	36 512	35 767	33 939	
Wartość firmy na dzień nabycia	32 649	30 981	31 126	29 535	

* Do rozliczenia nabycia zastosowano metodę oczekiwanego nabycia ze względu na zawarte w umowie nabycia spółki opcje put i call
Wartość w PLN przeliczona wg kursu RON na dzień nabycia tj. 17.06.2022 wynoszącego: 0,9489 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdanie finansowe spółki sporządzone na dzień 30 czerwca 2022 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem spółki Bithat Solutions s.r.l. zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania dedykowane.

Koszty związane z akwizycją zostały ujęte w rachunku zysków i strat.

iii. Nabycie udziałów spółki Helius Systems Sh.p.k

W dniu 27 września 2022 roku spółka Asseco SEE Sh.p.k. (Kosowo) podpisała umowę nabycia 70% udziałów w spółce Helius Systems Sh.p.k. z siedzibą w Albanii. Grupa objęła kontrolę nad spółką Helius po dokonaniu wpisu do albańskiego rejestru spółek handlowych, co nastąpiło w dniu 19 października 2022 roku. Łączna cena nabycia wynosiła 6,9 mln EUR. Cena nabycia uwzględnia płatności warunkowe w kwocie 2,0 mln EUR, które zależne będą od osiągniętych przez spółkę wyników. Całość udziałów niekontrolujących objęta jest opcją put/call i są one ujmowane przy zastosowaniu metody oczekiwanego nabycia. Wartość opcji put na dzień nabycia wynosiła 2,3 mln EUR i została ujęta w cenie nabycia, a saldo udziałów niekontrolujących wynosiło 0.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku proces alokacji ceny nabycia nie został przez Grupę zakończony. Tym samym wartość firmy rozpoznana na nabyciu spółki Helius Systems zaprezentowana poniżej może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką. Wartość tymczasowa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki Helius Systems na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/ALL na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. ALL	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej
Nabywane aktywa			
Rzeczowe aktywa trwałe	10 998	450	3
Wartości niematerialne	450	18	3
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	8 107	332	3
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	4 569	187	3
Należności handlowe	42 486	1 740	3
Aktywa finansowe	6 633	272	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	58 015	2 376	3
Pozostałe aktywa	1 739	71	3
Razem aktywa	132 997	5 446	
Nabywane zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu leasingu	8 107	332	3
Zobowiązania handlowe	5 790	237	3
Zobowiązania z tyt. umów z klientami	6 447	264	3
Zobowiązania budżetowe	19 560	801	3
Rozliczenia międzyokresowe	3 151	129	3
Inne zobowiązania	650	27	3
Razem zobowiązania	43 705	1 790	
Wartość aktywów netto	89 292	3 656	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%*	100%*	
Wartość udziałów niekontrolujących	-	-	
Cena nabycia	813 078	33 302	
Wartość firmy na dzień nabycia	723 786	29 646	

* Do rozliczenia nabycia zastosowano metodę oczekiwanego nabycia ze względu na zawarte w umowie nabycia spółki opcje put i call
Wartość w PLN przeliczona wg kursu ALL na dzień nabycia tj. 19.10.2022 wynoszącego: 0,0410 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdanie finansowe spółki sporządzone na dzień 31 października 2022 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem spółki Helius Systems zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania dla bankowości o kwotę 8 037 tys. PLN, wartość firmy w segmencie Rozwiązania płatnicze o kwotę 475 tys. PLN oraz wartość firmy w segmencie Rozwiązania dedykowane o kwotę 21 134 tys. PLN.

Koszty związane z akwizycją zostały ujęte w rachunku zysków i strat.

iv. Alokacja ceny nabycia udziałów spółki Vebspot doo

W dniu 17 lutego 2021 roku spółka Payten Macedonia (Skopje) nabyła 100% udziałów w spółce Vebspot doo z siedzibą w Skopje, za łączną kwotę 1,25 mln EUR.

W pierwszym półroczu 2022 roku zakończono proces alokacji ceny nabycia. Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań Vebspot doo na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/MDK na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. MKD	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. MKD	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej
Nabywane aktywa					
Rzeczowe aktywa trwałe	1 615	118	1 615	118	3
Wartości niematerialne	3 838	280	3 838	280	3
Należności handlowe	4 325	316	4 325	316	3
Należności budżetowe	181	13	181	13	3
Rozliczenia międzyokresowe	23	2	23	2	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 468	253	3 468	253	3
Pozostałe aktywa	34	2	34	2	3
Razem aktywa	13 484	984	13 484	984	
Nabywane zobowiązania					
Zobowiązania handlowe	107	8	107	8	3
Zobowiązania budżetowe	596	43	596	43	3
Rozliczenia międzyokresowe	4 153	303	4 153	303	3
Inne zobowiązania	2 516	184	2 516	184	3
Razem zobowiązania	7 372	538	7 372	538	
Wartość aktywów netto	6 112	446	6 112	446	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%	100%	100%	
Cena nabycia	92 321	6 738	76 313	5 570	
Wartość firmy na dzień nabycia	86 209	6 292	70 201	5 124	

Wartość w PLN przeliczona wg kursu MKD na dzień nabycia tj. 17.02.2021 wynoszącego: 0,0730 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdanie finansowe spółki sporządzone na dzień 28 lutego 2021 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem spółki Vebspot doo zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania płatnicze.

v. Alokacja ceny nabycia udziałów spółki ContentSpeed s.r.l.

W dniu 22 lipca 2021 roku spółka Payten Payment Solutions s.r.l. (Bukareszt) nabyła 80% udziałów w spółce ContentSpeed s.r.l. z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia) za łączną kwotę 2,4 mln EUR. Cena nabycia uwzględnia płatności warunkowe w kwocie 0,7 mln EUR, które zależne będą od osiągniętych przez spółkę wyników. Całość udziałów niekontrolujących objęta jest opcją put/call i są one ujmowane przy zastosowaniu metody oczekiwanego nabycia. Wartość opcji put na dzień nabycia wynosiła 1,2 mln EUR i została ujęta w cenie nabycia a saldo udziałów niekontrolujących wynosiło 0.

W pierwszym półroczu 2022 roku zakończono proces alokacji ceny nabycia. Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań ContentSpeed s.r.l. na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/RON na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. RON	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. RON	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej tys. PLN
Nabywane aktywa					
Rzeczowe aktywa trwałe	176	164	176	164	3
Wartości niematerialne, w tym:	622	578	9 376	8 713	3
Aktywa niematerialne rozpoznane na dzień nabycia (PPA)	-	-	8 754	8 135	3
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	886	823	886	823	3
Należności handlowe i aktywa z tytułu umów z klientami	1 097	1 019	1 097	1 019	3
Należności budżetowe	97	90	97	90	3
Zapasy	2	2	2	2	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	126	117	126	117	3
Pozostałe aktywa	203	189	203	189	3
Razem aktywa	3 209	2 982	11 963	11 117	
Nabywane zobowiązania					

Kredyty i pożyczki	438	407	438	407	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	856	795	856	795	3
Zobowiązania handlowe	77	72	77	72	3
Zobowiązania budżetowe	172	160	172	160	3
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	1 078	1 002	1 078	1 002	
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, w tym:	-	-	1 401	1 302	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego od aktywów niematerialnych rozpoznanych na dzień nabycia (PPA)	-	-	1 401	1 302	3
Inne zobowiązania	280	260	280	260	3
Razem zobowiązania	2 901	2 696	4 302	3 998	
Wartość aktywów netto	308	286	7 661	7 119	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%*	100%*	100%*	100%*	
Wartość udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	
Cena nabycia	20 620	19 162	20 620	19 162	
Wartość firmy na dzień nabycia	20 312	18 876	12 959	12 043	

* Do rozliczenia nabycia zastosowano metodę oczekiwanego nabycia ze względu na zawarte w umowie nabycia spółki opcje put i call.

Wartość w PLN przeliczona wg kursu RON na dzień nabycia tj. 22.07.2021 wynoszącego: 0,9293 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdanie finansowe spółki sporządzone na dzień 31 lipca 2021 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

W efekcie przeprowadzonej alokacji ceny nabycia rozpoznane zostało w ramach wartości niematerialnych oprogramowanie będące platformą sklepów eCommerce. Wycena oprogramowania została przeprowadzona w oparciu o przewidywane w przyszłości przychody z tytułu sprzedaży, oczekiwaną rentowność na poziomie EBITDA oraz zwrot z aktywów zaangażowanych. Uzyskane przepływy zostały zdyskontowane stopą dyskonta zgodną ze średnioważonym kosztem kapitału ustalonym dla spółki. Po stronie zobowiązań rozpoznany został podatek odroczonego związany z rozpoznanymi aktywami.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem spółki ContentSpeed zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania płatnicze.

vi. Alokacja ceny nabycia IT SISTEMI-NOVE TEHNOLOGIJE d.o.o.

W dniu 28 lipca 2021 roku spółka Asseco SEE d.o.o., (Zagrzeb) podpisała umowę nabycia 100% udziałów w spółce IT SISTEMI-NOVE TEHNOLOGIJE d.o.o. z siedzibą w Splicie (Chorwacja) za łączną kwotę 6 mln EUR. W dniu 8 września 2021 roku po spełnieniu się warunków zawieszających Grupa objęła kontrolę nad spółką IT Sistemi d.o.o. IT Sistemi posiada 100% udziałów w spółce Evision Informacijski Sustavi d.o.o.

W trzecim kwartale 2022 roku zakończono proces alokacji ceny nabycia. Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań Grupy IT Sistemi na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/HRK na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. HRK	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. HRK	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej tys. PLN
Nabywane aktywa					
Rzeczowe aktywa trwałe	199	120	199	120	3
Wartości niematerialne, w tym:	1 811	1 094	16 621	10 039	3
Aktywa niematerialne rozpoznane na dzień nabycia (PPA)	-	-	14 810	8 946	3
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	2 866	1 731	2 866	1 731	3
Należności handlowe i aktywa z tytułu umów z klientami	4 775	2 884	4 775	2 884	3
Należności budżetowe	510	308	510	308	3
Aktywa finansowe	170	103	170	103	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	17 375	10 495	17 375	10 495	3
Pozostałe aktywa	1 470	888	1 470	888	3
Razem aktywa	29 176	17 623	43 986	26 568	
Nabywane zobowiązania					
Zobowiązania z tytułu leasingu	2 923	1 765	2 923	1 765	3
Zobowiązania handlowe	429	259	429	259	3
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	5 060	3 056	5 060	3 056	
Zobowiązania budżetowe	759	458	759	458	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, w tym:	-	-	2 666	1 610	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego od aktywów niematerialnych rozpoznanych na dzień nabycia (PPA)	-	-	2 666	1 610	3
Inne zobowiązania	1 877	1 134	1 877	1 134	3
Razem zobowiązania	11 048	6 672	13 714	8 282	
Wartość aktywów netto	18 128	10 951	30 272	18 286	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%	100%	100%	
Wartość udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	
Cena nabycia	44 938	27 143	44 938	27 143	
Wartość firmy na dzień nabycia	26 810	16 192	14 666	8 857	

Wartość w PLN przeliczona wg kursu HRK na dzień nabycia tj. 08.09.2021 wynoszącego: 0,6040 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdanie finansowe spółki sporządzone na dzień 31 sierpnia 2021 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

W efekcie przeprowadzonej alokacji ceny nabycia rozpoznane zostało w ramach wartości niematerialnych oprogramowanie typu BPM. Wycena oprogramowania została przeprowadzona w oparciu o przewidywane w przyszłości przychody z tytułu sprzedaży, oczekiwaną rentowność na poziomie EBITDA oraz zwrot z aktywów zaangażowanych. Uzyskane przepływy zostały zdyskontowane stopą dyskonta zgodną ze średnioważonym kosztem kapitału ustalonym dla spółki. Po stronie zobowiązań rozpoznany został podatek odroczonego związany z rozpoznaniem aktywami.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem Grupy IT Sistemi zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania dedykowane.

vii. Alokacja ceny nabycia spółki Web Studio d.o.o.

W dniu 25 października 2021 roku spółka Payten d.o.o. (Zagrzeb) nabyła 100% udziałów w spółce Web Studio d.o.o z siedzibą w Rijeci (Chorwacja). Cena transakcyjna wynosiła 2,5 mln EUR.

W 2022 roku zakończono proces alokacji ceny nabycia. Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki Web Studio d.o.o. na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/HRK na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. HRK	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. HRK	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej tys. PLN
Nabywane aktywa					
Rzeczowe aktywa trwałe	2 608	1 594	2 608	1 594	3
Wartości niematerialne, w tym:	27	17	7 667	4 687	3
Aktywa niematerialne rozpoznane na dzień nabycia (PPA)	-	-	7 640	4 670	3
Należności handlowe i aktywa z tytułu umów z klientami	1 497	915	1 497	915	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 412	1 474	2 412	1 474	3
Pozostałe aktywa	100	61	100	61	3
Razem aktywa	6 644	4 061	14 284	8 731	
Nabywane zobowiązania					
Kredyty i pożyczki	768	469	768	469	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	251	153	251	153	
Zobowiązania handlowe	287	175	287	175	3
Zobowiązania budżetowe	165	101	165	101	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, w tym:	-	-	1 375	841	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego od aktywów niematerialnych rozpoznanych na dzień nabycia (PPA)	-	-	1 375	841	3
Inne zobowiązania	354	216	354	216	3
Razem zobowiązania	1 825	1 114	3 200	1 955	
Wartość aktywów netto	4 819	2 947	11 084	6 776	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%	100%	100%	
Wartość udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	
Cena nabycia	18 769	11 473	18 769	11 473	
Wartość firmy na dzień nabycia	13 950	8 526	7 685	4 697	

Wartość w PLN przeliczona wg kursu HRK na dzień nabycia tj. 25.10.2021 wynoszącego: 0,6113 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdania finansowe spółki sporządzone na dzień 31 października 2021 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

W efekcie przeprowadzonej alokacji ceny nabycia rozpoznane zostało w ramach wartości niematerialnych oprogramowanie będące platformą płatniczą dla zakupów online. Wycena oprogramowania została przeprowadzona w oparciu o przewidywane w przyszłości przychody z tytułu sprzedaży, oczekiwaną rentowność na poziomie EBITDA oraz zwrot z aktywów zaangażowanych. Uzyskane przepływy zostały zdyskontowane stopą dyskonta zgodną ze średnioważonym kosztem kapitału ustalonym dla spółki. Po stronie zobowiązań rozpoznany został podatek odroczonego związany z rozpoznaniem aktywami.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem Web Studio d.o.o. zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania płatnicze.

viii. Alokacja ceny nabycia spółki Smarttek A.Ş.

W dniu 1 grudnia 2021 roku spółka Payten Teknoloji A.Ş. (Istambuł) nabyła 100% udziałów w spółce Smarttek Yazılım ve Endüstriyel Otomasyon Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi z siedzibą w Manisa (Turcja).

Cena transakcyjna wynosiła 375 tys. EUR i stanowiła płatność warunkową zależną od przyszłych wyników nabywanej spółki.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku proces alokacji ceny nabycia został przez Grupę zakończony. Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań Smarttek A.Ş. na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/TRY na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. TRY	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. TRY	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej
Nabywane aktywa					
Rzeczowe aktywa trwałe	8	2	8	2	3
Wartości niematerialne	1 484	442	1 484	442	3
Należności handlowe	109	32	109	32	3
Należności budżetowe	59	18	59	18	3
Zapasy	11	3	11	3	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	8	26	8	3
Pozostałe aktywa	3	1	3	1	3
Razem aktywa	1 700	506	1 700	506	
Nabywane zobowiązania					
Kredyty i pożyczki	37	11	37	11	3
Zobowiązania handlowe	1 045	311	1 045	311	3
Zobowiązania budżetowe	21	6	21	6	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	63	19	63	19	3
Inne zobowiązania	72	21	72	21	3
Razem zobowiązania	1 238	368	1 238	368	
Wartość aktywów netto	462	138	462	138	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%	100%	100%	
Wartość udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	
Cena nabycia	4 201	1 250	4 201	1 250	
Wartość firmy na dzień nabycia	3 739	1 112	3 739	1 112	

Wartość w PLN przeliczona wg kursu TRY na dzień nabycia tj. 01.12.2021 wynoszącego: 0,2976 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdania finansowe spółki sporządzone na dzień 30 listopada 2021 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem spółki Smarttek A.Ş. zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania płatnicze.

ix. Alokacja ceny nabycia BS Telecom Solutions d.o.o. Sarajevo

W dniu 10 grudnia 2021 roku spółka Asseco SEE d.o.o. (Sarajewo) nabyła 60% udziałów w spółce BS Telecom Solutions d.o.o. Sarajevo z siedzibą w Sarajewie (Bośnia i Hercegowina). W dniu 16 grudnia 2021 roku po spełnieniu się warunków zawieszających Grupa objęła kontrolę nad spółką BS Telecom Solutions d.o.o. Sarajevo. Cena transakcyjna wynosiła 15,5 mln EUR, z czego 7,3 mln EUR stanowiło płatność warunkową zależną od przyszłych wyników nabywanej spółki. Całość udziałów niekontrolujących objęta jest opcją put/call i są one ujmowane przy zastosowaniu metody oczekiwanego nabycia. Wartość opcji put na dzień nabycia wynosiła 9 mln EUR i została ujęta w cenie nabycia a saldo udziałów niekontrolujących wynosi 0.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku proces alokacji ceny nabycia został przez Grupę zakończony. Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki BS Telecom Solutions d.o.o. na dzień objęcia kontroli przedstawia się następująco (wartości przeliczone kursem PLN/BAM na dzień nabycia):

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. BAM	Wartości tymczasowe na dzień nabycia tys. PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. BAM	Wartości godziwe na dzień nabycia tys. PLN	Poziom hierarchii wartości godziwej tys. PLN
Nabywane aktywa					
Rzeczowe aktywa trwałe	739	1 742	651	1 534	3
Wartości niematerialne, w tym:	358	844	5 808	13 689	3

Aktywa niematerialne rozpoznane na dzień nabycia (PPA)	-	-	5 450	12 845	3
Aktywa z tytułu prawa użytkowania	1 266	2 984	1 355	3 194	3
Należności handlowe	14 523	34 229	8 577	20 215	3
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	5 946	14 014	3
Należności budżetowe	286	674	65	153	3
Aktywa finansowe	-	-	531	1 252	3
Zapasy	4 088	9 635	4 088	9 635	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 330	5 492	1 801	4 245	3
Pozostałe aktywa	1 373	3 236	1 417	3 340	3
Razem aktywa	24 963	58 836	30 239	71 271	
Nabywane zobowiązania					
Kredyty i pożyczki	11 334	26 713	11 356	26 765	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 357	3 198	1 357	3 198	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	9	21	-	-	3
Zobowiązania handlowe	5 882	13 863	5 181	12 211	3
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	1 100	2 593	3
Zobowiązania budżetowe	22	52	280	660	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, w tym:	-	-	545	1 285	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego od aktywów niematerialnych rozpoznanych na dzień nabycia (PPA)	-	-	545	1 285	3
Inne zobowiązania	1 010	2 380	573	1 351	3
Razem zobowiązania	19 614	46 227	20 392	48 063	
Wartość aktywów netto	5 349	12 609	9 847	23 208	
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%*	100%*	100%*	100%*	
Wartość udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	
Cena nabycia	47 892	112 877	47 892	112 877	
Wartość firmy na dzień nabycia	42 543	100 268	38 045	89 669	

*Do rozliczenia nabycia zastosowano metodę oczekiwanego nabycia ze względu na zawarte w umowie nabycia spółki opcje put i call.

Wartość w PLN przeliczona wg kursu na dzień nabycia tj. 16.12.2021 1 BAM: 2,3569 PLN

Jako dane wejściowe przyjęto sprawozdanie finansowe spółki sporządzone na dzień 31 grudnia 2021 roku. Dane wejściowe zostały przygotowane zgodnie z obowiązującą w Grupie ASEE polityką rachunkowości.

W efekcie przeprowadzonej alokacji ceny nabycia rozpoznane zostało w ramach wartości niematerialnych oprogramowanie będące platformą inteligentnych systemów drogowych. Wycena oprogramowania została przeprowadzona w oparciu o przewidywane w przyszłości przychody z tytułu sprzedaży, oczekiwaną rentowność na poziomie EBITDA oraz zwrot z aktywów zaangażowanych. Uzyskane przepływy zostały zdyskontowane stopą dyskonta zgodną ze średnioważonym kosztem kapitału ustalonym dla spółki. Po stronie zobowiązań rozpoznany został podatek odroczonego związany z rozpoznanymi aktywami.

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ASEE w związku z nabyciem spółki BS Telecom Solutions d.o.o. zwiększyła wartość firmy w segmencie Rozwiązania dedykowane.

x. Sprzedaż spółki Vebspot doo.

W dniu 23 sierpnia 2022 roku spółka Payten dooel Skopje podpisała warunkową umowę sprzedaży spółki zależnej Vebspot doo. Warunkiem zaistnienia transakcji była zgoda macedońskiego urzędu ds. ochrony konkurencji oraz rejestracja sprzedaży w Centralnym Rejestrze Handlowym Macedonii. Zgoda urzędu ds. ochrony konkurencji nastąpiła w dniu 7 września 2022 roku, a wpis do odpowiedniego rejestru w dniu 29 września 2022 roku. Tym samym z dniem 29 września 2022 roku Grupa utraciła kontrolę nad spółką Vebspot doo. W związku z utratą kontroli nad spółką zależną Grupa rozpoznała w kosztach finansowych stratę w wysokości 3 035 tys. PLN, która wynika z wyższych aktywów netto spółki (uwzględniających wartość firmy z dnia nabycia spółki) nad ceną sprzedaży.

6.5. Testy z tytułu utraty wartości

Wybrane zasady rachunkowości

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów został przypisany.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub ośrodka, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie przepływów pieniężnych, a są one w większości niezależnie generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa

składnika aktywów jest wyższa od jego wartości odzyskiwalnej, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do wysokości oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowania wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się jako element kosztów operacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako pomniejszenie kosztów operacyjnych. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Wartość firmy – test na utratę wartości

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Odwrócenie dokonane poprzednio odpisu z tytułu utraty wartości firmy nie jest możliwe.

W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Szacunki

Każdorazowo, przeprowadzenie testu na utratę wartości wymaga oszacowania wartości użytkowych ośrodków lub grupy ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy lub/i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek lub ośrodki i ustaleniu stopy dyskontowej, która jest następnie wykorzystywana do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

Wartość firmy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentowana jest w podziale odpowiadającym segmentom operacyjnym Grupy, tj. w podziale na Rozwiązania dla bankowości, Rozwiązania płatnicze oraz Rozwiązania dedykowane.

Wartość firmy podlega corocznemu testowi na utratę wartości i została zbadana w tym zakresie na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Punktem wyjścia do ustalenia wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których została alokowana wartość firmy była wartość odzyskiwalna inwestycji w spółki zależne w podziale na jednostki biznesowe reprezentujące segmenty operacyjne Grupy. Następnie wartość odzyskiwalna dla poszczególnych jednostek biznesowych z różnych spółek zależnych podlegała sumowaniu według segmentu operacyjnego do którego została przypisana, tworząc łącznie wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana wartość firmy.

Odzyskiwalna wartość inwestycji w spółki zależne na dzień 31 grudnia 2022 roku ustalona została na podstawie wartości użytkowej przy wykorzystaniu prognoz wolnych przepływów środków pieniężnych (tzw. FCFE) opartych na zatwierdzonych przez kadrę kierowniczą prognozach finansowych.

W wyliczeniach zostały przyjęte jednolite założenia:

- analizowano budżet i prognozy poszczególnych jednostek zależnych w podziale na segmenty,
- szczegółową prognozą objęto okres minimum 5 lat. Dane dla pierwszego roku przyjęto w oparciu o budżety natomiast w kolejnych latach przyjęto zostały prognozy zmiany przepływów,
- zakładane zmiany przepływów zależą od strategii dla całej Grupy, planów poszczególnych jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania poszczególnych rynków geograficznych jak i sektorowych, jednocześnie odzwierciedlają obecny oraz potencjalny portfel zamówień. Potencjalny portfel zamówień

zakłada utrzymanie bieżących oraz pozyskanie nowych klientów. Założone zmiany nie odbiegają znacząco od średniego wzrostu na danym rynku,

- proгноzy jednostek zagranicznych zakładają wzrosty w ich walutach funkcjonalnych po przeliczeniu przychodów prognozowanych w lokalnej walucie dla każdego rynku, na którym działa dany segment, na PLN kursem z dnia 31 grudnia 2022 roku, dynamika wzrostu przychodów obliczona jako skumulowany roczny wskaźnik wzrostu (Compound Annual Growth Rate CAGR) w okresie szczegółowej prognozy wyniosła: dla segmentu Rozwiązania dla bankowości 6,73%, dla segmentu Rozwiązania płatnicze 5,99%, dla segmentu Rozwiązania dedykowane 12,0%,
- zastosowana stopa dyskonta jest zgodna ze średnioważonym kosztem kapitału ustalonym dla poszczególnych spółek zależnych (jednolita stopa dyskonta dla różnych segmentów biznesowych w ramach tej samej spółki zależnej). Poszczególne składowe przyjętych stóp dyskonta zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopach wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta, która została zalewarowana w oparciu o rynkową strukturę dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku. W zależności od rynku działania danej części segmentu stopa dyskonta waha się od 10,03% do 34,59%.

Wysokość stóp dyskontowych w przedziałach wartości w podziale na kraje w jakich działają jednostki zależne przedstawia się następująco:

Kraj siedziby spółki	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Albania / Kosovo	17,43% - 19,73%	11,04%
Bośnia i Hercegowina	20,59% - 22,7%	13,87% - 14,02%
Bułgaria	13,54%	8,30%
Chorwacja	11,01% - 11,91%	8,24% - 8,32%
Czechy / Słowacja	10,03% - 11,41%	8,22% - 8,95%
Czarnogóra	17,01% - 18,69%	11,71% - 11,59%
Hiszpania	10,10%	8,19%
Macedonia	15,56% - 17,05%	11,02% - 11,13%
Rumunia / Mołdawia	18,07% - 19,28%	11,22% - 11,30%
Serbia	16,5% - 17,68%	9,71% - 9,79%
Słowenia	10,51%	8,24%
Turcja	29,73% - 31,29%	31,68% - 31,80%

W oparciu o przeprowadzone testy nie dokonano w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku ani w okresie porównywalnym odpisów aktualizujących wartości firmy.

Dodatkowo Jednostka Dominująca przeprowadziła analizę wrażliwości utraty wartości wartości firmy. Analiza wrażliwości prezentuje o ile zmieni się wartość odzyskiwalna, jeśli stopa dyskonta wzrośnie o 1 p.p. przy innych założeniach niezmiennych oraz o ile zmieni się wartość odzyskiwalna, jeśli dynamika przychodów zmniejszy się o 1 p.p. przy innych założeniach niezmiennych.

Wyniki przeprowadzonej analizy na dzień 31 grudnia 2022 roku zostały opisane w poniższej tabeli:

	Stopa dyskontowa Zmiana o 1 p.p.	Dynamika zmiany przychodów Zmiana o 1 p.p.
Rozwiązania dla bankowości	(45 834)	(85 116)
Rozwiązania płatnicze	(85 346)	(167 922)
Rozwiązania dedykowane	(44 691)	(84 512)

Żadna racjonalna zmiana kluczowych założeń modelu wyceny wartości firmy przypisanej do segmentów, nie powinna spowodować konieczności utworzenia odpisu z tytułu utraty wartości firmy.

6.6. Pozostałe aktywa finansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa kwalifikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny określonych w MSSF 9:

- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa dokonuje klasyfikacji składników aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych. Grupa dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

Na moment początkowego ujęcia Grupa klasyfikuje inwestycje w instrumenty kapitałowe (inne niż dotyczące inwestycji w spółki zależne i stowarzyszone), które nie są przeznaczone do obrotu oraz nie są notowane na aktywnym rynku, jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.

Grupa wycenia natomiast w wartości godziwej przez wynik finansowy instrumenty pochodne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe jednostek notowanych na aktywnym rynku.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej. W przypadku składników aktywów finansowych, które nie są zaklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy spółka może na moment początkowego ujęcia powiększyć ich wartość godziwą o koszty transakcyjne dające się bezpośrednio przypisać do ich nabycia.

Wycena po początkowym ujęciu

Wycena aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Grupa klasyfikuje: środki pieniężne i ekwiwalenty, pożyczki udzielone (spełniające test klasyfikacyjny SPPI), aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności podlegające pod zakres MSSF 9.

Należności z tytułu dostaw i usług z terminem zapadalności poniżej 12 miesięcy są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszone o odpis z tytułu oczekiwanej straty. Należności długoterminowe podlegające pod zakres MSSF 9 są dyskontowane na dzień bilansowy.

Grupa wycenia aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Grupę w wyniku finansowym. Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Grupa ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki: (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite Grupa klasyfikuje: obligacje skarbowe i korporacyjne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe spółek nienotowanych na aktywnym rynku.

Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Grupę w wyniku finansowym. Dywidendy z instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, Grupa ujmuje jako przychód w wyniku finansowym.

Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Grupa ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym. Grupa na moment zaprzestania ujmowania inwestycji w instrumenty kapitałowe wycenianie w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite nie przenosi do wyniku finansowego skumulowanych zysków lub strat ujętych w pozostałych dochodach całkowitych związanych z wyceną tej inwestycji do wartości godziwej. Zyski i straty z wyceny mogą natomiast zostać przeniesione do innej pozycji w obrębie kapitału własnego, np. do zysków zatrzymanych.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy

Grupa ujmuje w wyniku finansowym zmiany wartości godziwych aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii aktywów finansowych. W wyniku finansowym ujmowane są również przychody z tytułu odsetek oraz dywidendy otrzymanych z instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku.

Zaprzestanie ujmowania

Grupa wyłącza aktywa finansowe z ksiąg rachunkowych, w sytuacji, gdy: (i) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły, lub (ii) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści z tytułu ich własności.

Utrata wartości aktywów finansowych

Zgodnie z MSSF 9 utrata wartości aktywów finansowych jest szacowania w oparciu o model strat oczekiwanych. Model ten ma zastosowanie do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem inwestycji w instrumenty kapitałowe.

Grupa do szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych stosuje następujące podejścia:

- podejście ogólne,
- podejście uproszczone.

Grupa stosuje podejście ogólne do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite oraz do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem należności i aktywów z tytułu umów z klientami.

W podejściu ogólnym Grupa szacuje odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na bazie 3-stopniowego modelu bazującego na zmianie ryzyka kredytowego aktywów finansowych od momentu ich początkowego ujęcia.

Jeżeli ryzyko kredytowe danych aktywów finansowych nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (stopień 1), Grupa szacuje odpis z tytułu utraty wartości w horyzoncie 12 miesięcy. W przypadku zidentyfikowania przez Grupę znacznego wzrostu ryzyka kredytowego aktywów finansowych (stopień 2 i 3), odpis z tytułu utraty wartości szacowany jest w horyzoncie życia aktywów finansowych.

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa analizuje, czy wystąpiły przesłanki wskazujące na znaczny wzrost ryzyka kredytowego posiadanych aktywów finansowych.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami, Grupa stosuje uproszczone podejście i w związku z tym nie monitoruje zmian ryzyka kredytowego w trakcie życia, a odpis z tytułu utraty wartości wycenia w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w horyzoncie życia należności. Szczegóły dotyczące szacowania wartości odpisu zostały opisane w punkcie 6.8. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku poza należnościami i środkami pieniężnymi opisanymi w innych notach Grupa posiadała również zaprezentowane w tabeli poniżej pozostałe aktywa finansowe.

	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe (przekształcone) tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy, w tym:				
Kontrakty forward na waluty	-	19	-	20
Akcje spółek nienotowanych na aktywnym rynku	-	27	-	2
	-	46	-	22
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite, w tym:				
Akcje spółek notowanych na aktywnym rynku	28	1	25	-
Akcje spółek nienotowanych na aktywnym rynku	22	-	22	-
Pozostałe aktywa	1 035	-	-	-
	1 085	1	47	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:				
Pożyczki, w tym	15	63	-	105
udzielone podmiotom powiązanym	-	-	-	-
udzielone pracownikom	15	63	-	97
udzielone pozostałym podmiotom	-	-	-	8
Lokaty terminowe	1 324	209	1 242	8
	1 339	272	1 242	113
Razem pozostałe aktywa finansowe	2 424	319	1 289	135

W aktywach finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie na dzień 31 grudnia 2022 oraz 31 grudnia 2021 roku ujęte zostały lokaty terminowe, które stanowią zabezpieczenie zaciągniętych kredytów bankowych przeznaczonych na realizację kontaktów.

Zmiany sposobu ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku w Grupie nie dokonano zmian w sposobie ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość godziwa aktywów finansowych nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku	Wartość bilansowa tys. PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ tys. PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Kontrakty forward na waluty	19	-	19	-
Akcje spółek nienotowanych na aktywnym rynku	27	-	-	27
Razem	46	-	19	27
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite				
Akcje spółek notowanych na aktywnym rynku	29	29	-	-
Akcje i udziały w spółkach nienotowanych na rynkach regulowanych	22	-	-	22
Pozostałe aktywa	1 035	822	-	213
Razem	1 086	851	-	235

i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;

ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;

iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku	Wartość bilansowa tys. PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ tys. PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Zawarte kontrakty typu "forward"	20	-	20	-
Pozostałe aktywa	2	-	-	2
Razem	22	-	20	2
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite				
Akcje spółek notowanych na aktywnym rynku	25	25	-	-
Akcje i udziały w spółkach nienotowanych na rynkach regulowanych	22	-	-	22
Razem	47	25	-	22

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

6.7. Czynne rozliczenia międzyokresowe

Wybrane zasady rachunkowości

W rozliczeniach międzyokresowych kosztów wykazywane są wydatki poniesione do dnia bilansowego, które dotyczą przyszłych okresów (czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów) lub są związane z przyszłymi przychodami. W szczególności do rozliczeń międzyokresowych zaliczane są: (i) z góry opłacone usługi obce (w tym usługi utrzymania), które będą świadczone w następnych okresach, (ii) z góry zapłacone ubezpieczenia, prenumeraty, czynsze itp. oraz (iii) pozostałe wydatki poniesione w okresie a dotyczące przyszłych okresów.

Ponadto, Grupa ujmuje jako składnik aktywów koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem oraz koszty wykonania umowy z klientem, jeżeli Grupa spodziewa się, że te koszty odzyska.

Koszty umów z klientami

Koszty pozyskania umowy (doprowadzenia do zawarcia umowy) to dodatkowe (przrostowe) koszty pozyskania umowy ponoszone przez Grupę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Grupa nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Grupa ujmuje te koszty jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Okres amortyzacji aktywów kosztów z tytułu pozyskania umowy to okres, w którym Grupa wypełnia obowiązki świadczenia wynikające z tej umowy.

Z praktycznego punktu widzenia Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, tylko jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Grupę, wynosi jeden rok lub krócej.

Koszty wykonania umowy to koszty poniesione w związku z wykonywaniem umowy zawartej z klientem. Grupa ujmuje te koszty jako składnik aktywów, gdy nie są objęte zakresem innego standardu (np. MSR 2 Zapasy, MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe lub MSR 38 Wartości niematerialne), oraz gdy spełniają one wszystkie następujące kryteria:

- koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową z klientem,
- koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Spółki, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełniania) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz
- Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku na saldo czynnych rozliczeń międzyokresowych składały się następujące pozycje:

	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Przedpłacone usługi, w tym:	1 451	46 204	1 986	36 218
usługi serwisowe i opłaty licencyjne	1 254	39 200	1 914	29 552
ubezpieczenia	-	1 719	-	1 373
czynsze oraz uśrednienie rat z tytułu leasingu operacyjnego	-	363	-	250
przedpłacone usługi doradcze	-	24	-	114
inne usługi	197	4 898	72	4 929
Wydatki związane z realizacją usług, dla których nie ujęto jeszcze przychodów	-	687	-	1 095
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	3	1 117	70	2 035
Razem	1 454	48 008	2 056	39 348

6.8. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości

Aktywa z tytułu umów z klientami to prawo do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które jednostka przekazała klientowi. Aktywa z tytułu umów z klientami to należności z tytułu wyceny kontraktów IT oraz należności z tytułu dostaw niezafakturowanych. Należności z tytułu wyceny kontraktów IT wynikają z przewagi stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. W przypadku tych aktywów Grupa spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia, ale prawo do wynagrodzenia zależy od spełnienia warunków innych niż tylko upływ czasu, co odróżnia aktywa z tytułu umów od należności z tytułu dostaw i usług. Należności z tytułu dostaw niezafakturowanych to należności z tytułu usług, które zostały wykonane w okresie sprawozdawczym (Grupa spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia), ale za które do dnia bilansowego nie została wystawiona faktura sprzedaży.

Należności handlowe to należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu leasingu operacyjnego. Należności handlowe, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 14 do 30 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego. Należności o odległych terminach płatności są ujmowane według wartości bieżącej oczekiwanej zapłaty w pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej.

Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług

Do szacowania odpisu z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje podejście uproszczone wyceniając odpis z tytułu utraty wartości w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w horyzoncie życia należności. Grupa do oszacowania wartości tego odpisu stosuje macierz rezerw opracowaną na podstawie danych historycznych dotyczących spłat należności przez kontrahentów, skorygowanych w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości. W tym celu Grupa dzieli swoich klientów na homogeniczne zbiory i dokonuje statystycznej analizy wiekowej oraz analizy ściągalności należności w oparciu o dane z min. 2 lat wstecz.

Odpis z tytułu utraty wartości jest aktualizowany na każdy dzień sprawozdawczy.

Dla należności z tytułu dostaw i usług przeterminowanych powyżej 180 dni Grupa poza metodą statystyczną szacowania wartości odpisu z tytułu utraty wartości opartą o macierz rezerw stosuje także indywidualne podejście. Dla każdej należności z tytułu dostaw i usług, która jest przeterminowana o ponad 180 dni, a kwota tej należności jest istotna, kierownictwo stosuje profesjonalny osąd na podstawie analizy sytuacji finansowej kontrahenta oraz ogólnych warunków rynkowych.

Odpisy z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami zalicza się do działalności operacyjnej.

W przypadku pozostałych należności i innych aktywów finansowych Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Odpisy wartości pozostałych należności zalicza się do pozostałej działalności operacyjnej lub do działalności finansowej, jeśli należność powstała wskutek transakcji sprzedaży inwestycji lub innej działalności, której koszty i przychody co do zasady obciążają działalność finansową. Odpisy salda należności wynikającego z naliczonych odsetek zalicza się do kosztów finansowych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego, całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu zwiększa wartość danego składnika aktywów.

Szacunki

Każdorazowo Grupa dokonuje profesjonalnego osądu polegającego na oszacowaniu stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. Podobnie pewna doza szacunków i profesjonalnego osądu potrzebna jest przy dokonywaniu alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, co z kolei ma konsekwencję w rozpoznaniu należności/aktywów z tytułu umów z klientami.

Grupa szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartości należności i aktywów z tytułu umów z klientami zgodnie z nowymi wymogami MSSF 9 Instrumenty finansowe. W podejściu uproszczonym wymaga to analizy statystycznej, która z zasady wiąże się z dokonywaniem pewnych założeń i stosowaniem profesjonalnego osądu.

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda należności na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku.

	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Należności handlowe, w tym:	-	290 358	-	205 631
Należności z tytułu dostaw i usług:	-	291 539	-	205 818
od jednostek powiązanych	-	925	-	762
od jednostek pozostałych	-	290 614	-	205 056
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	-	9 229	-	7 509
Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych	-	(10 410)	-	(7 696)
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	2 433	-	2 818
Należności budżetowe	-	3 806	-	3 993
Podatek VAT	-	1 406	-	1 174
Pozostałe	-	2 400	-	2 819
Pozostałe należności	7 886	23 822	634	9 766
Należności z tytułu kaucji	758	1 387	634	1 328

Inne należności	7 128	22 522	-	8 524
Odpis aktualizujący inne należności nieściągalne	-	(87)	-	(86)
Razem należności	7 886	320 419	634	222 208

Saldo pozostałych należności krótkoterminowych obejmuje m.in. zastrzeżone środki pieniężne służące rozliczaniu pozostałych zobowiązań pochodzących z transakcji płatniczych, należności z tytułu gwarancji dobrego wykonania umowy (tj. zabezpieczenie pieniężne przekazane klientom w celu pokrycia ewentualnych strat w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań do realizacji kontraktów), należności z tytułu sprzedaży środków trwałych, należności z tytułu przekazanych kaucji oraz pozostałe.

Saldo pozostałych należności długoterminowych związane jest z odroczoneymi płatnościami za akcje Payten Holding S.A., które były sprzedane menadżerom spółek z Grupy ASEE. Szczegóły transakcji zostały opisane w punkcie 5.2 not objaśniających.

Poniższa tabela prezentuje aktywa z tytułu umów z klientami na dzień 31 grudnia 2022 oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Aktywa z tytułu umów z klientami	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Należności niezafakturowane	-	14 375	-	23 548
od jednostek powiązanych	-	26	-	-
od jednostek pozostałych	-	14 349	-	23 548
Należności z wyceny bilansowej kontraktów IT	-	64 364	-	20 685
od jednostek powiązanych	-	727	-	780
od jednostek pozostałych	-	63 637	-	19 905
Razem aktywa z tytułu umów z klientami	-	78 739	-	44 233

Zmiana wartości aktywa z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Wartość aktywa z tytułu umów na dzień 1 stycznia	44 233	29 625
Przeklasyfikowanie składnika aktywów z tytułu umów z klientami w związku z nabyciem bezwarunkowego prawa do zapłaty	(88 320)	(61 089)
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury; zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń	121 659	75 114
Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	577	498
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	590	85
Wartość aktywa z tytułu umów z klientami na dzień 31 grudnia	78 739	44 233

Transakcje z podmiotami powiązanymi zostały przedstawione w punkcie 6.20 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem Zarządu, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe ponad poziom określony odpisem aktualizującym należności.

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę wiekową należności na dzień 31 grudnia 2022 roku.

	31 grudnia 2022					
	Kwota przed odpisem (brutto)		Odpis		Kwota po odpisie (netto)	
	tys. PLN	%	tys. PLN	%		
Należności niewymagalne	220 919	73%	(1 577)	15%	219 342	76%
Należności przeterminowane	79 849	27%	(8 833)	85%	71 016	24%
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	51 033	17%	(783)	8%	50 250	17%
Należności przeterminowane od 3 do 6 miesięcy	19 575	7%	(281)	3%	19 294	7%

Należności przeterminowane od 6 do 12 miesięcy	2 530	1%	(1 388)	13%	1 142	0%
Należności przeterminowane pow. 12 miesięcy	6 711	2%	(6 381)	61%	330	0%
Wartość bilansowa należności handlowych	300 768		(10 410)		290 358	

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę wiekową należności na dzień 31 grudnia 2021 roku.

	31 grudnia 2021					
	Kwota przed odpisem (brutto)		Odpis		Kwota po odpisie (netto)	
	tys. PLN	%	tys. PLN	%		
Należności niewymagalne	168 156	79%	(323)	4%	167 833	82%
Należności przeterminowane	45 171	21%	(7 373)	96%	37 798	18%
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	31 717	15%	(428)	6%	31 289	15%
Należności przeterminowane od 3 do 6 miesięcy	5 405	3%	(55)	1%	5 350	3%
Należności przeterminowane od 6 do 12 miesięcy	1 931	1%	(963)	13%	968	0%
Należności przeterminowane pow. 12 miesięcy	6 118	3%	(5 927)	77%	191	0%
Wartość bilansowa należności handlowych	213 327		(7 696)		205 631	

Grupa doszła do wniosku, że posiadane aktywa z tytułu umów z klientami nie są narażone na ryzyko kredytowe, w związku z tym nie ma konieczności tworzenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe związane z tymi aktywami.

Zmiany wartości odpisu aktualizującego należności handlowe w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Odpis aktualizujący należności handlowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Odpis na dzień 1 stycznia	(7 696)	(6 373)
Utworzenie w trakcie okresu sprawozdawczego	(8 043)	(5 809)
Wykorzystanie w trakcie okresu sprawozdawczego	170	617
Rozwiązanie w trakcie okresu sprawozdawczego	6 153	3 418
Objęcie kontroli nad spółkami zależnymi	(1 365)	(700)
Utrata kontroli nad spółkami zależnymi	45	-
Różnice kursowe	326	1 151
Odpis na dzień 31 grudnia	(10 410)	(7 696)

6.9. Zapasy

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa dzieli zapasy na dwie kategorie: towary i części serwisowe (części zamienne oraz sprzęt komputerowy, który został nabyty w celu realizacji kontraktów na usługi utrzymania).

Zapasy są wyceniane przez Grupę według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Wartość początkowa części serwisowych jest odnoszona w koszty liniowo na przestrzeni trwania kontraktu na usługi utrzymania, pod które części te zostały nabyte. Rozchód zapasów ujmowany jest za pomocą metody szczegółowej identyfikacji.

Na każdy dzień bilansowy Grupa analizuje czy wartość bilansowa zapasów jest wyższa lub równa cenie sprzedaży możliwej do uzyskania. Odpisy z tytułu aktualizacji wartości zapasów ujmowane są w kosztach operacyjnych.

W poniższej tabeli przedstawiono stan zapasów na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym:

Zapasy	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Sprzęt komputerowy, licencje obce oraz pozostałe towary do odsprzedaży	58 756	40 156
Sprzęt komputerowy, części zamienne oraz inne materiały utrzymywane w celu realizacji usług serwisowych/utrzymywanych	15 145	12 478
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(16 856)	(16 058)
Razem	57 045	36 576

Zmiany wartości odpisu aktualizującego zapasy w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Odpis aktualizujący wartość zapasów	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Odpis na dzień 1 stycznia	(16 058)	(17 365)
Utworzenie w trakcie okresu sprawozdawczego	(5 217)	(5 057)
Wykorzystanie w trakcie okresu sprawozdawczego	58	2 913
Rozwiązanie w trakcie okresu sprawozdawczego	4 695	3 533
Objęcie kontroli nad jednostkami zależnymi	-	(10)
Utrata kontroli nad spółkami zależnymi	11	-
Różnice kursowe	(345)	(72)
Odpis na dzień 31 grudnia	(16 856)	(16 058)

6.10. Środki pieniężne

Wybrane zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy oraz inne instrumenty o wysokim stopniu płynności. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych Grupa przyjęła zasadę pomniejszania salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o wartość kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element finansowania bieżącej działalności oraz zastrzeżonych środków pieniężnych.

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym:

	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Środki pieniężne na rachunkach bankowych bieżących i w kasie	241 925	193 642
Środki zgromadzone na rachunkach dotyczących split payment	57	90
Lokaty krótkoterminowe (do 3 miesięcy)	55 923	36 018
Środki pieniężne w drodze i pozostałe ekwiwalenty środków pieniężnych	129	11
Razem saldo środków pieniężnych wykazanych w bilansie	298 034	229 761
Odsetki naliczone od środków pieniężnych	(10)	(8)
Kredyty w rachunku bieżącym wykorzystywane do bieżącego zarządzania płynnością	(33 260)	(25 124)
Razem saldo środków pieniężnych wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	264 764	204 629

Na dzień 31 grudnia 2022 roku środki pieniężne w wysokości 13 541 tys. PLN zgromadzone na rachunkach bankowych ASEE S.A. są przedmiotem zastawu rejestrowego w związku z posiadanym kredytem bankowym. Na dzień bilansowy wartość zobowiązania z tytułu kredytu zabezpieczona tymi aktywami wynosiła 35 174 tys. PLN.

6.11. Kapitał podstawowy (zakładowy) i nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał podstawowy (zakładowy)

Kapitał zakładowy Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym wynosił 518 942 510,00 PLN i był w całości opłacony. Na kapitał zakładowy składa się 51 894 251 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 10 PLN każda. Jednostka Dominująca nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych. Kapitał docelowy Jednostki Dominującej jest równy kapitałowi zakładowemu.

Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W kapitałach ujęta została nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną z emisji akcji serii L, M i N w wysokości 30 395 tys. PLN, pomniejszona o poniesione koszty emisji kapitału wynoszące 3 605 tys. PLN (ujęte w 2009 roku) oraz nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną z emisji akcji serii P, R i S w wysokości 11 759 tys. PLN, pomniejszona o poniesione koszty emisji kapitału wynoszące 84 tys. PLN (ujęte w 2010 roku). Nadwyżka wartości emisyjnej nad ceną nominalną została dodatkowo powiększona o kwotę 396 tys. PLN rozwiązanej

rezerwy na koszty emisji, ujętej uprzednio w nadwyżce ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz pomniejszona o inne koszty w kwocie 35 tys. PLN.

6.12. Udziały niekontrolujące

Wybrane zasady rachunkowości

Dla każdego nabycia jednostki zależnej Grupa wycenia wartość udziałów niekontrolujących na dzień nabycia stosując metodę proporcjonalnego udziału w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej lub metodę wartości godziwej.

W poniższej tabeli przedstawione zostały ruchy na udziałach niekontrolujących:

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 1 stycznia	4 157	2 460
Udział w wyniku jednostek zależnych	7 728	4 793
Objęcie kontroli nad spółkami zależnymi	4	976
Transakcje na udziałach niekontrolujących (w tym rozliczenie warunkowego zobowiązania finansowego wobec udziałowców niekontrolujących (opcje put))	51	(214)
Podniesienie kapitału w spółkach zależnych	-	459
Dywidenda wypłacona udziałowcom niekontrolującym	(3 797)	(4 192)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	372	(125)
Na dzień 31 grudnia	8 515	4 157

Pozycja *Transakcje na udziałach niekontrolujących* dotyczy zmian udziałów niekontrolujących wynikających z:

- zmiany udziału w kapitałach/głosach jednostki zależnej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną lub dodatkowego dokupu udziałów w jednostce zależnej. W 2022 roku pozycja ta dotyczyła głównie sprzedaży 0,93% akcji spółki Payten Holding S.A. menadżerom z Grupy ASEE. Udziały niekontrolujące na dzień transakcji wynosiły 4 167 tys. PLN. Dodatkowo Grupa odkupiła od udziałowców niekontrolujących udziały w spółce IPS, które w poprzednich latach objęte były opcją put.
- rozliczenia warunkowego zobowiązania finansowego wobec udziałowców niekontrolujących (opcje put) gdy warunki kontraktu nie przewidują przeniesienia na spółkę dominującą korzyści wynikających z prawa własności instrumentu kapitałowego objętego opcją put. Na każdy dzień bilansowy następuje w Grupie reklasyfikacja udziału niekontrolującego, do którego nadal alokowana jest część wyniku finansowego przypadająca na udziały niekontrolujące na zobowiązanie finansowe tak, jakby nabycie instrumentu kapitałowego objętego opcją put miało miejsce na ten dzień. W 2022 roku pozycja ta dotyczyła reklasyfikacji udziału niekontrolującego w spółce Necomplus Spain objętego opcją put.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku pozycja *Objęcie kontroli nad spółkami zależnymi* dotyczyła nabycia spółki Things Solver w której Grupa posiada 60% udziałów w kapitale tej spółki.

6.13. Zobowiązania z tytułu leasingu

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu leasingu – początkowe ujęcie

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżących opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe Grupa dyskontuje z zastosowaniem krańcowej stopy procentowej. Opłaty leasingowe obejmują stałe płatności (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe, zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty gwarantowanej wartości końcowej, ceny wykonania opcji kupna (jeżeli można z wystarczającą pewnością stwierdzić, że Grupa z tej opcji skorzysta) oraz kary pieniężne za wypowiedzenie umowy (jeżeli jest wystarczająca pewność, że Grupa skorzysta z tej opcji).

Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, są ujmowane od razu jako koszt okresu, w którym zaistniało zdarzenie lub warunek powodujący konieczność uiszczenia opłaty.

Zobowiązania z tytułu leasingu – późniejsza wycena

W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu pomniejszane jest o dokonane spłaty i powiększane o naliczane odsetki. Do naliczania odsetek Grupa stosuje krańcową stopę leasingobiorcy, która jest sumą wartości stopy wolnej od ryzyka (dla jej określenia spółki z Grupy stosują kwotowania odpowiednich instrumentów pochodnych - IRS lub stawek oprocentowania obligacji rządowych dla odpowiednich walut) oraz premii za ryzyko kredytowe spółek z Grupy, które kwantyfikowane jest na bazie dostępnej dla spółek z Grupy oferty marż dla kredytów inwestycyjnych odpowiednio zabezpieczonych na aktywach spółek.

W przypadku, gdy w umowie leasingowej dokonywana jest modyfikacja, zmianie ulega okres lub wysokość zasadniczo stałych opłat leasingowych lub następuje zmiana w zakresie osądu co do realizacji opcji kupna wynajmowanego aktywa, wówczas zobowiązanie

z tytułu leasingu jest przeliczane, aby odzwierciedlić opisane zmiany. Aktualizacja wartości zobowiązania powoduje również konieczność odpowiedniej aktualizacji wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Szacunki

Oplaty leasingowe Grupa dyskontuje z zastosowaniem krajowej stopy procentowej, która wymaga oszacowania na bazie wartości stopy wolnej od ryzyka oraz premii za ryzyko kredytowe spółek z Grupy, które kwantyfikowane jest na bazie dostępnej dla spółek z Grupy oferty marż dla kredytów inwestycyjnych odpowiednio zabezpieczonych na aktywach spółek.

Niektóre umowy leasingowe zawierają opcje przedłużenia lub wypowiedzenia leasingu. Grupa zawiera także umowy na czas nieoznaczony. Zarząd dokonuje osądu, aby ustalić okres, co do którego można z wystarczającą pewnością założyć, że takie umowy będą trwać.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Grupa posiadała umowy leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą. Przedmiotem tych umów są:

- powierzchnie biurowe i magazynowe,
- samochody,
- sprzęt IT i pozostałe aktywa.

W poniższej tabeli zaprezentowano saldo zobowiązań z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Zobowiązania z tytułu leasingu	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Leasing nieruchomości	21 233	15 104	28 407	15 996
Leasing środków transportu	4 369	3 696	4 202	3 261
Leasing sprzętu IT i pozostałych aktywów	98	618	703	1 565
	25 700	19 418	33 312	20 822

Leasing nieruchomości

Wartość netto budynków będących przedmiotem umów leasingu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 34 506 tys. PLN a na dzień 31 grudnia 2021 roku 41 813 tys. PLN.

Przyszłe minimalne przepływy pieniężne oraz zobowiązanie wynikające z umowy leasingu nieruchomości przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	16 044	17 075
w okresie 1-5 lat	21 374	24 745
w okresie dłuższym niż 5 lat	873	4 938
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	38 291	46 758
Przyszłe koszty odsetkowe	(1 954)	(2 355)
Wartość bieżąca zobowiązania leasingowego	36 337	44 403
w okresie krótszym niż 1 rok	15 104	15 996
w okresie 1-5 lat	20 386	23 496
w okresie dłuższym niż 5 lat	847	4 911
Zobowiązanie z tytułu leasingu	36 337	44 403

W Grupie średnia efektywna stopa procentowa z tytułu powyższego leasingu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 3,3%.

Leasing samochodów, sprzętu IT i pozostałych aktywów

Wartość netto sprzętu IT, samochodów i pozostałych aktywów będących przedmiotem umów leasingu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 8 625 tys. PLN a na dzień 31 grudnia 2021 roku 9 403 tys. PLN.

Łączne przyszłe przepływy pieniężne oraz zobowiązania wynikające z umów leasingu samochodów, sprzętu IT i pozostałych aktywów przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	4 500	5 400
w okresie 1-5 lat	4 781	4 745
w okresie dłuższym niż 5 lat	-	-
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	9 281	10 145
Przyszłe koszty odsetkowe	(500)	(414)
Wartość bieżąca zobowiązania leasingowego	8 781	9 731
w okresie krótszym niż 1 rok	4 314	4 826
w okresie 1-5 lat	4 467	4 905
w okresie dłuższym niż 5 lat	-	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	8 781	9 731

W Grupie średnia efektywna stopa procentowa z tytułu powyższego leasingu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 4,4%.

Poniżej przedstawiono kwoty przychodów, kosztów, zysków i strat wynikających z leasingu ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat/sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Koszt amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(22 002)	(20 069)
Koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	(1 549)	(1 706)
Koszty leasingów krótkoterminowych	(11 270)	(9 232)
Koszty leasingu aktywów o niskiej wartości	(1 797)	(1 630)
Łączna kwota ujęta w rachunku zysków i strat	(36 618)	(32 637)

6.14. Kredyty bankowe i pożyczki

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Według zamortyzowanego kosztu Grupa wycenia kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne. Pozostałe zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, poza wyceną zobowiązań z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put), które rozliczone są zgodnie z MSSF 3.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe i pożyczki są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji zobowiązań finansowych.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty i pożyczki są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Grupa usuwa zobowiązania finansowe z bilansu wtedy, gdy zobowiązanie to przestało istnieć, tzn., gdy obowiązek wynikający z umowy został wypełniony, umorzony lub wygasł. Różnice pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego, które wygasło, a kwotą zapłaty z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi ujmuje się w wyniku finansowym.

Zadłużenie Grupy na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku zostało przedstawione w tabeli poniżej.

	Waluta	Termin spłaty	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
			Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Kredyty w rachunku bieżącym			-	33 260	-	25 125
stała stopa procentowa	MKD	31.12.2022	-	40	-	13
stała stopa procentowa	EUR	10.01.2023	-	97	-	27
stała stopa procentowa	TRY	09.01.2023	-	111	-	59
stała stopa procentowa	COP	04.01.2023	-	20	-	10
stała stopa procentowa	BGN	30.04.2025	-	4	-	-
stała stopa procentowa	BAM	13.06.2023	-	3 379	-	1 784
stała stopa procentowa	BAM	28.05.2023	-	4 036	-	4 537
stała stopa procentowa	BAM	30.11.2022	-	-	-	1 173
stała stopa procentowa	BAM	23.05.2023	-	3 600	-	3 519

stała stopa procentowa	BAM	15.03.2023	-	5 954	-	1 335
stała stopa procentowa	BAM	12.01.2024	-	2	-	1 877
stała stopa procentowa	BAM	01.09.1923	-	8 646	-	8 445
stała stopa procentowa	BAM	11.02.2023	-	-	-	1 408
stała stopa procentowa	BAM	05.08.2022	-	-	-	938
stała stopa procentowa	BAM	01.04.2023	-	1 920	-	-
stała stopa procentowa	BAM	01.06.2023	-	537	-	-
stała stopa procentowa	BAM	01.06.2023	-	1 200	-	-
stała stopa procentowa	BAM	29.01.2023	-	3 700	-	-
stała stopa procentowa	BAM	15.05.2023	-	14	-	-
Pozostałe kredyty			48 635	33 195	39 614	21 081
Euribor 1M + marża	EUR	31.07.2023	-	2 680	2 628	5 523
Euribor 3M + marża	EUR	30.06.2024	1 708	3 701	5 025	3 350
Euribor 3M + marża	EUR	31.12.2022	-	-	-	1 012
Euribor 3M + marża	EUR	29.07.2026	29 763	5 411	25 297	-
Euribor 6M + marża	BAM	22.04.2024	235	694	911	713
Euribor 6M + marża	BAM	25.10.2025	1 489	778	-	-
Euribor 6M + marża	EUR	01.03.2022	-	-	-	70
Euribor 6M + marża	EUR	30.09.2023	-	44	39	56
Euribor 6M + marża	EUR	08.07.2026	1 339	460	1 897	360
Euribor 6M + marża	EUR	05.02.2024	-	-	297	325
Euribor 1Y + marża	EUR	30.06.2022	-	-	-	11
Euribor 1Y + marża	EUR	22.06.2027	3 529	458	-	-
Robor+marża	RON	29.04.2022	-	-	-	279
stała stopa procentowa	EUR	14.09.2022	-	-	-	3 441
stała stopa procentowa	EUR	03.06.2022	-	-	-	1 379
stała stopa procentowa	EUR	22.04.2023	-	939	919	2 758
stała stopa procentowa	EUR	30.06.2024	879	1 759	2 587	1 725
stała stopa procentowa	EUR	05.02.2024	56	299	-	-
stała stopa procentowa	EUR	10.01.2025	7 626	6 453	-	-
stała stopa procentowa	EUR	20.05.2024	2 011	4 827	-	-
stała stopa procentowa	HRK	10.08.2023	-	2 187	-	-
stała stopa procentowa	HRK	30.11.2023	-	2 490	-	-
stała stopa procentowa	PEN	13.02.2023	-	15	14	79
Razem			48 635	66 455	39 614	46 206

łącznie zadłużenie Grupy na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiło 115 090 tys. PLN (85 820 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2021 roku). Wzrost zadłużenia to efekt zaciągnięcia nowych kredytów na finansowanie akwizycji i inwestycji w infrastrukturę wykorzystywaną w projektach outsourcingu procesów płatniczych.

łącznie wpływy oraz spłaty kredytów ujęte w rachunku przepływów pieniężnych w 2022 roku wyniosły odpowiednio 55 057 tys. PLN (wpływy) oraz 34 869 tys. PLN (spłaty).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku środki trwałe o wartości 17 053 tys. PLN, należności handlowe o wartości 8 012 tys. PLN, środki pieniężne o wartości 13 541 tys. PLN oraz aktywa finansowe (depozyty) o wartości 1 257 tys. PLN stanowiły zabezpieczenie zaciągniętych kredytów bankowych oraz otwartych linii bankowo-gwarancyjnych. Kwota zobowiązania zabezpieczonego tymi aktywami wynosiła na dzień 31 grudnia 2022 roku 55 786 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku środki trwałe o wartości 18 529 tys. PLN oraz należności handlowe o wartości 6 041 tys. PLN stanowiły zabezpieczenie zaciągniętych kredytów bankowych. Kwota zobowiązania zabezpieczonego tymi aktywami wynosiła na dzień 31 grudnia 2021 roku 16 096 tys. PLN.

W okresie sprawozdawczym marża realizowana przez kredytodawców spółek Grupy ASEE kształtowała się w przedziale od 1,0 pkt proc. do 7,5 pkt proc. w skali roku. W okresie porównywalnym marże kształtowały się w przedziale od 1,0 pkt proc. do 11,3 pkt proc. w skali roku.

Do części kredytów przypisano tzw. kowenanty, czyli obowiązek utrzymywania zdefiniowanych wskaźników finansowych na wymaganym przez banki poziomie. Wskaźniki dotyczą poziomu zadłużenia, np. stosunku zadłużenia do zysku EBITDA. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku żadna ze spółek Grupy ASEE nie naruszyła wymogów zdefiniowanych w umowach kredytowych.

Wartość godziwa zobowiązań finansowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku w Grupie nie wystąpiły przesunięcia w pozycjach zadłużenia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość godziwa kredytów nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku	Wartość bilansowa tys. PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ tys. PLN
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki				
Kredyty bankowe	115 090	-	-	115 090
- w rachunku bieżącym	33 260	-	-	33 260
- nieodnawialne	81 830	-	-	81 830
Razem	115 090	-	-	115 090

- wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;
- wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;
- wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku	Wartość bilansowa tys. PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ tys. PLN
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki				
Kredyty bankowe	85 820	-	-	85 820
- w rachunku bieżącym	25 125	-	-	25 125
- nieodnawialne	60 695	-	-	60 695
Razem	85 820	-	-	85 820

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

6.15. Pozostałe zobowiązania finansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu opcji put to zobowiązania z tytułu umów zawartych z akcjonariuszami lub udziałowcami niekontrolującymi w spółkach zależnych. Na bazie takich umów powstaje obowiązek nabycia przez Grupę instrumentów kapitałowych ujmowany w wysokości szacunkowej wartości przyszłego zobowiązania nawet wtedy, gdy obowiązek ten jest uwarunkowany wykonaniem przez drugą stronę prawa przedstawienia do wykupienia (np. w sytuacji, w której udziałowcy niekontrolujący mają prawo przedłożyć jednostce dominującej do zakupu akcje jednostki zależnej). Jeśli warunki kontraktu nie przewidują przeniesienia na spółkę dominującą korzyści wynikających z prawa własności instrumentu kapitałowego objętego opcją put, na każdy dzień bilansowy następuje w Grupie reklasyfikacja udziału niekontrolującego, do którego nadal alokowana jest część wyniku finansowego przypadająca na udziały niekontrolujące na zobowiązanie finansowe, tak jakby nabycie instrumentu kapitałowego objętego opcją put miało miejsce na ten dzień. Zmiana reklasyfikowanej kwoty jest ujmowana bezpośrednio w kapitałach Grupy w pozycji „Transakcje na udziałach niekontrolujących”.

Jeśli warunki kontraktu przewidują przeniesienie na spółkę dominującą korzyści wynikających z prawa własności instrumentu kapitałowego objętego opcją put (z ang. present ownership), na dzień objęcia kontroli oraz na każdy kolejny dzień bilansowy nie jest rozpoznawany udział niekontrolujący wynikający z instrumentów kapitałowych będących przedmiotem opcji. Tym samym połączenie jest rozliczane tak, jakby na dzień objęcia kontroli jednostka dominująca nabyła udział w kapitale jednostki zależnej powiększony o udział będący przedmiotem opcji put. Zobowiązanie wynikające z opcji put jest na każdy dzień bilansowy wyceniane do wartości godziwej, a zmiany w szacunkach są odnoszone do rachunku zysków i strat (w działalności finansowej). Udział w wyniku przypadający na udział w kapitale będący przedmiotem opcji jest alokowany do jednostki dominującej, a wszelkie wypłaty dywidendy na rzecz podmiotów niekontrolujących ujmowane są w kosztach finansowych.

Odroczone płatności za nabycie udziałów

Zobowiązania z tytułu odroczonej płatności za nabycie udziałów ujmowane są w wartości bieżącej ustalonej zapłaty i powiększają wartość ceny nabycia pakietu kontrolnego.

Warunkowe płatności za nabycie udziałów

Zobowiązania z tytułu warunkowej płatności za nabycie udziałów ujmowane są w wartości oczekiwanej przewidywanej zapłaty i powiększają wartość ceny nabycia pakietu kontrolnego. W przeciwieństwie do płatności odroczonych ich wartość zmienia się na każdy dzień bilansowy ze względu na zmiany prawdopodobieństwa realizacji warunków ustalonych w umowie ze stroną sprzedającą. Zmiana wartości zobowiązań z tytułu warunkowych płatności za pakiet kontrolny ujmowana jest odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego w części dotyczącej działalności finansowej.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności.

Szacunki

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Grupa ujęła zobowiązania z tytułu przyszłych płatności warunkowych na rzecz strony sprzedającej pakiet kontrolny w spółkach zależnych oraz zobowiązania z tytułu opcji put przyznanych dla udziałowców niekontrolujących. Ustalenie wartości tych zobowiązań wymagało oszacowania wartości przyszłych wyników finansowych spółek. Powyższe zobowiązania są dyskontowane do wartości bieżącej.

Zobowiązania finansowe	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	-	4 067	-	-
Zobowiązania z tytułu odroczonej i/lub warunkowej płatności za pakiet kontrolny/ wykup udziałów mniejszości	13 735	10 546	4 595	18 591
Zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put)	77 691	47 135	49 571	25 156
Walutowe kontrakty forward	140	317	516	15
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	6	-	2
	91 566	62 071	54 682	43 764

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Grupa ASEE ujęła zobowiązania z tytułu opcji put w wysokości 124 826 tys. PLN przyznanej udziałowcom niekontrolującym następujących spółek: Necomplus – 47 135 tys. PLN, ContentSpeed – 5 014 tys. PLN, BS Telecom – 46 847 tys. PLN, Bithat Solutions – 14 881 tys. PLN oraz Helius Solutions – 10 949 tys. PLN. Wartość zobowiązania została oszacowana z wykorzystaniem formuły liczenia ceny zdefiniowanej w umowie, tj. iloczynu zysku za wskazany w umowie okres i określonego w umowie współczynnika.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zobowiązania z tytułu warunkowej płatności za pakiet kontrolny akcji w wysokości 24 281 tys. PLN dotyczyły nabycia następujących spółek: Helius Systems – 10 018 tys. PLN, ContentSpeed – 3 870 tys. PLN, Bithat Solutions – 3 658 tys. PLN oraz Smarttek – 1 376 tys. PLN. Kwota 5 359 tys. PLN dotyczy zobowiązania z tytułu warunkowej płatności za wykup udziałów mniejszościowych spółki IPS. Wartość zobowiązania została oszacowana z wykorzystaniem formuły liczenia ceny zdefiniowanej w umowie, tj. iloczynu zysku spółki za wskazany w umowie okres i określonego w umowie współczynnika.

Wartość godziwa zobowiązań finansowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku w Grupie nie wystąpiły przesunięcia w pozycjach zobowiązań finansowych pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość godziwa zobowiązań finansowych nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku	Wartość bilansowa tys. PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ tys. PLN
Zobowiązania finansowe				
zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	4 067	-	-	4 067
zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów/akcji - płatności odroczone i warunkowe za pakiet kontrolny	24 281	-	-	24 281
zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put)	124 826	-	-	124 826
Walutowe kontrakty forward	457	-	457	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	6	-	-	6
Razem	153 637	-	457	153 180

- wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;
- wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;
- wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku	Wartość bilansowa tys. PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ tys. PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ tys. PLN
Zobowiązania finansowe				
zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów/akcji - płatności odroczone i warunkowe za pakiet kontrolny	23 186	-	-	23 186
zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put)	74 727	-	-	74 727
Walutowe kontrakty forward	531	-	531	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	2	-	-	2
Razem	98 446	-	531	97 915

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

6.16. Zobowiązania handlowe, zobowiązania budżetowe oraz pozostałe zobowiązania

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania handlowe to zafakturowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania niezafakturowane. Zobowiązania handlowe dotyczące działalności operacyjnej są ujmowane i wykazywane według kwot wymaganej zapłaty. Zobowiązania te wynikają z dostaw i usług, na które spółki z Grupy otrzymały faktury oraz takich, które nie zostały zafakturowane, ale które w ocenie zarządów spółek są wysoce prawdopodobne i dla których możliwe było precyzyjne określenie ich wysokości.

Zobowiązania budżetowe to zobowiązania z tytułu podatków i danin publicznych oraz ubezpieczeń społecznych i ceł. Zobowiązania te ustala się w kwocie wymaganej zapłaty zgodnie z przepisami obowiązującymi w krajach, w których działalność prowadzą spółki z Grupy.

Pozostałe zobowiązania to zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewypłaconych na dzień bilansowych wynagrodzeń, zobowiązania z tytułu zakupów środków trwałych i wartości niematerialnych oraz inne zobowiązania.

Struktura zobowiązań Grupy na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 została przedstawiona w tabeli poniżej:

	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Zobowiązania handlowe, w tym:	-	123 980	-	89 907
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	106 743	-	81 822
od jednostek powiązanych	-	191	-	236
od jednostek pozostałych	-	106 552	-	81 586
Zobowiązania niezafakturowane	-	17 237	-	8 085
od jednostek powiązanych	-	48	-	216
od jednostek pozostałych	-	17 189	-	7 869
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	9 081	-	11 005
Zobowiązania budżetowe	-	46 357	-	36 783
Podatek od wartości dodanej (VAT)	-	30 959	-	22 154
Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	-	4 270	-	4 628
Ubezpieczenia społeczne	-	9 636	-	8 670
Podatek u źródła	-	1 137	-	490
Pozostałe	-	355	-	841
Pozostałe zobowiązania	74	48 894	2 246	33 329
Zobowiązania wobec pracowników (w tym z tytułu wynagrodzeń)	-	24 613	-	21 617
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych oraz wartości niematerialnych	-	2 562	1 921	4 706
Inne zobowiązania	74	21 719	325	7 006
Razem	74	228 312	2 246	171 024

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane. Transakcje z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 6.20 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

6.17. Zobowiązania z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu umów z klientami to obowiązki jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr i usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

W ramach zobowiązań z tytułu umów z klientami prezentowane są zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu nierozliczonych na dzień bilansowy licencji z prawem do dostępu, przyszłe przychody z tytułu usług takich jak opieka informatyczna (utrzymanie), które są rozliczane w czasie oraz zaliczki na dostawy sprzętu.

Ze względu na dużą różnorodność zobowiązań do wykonania świadczenia trudno jest określić jeden moment, w którym Grupa co do zasady spełnia swoje zobowiązania do wykonania świadczenia. Najczęściej w przypadku kontraktów na wdrożenie kompleksowego systemu IT oraz kontraktów utrzymaniowych Grupa spełnia swoje zobowiązania podczas świadczenia usług dla klientów. W przypadku świadczenia polegającego na dostarczeniu do klienta licencji na oprogramowanie (z prawem do korzystania) Grupa uznaje zobowiązanie do wykonania świadczenia za spełnione w momencie udzielenia licencji, ale nie wcześniej niż z początkiem okresu, w którym klient może zacząć korzystać z tego oprogramowania (najczęściej w momencie przekazania klucza licencyjnego), co w ocenie Grupy jest jednoznaczne z przekazaniem klientowi kontroli nad licencją.

Szacunki

Każdorazowo Grupa dokonuje profesjonalnego osądu i szacunku wartości stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur i alokacji ceny transakcyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zobowiązania z tytułu umów z klientami Grupy wynikały z tytułów wyszczególnionych w tabeli poniżej.

	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT, w tym:	-	33 872	-	20 812
Od jednostek powiązanych	-	2	-	17
Od jednostek pozostałych	-	33 870	-	20 795
Rozliczenia międzyokresowe przychodów dot. projektów IT, w tym:	8 455	114 488	6 118	71 891
Usługi serwisowe	7 258	60 250	3 484	41 089
Opłaty licencyjne	1 197	7 150	2 634	4 592
Przedpłacone wdrożenia	-	12 240	-	2 506
Zobowiązania do dostawy sprzętu	-	34 822	-	23 669
Pozostałe przedpłacone usługi	-	26	-	35
Razem zobowiązania z tytułu umów z klientami	8 455	148 360	6 118	92 703

W tabeli poniżej wyjaśniono zmianę wartości zobowiązań z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku oraz zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 (przekształcone)
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość zobowiązań z tytułu wyceny długoterminowych kontraktów IT oraz wartość rozliczeń międzyokresowych przychodów wynikająca z projektów IT na dzień 1 stycznia	98 821	83 489
Wystawienie faktur ponad zrealizowany obowiązek świadczenia	310 620	149 990
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury; zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń	(255 089)	(137 761)
Objęcie kontroli nad podmiotami zależnymi	2 055	2 735
Wpływ hiperinflacji	3 506	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	(3 098)	368
Wartość zobowiązań z tytułu umów z klientami na dzień 31 grudnia	156 815	98 821

6.18. Rezerwy

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków usabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Kontrakty uciążliwe i rezerwy na straty

Grupa rozpoznaje rezerwy na umowy rodzące obciążenia, jeżeli nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków przewyższają możliwe do uzyskania korzyści.

Kontraktem uciążliwym jest umowa z klientem, w której łączna kwota przychodów jest niższa niż łączna wartość kosztów obcych (COGS) oraz kosztów wytworzenia.

W przypadku rozpoznania kontraktu uciążliwego (rozpoznanie to może nastąpić w dowolnym momencie trwania kontraktu), cała przewidywana do poniesienia strata na kontakcie powinna być od razu ujęta jako koszt bieżącego okresu (poprzez utworzenie rezerwy na oczekiwaną stratę).

Weryfikacja stanu rezerwy na kontrakty uciążliwe dokonywana jest na każdy dzień bilansowy (na dany dzień bilansowy wartość rezerwy powinna być równa różnicy pomiędzy całą planowaną stratą na kontrakcie a stratą zrealizowaną do dnia bilansowego), w efekcie czego może nastąpić zwiększenie lub zmniejszenie rezerwy.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest na pokrycie przyszłych przewidywanych kosztów realizacji zobowiązań gwarancyjnych lub serwisowych wynikających z realizowanych kontraktów IT, o ile zobowiązania do świadczenia gwarancji spełniają, w rozumieniu MSSF 15, definicję gwarancji standardowej.

Jeżeli gwarancja spełnia definicję usługi (jest gwarancją ponadstandardową w rozumieniu MSSF 15) tj. gwarancja ma zakres szerszy niż tylko zapewnienie klienta, że dany produkt/usługa jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją, nie są na nią tworzone rezerwy. Świadczenie gwarancji ponadstandardowej jest bowiem zobowiązaniem do wykonania usługi i jako takie powinno być ujęte w przychodach ze sprzedaży, nie zaś w kategorii rezerw.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne (dotycząca gwarancji standardowej) jest zawiązywana w następujących przypadkach:

- (i) z klientem nie została podpisana umowa na usługi utrzymaniowe, lub
- (ii) zakres umowy utrzymaniowej nie pokrywa całości oczekiwanych kosztów związanych z realizacją zobowiązań gwarancyjnych, lub
- (iii) zakres gwarancji producenta dla odsprzedawanego sprzętu jest węższy od gwarancji, do jakiej spółka z Grupy zobowiązała się w umowie z klientem.

Wartość rezerwy rozpoznawana na dzień bilansowy jest współmierna ze stanem realizacji kontraktu IT.

Koszty związane ze świadczeniem usług wynikających ze zobowiązania gwarancyjnego pomniejszają w momencie ich ponoszenia wartość zawiązywanej rezerwy. Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje weryfikacji wysokości zawiązywanych rezerw na naprawy gwarancyjne. Jeśli faktyczna realizacja zobowiązania lub przewidywane przyszłe koszty są niższe/wyższe niż zakładano w momencie początkowego ujęcia rezerwy, rezerwa jest odpowiednio obniżana/zwiększana tak, aby odzwierciedlić bieżące oczekiwania Grupy, co do kosztów realizacji zobowiązania gwarancyjnego w przyszłych okresach.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od przepisów prawa pracy, które obowiązują w poszczególnych krajach, w których działają spółki z Grupy. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Rezerwa na kary umowne

Rezerwy na kary umowne tworzone są na toczące się postępowania sądowe na bazie dostępnych informacji, w tym opinii niezależnych ekspertów.

Zmiany stanu rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Rezerwy	Naprawy gwarancyjne oraz zwroty	Rezerwy na kary umowne	Rezerwa na straty na kontraktach	Koszty związane z toczącymi się sprawami sądowym	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Pozostałe rezerwy	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2022 roku	1 602	1 389	192	396	2 621	164	6 364
Objęcie kontroli nad podmiotami zależnymi	-	-	-	-	-	-	-
Utworzone w trakcie okresu sprawozdawczego	784	337	3 179	52	2 728	1 361	8 441
Wykorzystane/rozwiązane	(1 406)	(1 755)	(638)	(10)	(574)	(808)	(5 191)

Utrata kontroli nad jednostkami zależnymi	-	-	-	-	(3)	(10)	(13)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	33	29	10	(27)	(409)	(62)	(426)
Na dzień 31 grudnia 2022 roku, w tym:	1 013	-	2 743	411	4 363	645	9 175
Krótkoterminowe	1 013	-	2 743	286	713	534	5 289
Długoterminowe	-	-	-	125	3 650	111	3 886
Na dzień 1 stycznia 2022 roku, w tym:	1 602	1 389	192	396	2 621	164	6 364
Krótkoterminowe	1 602	1 389	192	265	545	60	4 053
Długoterminowe	-	-	-	131	2 076	104	2 311

Zmiany stanu rezerw w okresie porównywalnym wyglądały następująco:

Rezerwy	Naprawy gwarancyjne oraz zwroty	Rezerwy na kary umowne	Rezerwa na straty na kontraktach	Koszty związane z toczącymi się sprawami sądowym	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Pozostałe rezerwy	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	1 361	1 036	409	296	2 334	87	5 523
Objęcie kontroli nad podmiotami zależnymi	-	-	-	111	-	-	111
Utworzone w trakcie okresu sprawozdawczego	1 114	384	41	82	1 357	765	3 743
Wykorzystane/rozwiązane	(894)	(48)	(263)	(21)	(385)	(690)	(2 301)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	21	17	5	(72)	(685)	2	(712)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku, w tym:	1 602	1 389	192	396	2 621	164	6 364
Krótkoterminowe	1 602	1 389	192	265	545	60	4 053
Długoterminowe	-	-	-	131	2 076	104	2 311
Na dzień 1 stycznia 2021 roku, w tym:	1 361	1 036	409	296	2 334	87	5 523
Krótkoterminowe	1 361	1 036	409	172	465	8	3 451
Długoterminowe	-	-	-	124	1 869	79	2 072

Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych dotyczy wynikających z postanowień umownych zobowiązań do wykonania objętych gwarancjami prac w zakresie napraw oprogramowania lub sprzętu dostarczonych do odbiorców. Kwota rozwiązanych rezerw dotyczy projektów, na które rezerwa została utworzona w okresach uprzednich w oparciu o dane historyczne i nie została wykorzystana w ramach tych projektów.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia dotyczy świadczeń emerytalnych, które zostaną wypłacone pracownikom Grupy w momencie przechodzenia na emeryturę lub w momencie odejścia ze spółki jeśli nabyli takie uprawnienia wymagane przepisami obowiązującymi w danym kraju.

6.19. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Grupa tworzy „rezerwę” (ujmowaną jako element rozliczeń międzyokresowych biernych) na niewykorzystane urlopy, które dotyczą okresów poprzedzających datę bilansową, a będą wykorzystane w przyszłości, dla wszystkich pracowników z Grupy z krajów, w których niewykorzystane urlopy stanowią kumulowane płatne nieobecności (nieobecności, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać, o ile nie zrobiono tego w bieżącym okresie). Wielkość rezerwy zależy od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz liczby niewykorzystanych, a przysługujących pracownikowi dni urlopu na datę bilansową. Grupa uznaje koszty z tytułu niewykorzystanych urlopów na bazie memoriałowej w oparciu o szacowane wartości i ujmuje je w rachunku zysków i strat w pozycji wynagrodzeń (zgodnie z miejscem ich powstawania).

Rezerwa na premie

Zobowiązanie dotyczące systemów premialnych wynika z pracy pracowników, a nie z transakcji przeprowadzonej z właścicielami Grupy. W związku z tym koszty takich programów (nawet, jeśli zakładają one wypłaty premii z zysku) stanowią zawsze koszty działalności Grupy, nie są zaś nigdy ujmowane jako podział zysku.

Grupa ujmuje przewidywane koszty wypłat z zysku i premii wtedy i tylko wtedy, gdy:

- ciąży na niej obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek dokonania takich wypłat w wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny takiego zobowiązania.

Bieżące zobowiązanie występuje wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa nie ma realnej możliwości wycofania się z dokonania płatności.

Dotacje do budowy aktywów

Dotacje do budowy aktywów to dotacje rządowe, których udzieleniu towarzyszy podstawowy warunek mówiący o tym, że jednostka kwalifikująca się do ich otrzymania powinna zakupić, wytworzyć lub w inny sposób pozyskać aktywa trwałe. Tego typu dotacjom najczęściej towarzyszą dodatkowe warunki wprowadzające ograniczenia co do rodzaju dotowanych aktywów, ich umiejscowienia lub też okresów, w których mają być one nabyte lub utrzymane przez spółki z Grupy. Dotacje ujmuje się w momencie, w którym zaistnieje uzasadnione przekonanie, że spółka z Grupy spełni warunki związane z dotacją oraz że dotacja zostanie otrzymana. Sposób, w jaki dotacja została otrzymana nie wpływa na metodę księgową, którą należy przyjąć w stosunku do dotacji. Kwestią istotną natomiast jest cel przeznaczenia otrzymanej dotacji. Dlatego też dotacja jest księgowana w ten sam sposób niezależnie od tego, czy została ona otrzymana w formie środków pieniężnych, czy też przybrała formę redukcji zobowiązań. W przypadku, gdy otrzymaną dotacją stanowi dotacja do aktywów, jej wartość prezentowana jest w bilansie jako przychód przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, zostaje odnoszona na rachunek zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów, poprzez zmniejszenie kosztów odpisu amortyzacyjnego.

Szacunki

Grupa szacuje wysokość zobowiązań w oparciu o przyjęte założenia i metodologię oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne i za zobowiązania uznaje te kwoty, których prawdopodobieństwo i czas wydatkowania na dzień bilansowy jest wysokie. Rezerwa na premie uzależniona jest w znaczącej części przypadków od szacowań co do zrealizowanego przez Grupę lub spółki z Grupy wyniku na różnych poziomach.

Grupa nie ujmuje dotacji, dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełnia warunki związane z dotacją oraz że dotacja zostanie otrzymana. Ocena spełnienia warunków wymaga profesjonalnego osądu i nierzadko wiąże się z dokonaniem szacunków

	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:				
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	-	8 440	-	6 906
Rezerwa na premie dla pracowników i zarządu	-	24 101	-	18 241
	-	32 541	-	25 147
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym				
Dotacje do budowy aktywów	-	2 570	-	1 631
Pozostałe	-	-	-	-
	-	2 570	-	1 631

Na saldo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów składają się: rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz rezerwy na wynagrodzenia danego okresu, a przeznaczone do wypłaty w okresach następnych wynikające z zasad systemów premiowych obowiązujących w Grupie.

Saldo rozliczeń międzyokresowych przychodów dotyczy głównie dotacji do budowy aktywów. Dotacje do budowy aktywów to dotacje otrzymane przez Grupę w związku z realizacją projektów rozwojowych lub projektów związanych z tworzeniem centrów kompetencyjnych IT.

6.20. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Następująca tabela zawiera łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi, które zostały zawarte w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym, a także wartość sald należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2021 roku.

	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych tys. PLN	Zakupy od podmiotów powiązanych tys. PLN	Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe tys. PLN	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe tys. PLN	Zobowiązania z tytułu leasingu tys. PLN
Transakcje z Asseco Poland S.A.					
2022	-	326	47	10	-
2021	20	263	51	7	-
Transakcje z pozostałymi jednostkami z grupy Asseco Poland					
2022	1 550	1 177	1 620	93	-
2021	2 660	472	1 541	220	-

Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi					
2022	-	-	58	-	-
2021	-	-	-	-	-
Transakcje z podmiotami lub osobami powiązanymi osobowo przez Kadrę Zarządzającą Grupy					
2022	52	2 492	-	133	10 213
2021	-	1 571	-	90	15 345
Transakcje z Członkami Zarządu, Członkami Rady Nadzorczej ASEE S.A. i spółek z Grupy ASEE					
2022	-	35	8 166	28	62
2021	-	10	-	186	55

Saldo należności od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2022 roku obejmuje saldo należności handlowych w wysokości 925 tys. PLN, saldo aktywów z tytułu umów z klientami w kwocie 753 tys. PLN oraz saldo pozostałych należności na kwotę 8 213 tys. PLN, z czego 8 166 tys. PLN to należności dotyczące sprzedaży akcji spółki Payten Holding S.A. do menadżerów spółek z Grupy ASEE, a 47 tys. PLN to depozyt zabezpieczający najem powierzchni biurowej.

Saldo należności od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2021 roku obejmuje saldo należności handlowych w wysokości 762 tys. PLN, saldo aktywów z tytułu umów z klientami w kwocie 780 tys. PLN oraz saldo pozostałych należności na kwotę 50 tys. PLN.

Saldo zobowiązań od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2022 roku obejmuje saldo zobowiązań handlowych w kwocie 239 tys. PLN oraz saldo pozostałych zobowiązań w kwocie 25 tys. PLN. Saldo zobowiązań od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2021 roku obejmuje saldo zobowiązań handlowych w kwocie 452 tys. PLN oraz saldo pozostałych zobowiązań w kwocie 51 tys. PLN.

Zakupy i sprzedaż do podmiotów powiązanych zaprezentowane w powyższej tabeli dotyczą zakupu i sprzedaży sprzętu i usług dokonanych poprzez spółki z Grupy ASEE z podmiotami powiązanymi z Grupy Asseco Poland oraz z podmiotami powiązanymi poprzez Główną Kadrę Zarządzającą lub bezpośrednio z Główną Kadrę Zarządzającą. Grupa ponosi również koszty z tytułu najmu powierzchni od MHM d.o.o., Beograd , Miljana Mališ oraz Mini Invest d.o.o., Beograd , które spełniają definicję leasingu zgodnie z MSSF 16. W związku z powyższym Grupa zaprezentowała w bilansie aktywo z tytułu prawa do użytkowania, które jest amortyzowane oraz zobowiązanie finansowe z tytułu leasingu. Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu związane z najmem od jednostek powiązanych przez Kadrę Zarządzającą oraz bezpośrednio od Kadry Zarządzającej Grupą wynoszą na dzień 31 grudnia 2022 roku 10 275 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2021 roku saldo wynosiło 15 400 tys. PLN).

Dodatkowo Asseco International a.s., jednostka dominująca, otrzymała dywidendy z zysku Spółki o wartości brutto 33 801 tys. PLN (w 2021 roku – 26 495 tys. PLN).

Transakcje z podmiotami powiązanymi są zawierane na warunkach rynkowych.

W dniu 23 września 2021 roku Asseco International a.s. podpisała z menadżerami spółek Grupy ASEE umowy objęcia akcji ASEE S.A., a w dniu 22 sierpnia 2022 roku ASEE S.A. podpisała z menadżerami spółek Grupy ASEE umowy sprzedaży akcji Payten Holding S.A. Oba programy zostały szczegółowo opisane w nocie 5.2 niniejszego sprawozdania. Członkowie Zarządu ASEE S.A. bezpośrednio lub przez podmioty powiązane objęli w ramach tych umów następującą liczbę akcji:

Członkowie Zarządu	Liczba objętych akcji
Piotr Jeleński	280 000
Miljan Mališ	30 621
Michał Nitka	25 000
Kostadin Slavkoski	5 715
Razem	341 336

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 koszt z tytułu programu związany z akcjami nabytymi przez Członków Zarządu wyniósł 181 tys. PLN.

Członkowie Zarządu oraz podmioty powiązane poprzez Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej ASEE S.A. otrzymały dywidendy z zysku Asseco South Eastern Europe S.A. o łącznej wartości brutto 2 171 tys. PLN

(1 355 tys. PLN w 2021 roku). Wskazana kwota nie obejmuje wartości dywidendy należnej Asseco International a.s. Stan posiadania akcji przez osoby Zarządzające oraz podmioty z nimi powiązane został zaprezentowany w punkcie *Akcje i akcjonariat* w Sprawozdaniu Zarządu z Działalności Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 12 lipca 2022 roku.

Do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego ASEE S.A. nie otrzymała informacji o zaistnieniu w okresie sprawozdawczym transakcji z podmiotami powiązanymi, które zostałyby zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

VII. Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych

7.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

W poniższej tabeli wyszczególniono pozycje, które zostały uwzględnione w linii „zmiany stanu kapitału pracującego”:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2022 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2021 tys. PLN
Zmiana stanu zapasów	(23 134)	(4 530)
Zmiana stanu należności i aktywów niefinansowych	(134 882)	11 952
Zmiana stanu zobowiązań	74 307	(25 312)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	41 261	11 978
Zmiana stanu rezerw	3 250	1 443
Razem	(39 198)	(4 469)

7.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku na saldo przepływów z działalności inwestycyjnej największy wpływ miały:

- wpływy ze sprzedaży akcji Payten Holding S.A. w kwocie 1 436 tys. PLN oraz wpływy ze sprzedaży akcji Vebspot pomniejszone o wypływ środków pieniężnych będących na dzień utraty kontroli w sprzedanej spółce Vebspot w łącznej wartości 1 987 tys. PLN.
- wydatki na nabycie środków trwałych (50 091 tys. PLN), wartości niematerialnych (6 943 tys. PLN) oraz na prace rozwojowe (2 117 tys. PLN)
- wydatki na nabycie jednostek zależnych pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty w nabytych jednostkach zależnych, co zostało zaprezentowane w tabeli poniżej:

	Wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych tys. PLN	Środki pieniężne w nabytych jednostkach zależnych tys. PLN
Bithat Solutions	(14 027)	1 730
BS Telecom	(16 996)	-
Helius Systems	(11 745)	2 295
ThingsSolver	(1 834)	-
ContentSpeed	(215)	-
Smarttek	(108)	-
Razem	(44 925)	4 025

7.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

W poniższej tabeli wyjaśniono zmiany stanu zobowiązań finansowych wynikające z działalności finansowej w podziale na zmiany wynikające z przepływów pieniężnych, jak i zmiany bezgotówkowe w 2022 roku:

Zmiana stanu zobowiązań finansowych	Kredyty bankowe i pożyczki tys. PLN	Zobowiązania z tytułu leasingu tys. PLN	Zobowiązania z tytułu dywidend tys. PLN	Razem tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2022 roku	60 695	54 134	-	114 829
Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	17 911	(23 435)	(70 350)	(75 874)
Wpływy	55 057	-	-	55 057
Splata kapitału	(34 869)	(21 886)	(70 350)	(127 105)
Splata odsetek	(2 277)	(1 549)	-	(3 826)
Zmiany bezgotówkowe	2 672	13 608	74 417	90 697
Naliczone odsetki	2 246	1 549	-	3 795
Bezgotówkowy wzrost zobowiązań	-	14 627	74 392	89 019
Bezgotówkowe zmniejszenie zobowiązań	-	(1 247)	-	(1 247)

Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	-	457	25	482
Różnice kursowe ujęte w przychodach / kosztach finansowych	426	(1 778)	-	(1 352)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	552	811	-	1 363
Na dzień 31 grudnia 2022 roku	81 830	45 118	4 067	131 015

W poniższej tabeli wyjaśniono zmiany stanu zobowiązań finansowych wynikające z działalności finansowej w podziale na zmiany wynikające z przepływów pieniężnych, jak i zmiany bezgotówkowe w 2021 roku:

Zmiana stanu zobowiązań finansowych	Kredyty bankowe i pożyczki tys. PLN	Zobowiązania z tytułu leasingu tys. PLN	Zobowiązania z tytułu dywidend tys. PLN	Razem tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	59 192	58 842	-	118 034
Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	(2 178)	(21 745)	(56 086)	(80 009)
Wpływy	31 673	-	-	31 673
Spłata kapitału	(32 887)	(20 039)	(56 086)	(109 012)
Spłata odsetek	(964)	(1 706)	-	(2 670)
Zmiany bezgotówkowe	3 416	17 669	56 086	77 171
Naliczone odsetki	1 018	1 706	-	2 724
Bezgotówkowy wzrost zobowiązań	-	13 896	56 086	69 982
Bezgotówkowe zmniejszenie zobowiązań	-	(3 339)	-	(3 339)
Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	2 260	5 527	-	7 787
Różnice kursowe ujęte w przychodach / kosztach finansowych	138	(121)	-	17
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	214	(632)	-	(418)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	60 644	54 134	-	114 778

Bezgotówkowy wzrost zobowiązań z tytułu leasingu dotyczy zawarcia nowych umów leasingowych oraz modyfikacji istniejących. Bezgotówkowy spadek zobowiązań z tytułu leasingu wynika z modyfikacji umów leasingowych oraz z przedterminowego zakończenia umów leasingowych.

Dywidendy wypłacone do udziałowców niekontrolujących dotyczą wypłat do udziałowców mniejszościowych spółek Necomplus, eMon, ContentSpeed i ChipCard w bieżącym okresie oraz eMon i ChipCard w okresie porównywalnym.

VIII. Noty objaśniające do celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa ASEE narażona jest na ryzyka mające źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej w krajach, w których działają spółki Grupy, jak i mikroekonomicznej w poszczególnych przedsiębiorstwach. Głównymi czynnikami rynkowymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wyniki Grupy są: (i) wahania kursów walut obcych względem walut funkcjonalnych spółek z Grupy oraz (ii) zmiany rynkowych stóp procentowych. W ramach prowadzonej działalności Grupa narażona jest również na ryzyko kredytowe oraz ryzyko związane z płynnością.

8.1. Ryzyko zmian kursów walutowych

Wybrane zasady rachunkowości

Walutą pomiaru Jednostki Dominującej oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych są między innymi: EUR (euro), RON (nowy lej rumuński), HRK (kuna chorwacka), RSD (dinar serbski), MKD (denar macedoński) TRY (lira turecka), BGN (lewa bułgarska), BAM (wymienialna marka Bośnia i Hercegowina) czy CZK (korona czeska).

Transakcje wyrażone w walutach obcych (tj. walutach innych niż waluta funkcjonalna) są przeliczane na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane po kursie waluty funkcjonalnej obowiązującym na dzień bilansowy. Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztów historycznych w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia początkowej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia takiej wartości godziwej.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż złoty polski (dla jednostek, których walutą funkcjonalną jest PLN) są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych oraz w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Pozycje sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych są przeliczane na walutę sprawozdawczą Grupy w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania są przeliczane po kursie średnim Narodowego Banku Polskiego z dnia bilansowego,
- przychody i koszty są przeliczane według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca,
- wynikające z tego przeliczenia różnice kursowe są ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych.

Walutą, w której Grupa prezentuje wyniki jest polski złoty, jednak wiele spółek zależnych z Grupy posiada inną walutę funkcjonalną, w której prowadzi swoją działalność operacyjną. Grupa identyfikuje ryzyko walutowe w związku z transakcjami zawieranymi przez spółki z Grupy w walutach innych niż waluta funkcjonalna danej spółki. Z tego powodu Grupa narażona jest na straty wynikające ze zmian kursu waluty transakcji w stosunku do waluty funkcjonalnej danej spółki z Grupy w okresie od daty zawarcia denominowanej transakcji do daty wystawienia faktury, daty płatności lub rozliczenia transakcji na instrumencie finansowym.

W ramach monitorowania ryzyka walutowego w Grupie, wszystkie transakcje denominowane w walutach innych niż waluta funkcjonalna danej spółki podlegają szczególnej ewidencji. Ponadto, obowiązujące procedury prowadzenia projektów informatycznych nakazują systematyczne aktualizowanie harmonogramów projektów oraz przepływów pieniężnych o zmiany wynikające z wahań kursów walutowych.

W tabelach poniżej została przedstawiona struktura walutowa oraz ekspozycja Grupy na ryzyko transakcyjne zmiany kursów walutowych do polskiego złotego, dla walut, w których zawieranych jest najwięcej transakcji. Tabele przedstawiają strukturę walutową dla danych klas instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Grupy/kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2022	Ekspozycja walutowa na dzień 31.12.2022	EUR		Pozostałe waluty
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa finansowe					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	298 034	295 756	131 695	30 491	133 570
Pożyczki i lokaty	1 611	1 611	2	-	1 609
Pozostałe aktywa finansowe	1 132	1 132	20	-	1 112
Należności handlowe oraz aktywa z tytułu umów z klientami	369 097	368 836	85 084	12 613	271 139
Zobowiązania finansowe					
Kredyty bankowe i pożyczki	115 090	115 090	74 039	-	41 051
Zobowiązania z tytułu leasingu	45 118	45 118	30 210	695	14 213

Pozostałe zobowiązania finansowe	153 637	153 637	153 535	70	32
Zobowiązania handlowe	123 980	122 707	20 195	11 659	90 853

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2021	Ekspozycja walutowa na dzień 31.12.2021	EUR	USD	Pozostałe waluty
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa finansowe					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	229 761	223 588	90 107	22 171	111 310
Pożyczki i lokaty	1 355	1 355	8	-	1 347
Pozostałe aktywa finansowe	69	69	20	-	49
Należności handlowe oraz aktywa z tytułu umów z klientami	249 864	249 583	63 191	8 190	178 202
Zobowiązania finansowe					
Kredyty bankowe i pożyczki	85 820	85 820	58 726	-	27 094
Zobowiązania z tytułu leasingu	54 134	54 134	36 010	812	17 312
Pozostałe zobowiązania finansowe	98 446	98 446	96 120	44	2 282
Zobowiązania handlowe i zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	110 719	110 028	57 315	7 328	45 385

W tabelach poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmiany kursów walutowych na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz w okresie porównywalnym:

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2022 roku			
	EUR		USD	
	+10%	-10%	+10%	-10%
	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 170	(13 170)	3 049	(3 049)
Pożyczki i lokaty	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	2	(2)	-	-
Należności handlowe oraz aktywa z tytułu umów z klientami	8 508	(8 508)	1 261	(1 261)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty bankowe i pożyczki	(7 404)	7 404	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	(3 021)	3 021	(70)	70
Pozostałe zobowiązania finansowe	(15 354)	15 354	(7)	7
Zobowiązania handlowe	(2 020)	2 020	(1 166)	1 166

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2021			
	EUR		USD	
	+10%	-10%	+10%	-10%
	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy tys. PLN
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 011	(9 011)	2 217	(2 217)
Pożyczki i lokaty	1	(1)	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	2	(2)	-	-
Należności handlowe oraz aktywa z tytułu umów z klientami	6 319	(6 319)	819	(819)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty bankowe i pożyczki	(5 873)	5 873	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	(3 601)	3 601	(81)	81
Pozostałe zobowiązania finansowe	(9 612)	9 612	(4)	4
Zobowiązania handlowe i zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	(5 732)	5 732	(733)	733

8.2. Ryzyko zmian stopy procentowej

Grupa na bieżąco identyfikuje i dokonuje pomiarów ryzyka stopy procentowej, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację jego wpływu na sytuację finansową. Pozycje oprocentowane według stopy zmiennej narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych z danej pozycji w wyniku zmiany stóp procentowych wpływając na wysokość przychodów lub kosztów odsetkowych ujmowanych w wyniku finansowym. Zmiany rynkowych stóp procentowych mogą niekorzystnie oddziaływać na wynik finansowy Grupy. Grupa jest narażona na ryzyko zmiany tego czynnika rynkowego głównie poprzez zmiany wartości odsetek naliczonych od kredytów udzielonych przez zewnętrzne instytucje finansowe spółkom Grupy opartych na zmiennej stopie procentowej.

Grupa identyfikuje ryzyko zmiany stopy procentowej w momencie zawarcia transakcji lub instrumentu finansowego narażonego na ryzyko. Wszystkie transakcje narażone na zmiany rynkowych stóp procentowych podlegają szczególnej ewidencji oraz kontroli ze strony odpowiedniego działu w każdej spółce z Grupy.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej jest sumą kwot wynikających ze wszystkich instrumentów finansowych narażonych na ryzyko związane ze zmianą stopy procentowej.

Spółki Grupy mogą ograniczać ryzyko na dwa sposoby: (i) starają się unikać zaciągania kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej, (ii) jeśli pierwsze rozwiązanie nie jest możliwe, jednostki Grupy mają możliwość zawarcia kontraktów terminowych na stopę procentową, jeżeli koszty tego rozwiązania są zasadne w stosunku do oczekiwanych korzyści.

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek, w tym rodzaj oprocentowania, waluta oraz terminy zapadalności zostały zaprezentowane w notce 6.14 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Analiza struktury instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych w Grupie wskazała, że kredyty i pożyczki oraz pozostałe należności za sprzedaż akcji Payten Holding do menedżerów Grupy są narażone na zmiany stopy procentowej, gdyż ich oprocentowanie jest oparte o EURIBOR. Wartość narażona na ryzyko oraz analiza wrażliwości została przedstawiona w tabeli poniżej:

	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko zmiany EURIBOR	Założone odchylenia (w punktach procentowych)		Wpływ na wynik finansowy	
	tys. PLN	tys. PLN			tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 31 grudnia 2022 roku						
Aktywa finansowe						
Pozostałe należności	8 166	8 166	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	82	(82)
Zobowiązania finansowe						
Kredyty bankowe i pożyczki	115 090	52 289	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	(523)	523
Na dzień 31 grudnia 2021 roku						
Zobowiązania finansowe						
Kredyty bankowe i pożyczki	85 820	44 420	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	(444)	444

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych przez Grupę ASEE na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2021 roku. Wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w skali rocznej. Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych została ustalona jako iloczyn salda pozycji narażonych na ryzyko oraz adekwatnego odchylenia stóp procentowych przyjętego do kalkulacji.

8.3. Ryzyko kredytowe

Grupa identyfikuje ryzyko kredytowe związane z tym, że druga strona transakcji nie wywiąże się ze swoich zobowiązań względem spółki z Grupy i w ten sposób narazi Grupę na poniesienie strat finansowych. Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie została przedstawiona w notce 0 dotyczącej należności długo- i krótkoterminowych.

Całkowita ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe wynika z faktu posiadania należności (nota 6.8) oraz pozostałych aktywów finansowych (nota 6.6).

8.4. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z różnych źródeł finansowania.

Tabele poniżej przedstawiają wymagalność zobowiązań finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku według daty zapadalności:

Wymagalność zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2022	Zobowiązania wymagalne do 3 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 3 do 12 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	Zobowiązania wymagalne powyżej 5 lat	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania handlowe	123 899	30	51	-	123 980
Kredyty bankowe i pożyczki	26 223	40 232	48 635	-	115 090
Zobowiązanie z tytułu leasingu *	5 563	14 981	26 155	873	47 572
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	25	4 042	-	-	4 067
Wiekowanie zapłaty warunkowej rozpoznanej w związku z nabyciem jednostek gospodarczych	899	9 647	13 735	-	24 281
Wiekowanie zobowiązań wynikających z opcji put przyznanej udziałowcom niekontrolującym	-	47 135	77 691	-	124 826
Wiekowanie kontraktów typu forward/futures	-	317	140	-	457
Razem	156 609	116 384	166 407	873	440 273

*Wiekowana wartość uwzględnia tylko umowne przepływy niezdyktowane, w przeciwieństwie do wartości prezentowanej w bilansie

Wymagalność zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2021	Zobowiązania wymagalne do 3 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 3 do 12 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	Zobowiązania wymagalne powyżej 5 lat	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania handlowe	78 238	11 008	661	-	89 907
Kredyty bankowe i pożyczki	12 656	33 550	39 614	-	85 820
Zobowiązanie z tytułu leasingu *	5 879	16 596	29 490	4 938	56 903
Wiekowanie zapłaty warunkowej rozpoznanej w związku z nabyciem jednostek gospodarczych	1 797	16 794	4 595	-	23 186
Wiekowanie zobowiązań wynikających z opcji put przyznanej udziałowcom niekontrolującym	-	25 156	49 571	-	74 727
Wiekowanie kontraktów typu forward/futures	15	-	516	-	531
Razem	98 585	103 104	124 447	4 938	331 074

*Wiekowana wartość uwzględnia tylko umowne przepływy niezdyktowane, w przeciwieństwie do wartości prezentowanej w bilansie

8.5. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na pozycje bilansowe

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Grupa posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na odpowiadające im pozycje bilansowe:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat	Kategoria zgodnie z MSSF 9	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Rozwiązanie/(utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu realizacji i wyceny	Razem
		tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Za 12 miesięcy do 31 grudnia 2022					
Aktywa finansowe		2 124	(1 906)	16	234
Pożyczki udzielone	WwgZK	14	(16)	-	(2)
Lokaty	WwgZK	-	-	-	-

Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy	WGpWF	-	-	16	16
Należności handlowe	WwgZK	197	(1 890)	-	(1 693)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WGpWF	1 913	-	-	1 913
Zobowiązania finansowe		(4 249)	(1)	(3 463)	(7 713)
Kontrakty typu forward/futures	WGpWF	-	-	74	74
Zobowiązania z tytułu odroczonej i/lub warunkowej płatności za pakiet kontrolny	WGpWF	-	-	(1 194)	(1 194)
Zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put)	WGpWF	-	-	(2 264)	(2 264)
Kredyty i pożyczki	WwgZK	(2 616)	-	-	(2 616)
Zobowiązania z tytułu leasingu	WwgZK	(1 549)	-	-	(1 549)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	WwgZK	(84)	(1)	(79)	(164)
Razem		(2 125)	(1 907)	(3 447)	(7 479)

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na odpowiadające im pozycje bilansowe:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat	Kategoria zgodnie z MSSF 9	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek tys. PLN	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących tys. PLN	Zyski /(straty) z tytułu realizacji i wyceny tys. PLN	Razem tys. PLN
Za 12 miesięcy do 31 grudnia 2021					
Aktywa finansowe		2 412	(2 666)	-	(254)
Pożyczki udzielone	WwgZK	15	(330)	-	(315)
Lokaty	WwgZK	10	-	-	10
Należności z tytułu dostaw i usług	WwgZK	26	(2 336)	-	(2 310)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WGpWF	2 361	-	-	2 361
Zobowiązania finansowe		(3 944)	-	(685)	(4 629)
Kontrakty typu forward/futures	WGpWF	-	-	(6)	(6)
Zobowiązania z tytułu odroczonej i/lub warunkowej płatności za pakiet kontrolny	WGpWF	-	-	(679)	(679)
Kredyty i pożyczki	WwgZK	(1 367)	-	-	(1 367)
Zobowiązania z tytułu leasingu	WwgZK	(1 706)	-	-	(1 706)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	WwgZK	(871)	-	-	(871)
Razem		(1 532)	(2 666)	(685)	(4 883)

IX. Pozostałe noty objaśniające

9.1. Zobowiązania pozabilansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania pozabilansowe to przede wszystkim zobowiązania warunkowe, przez które Grupa rozumie: możliwy obowiązek, który powstanie na skutek przeszłych zdarzeń, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy, lub obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu ponieważ: (i) nie jest prawdopodobne, aby wypełnienie obowiązku spowodowało konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bądź (ii) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba, że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Leasing operacyjny - Grupa stosuje wyjątek praktyczny dotyczący umów najmu oraz umów o podobnym charakterze zawartych na okres krótszy niż 12 miesięcy od daty rozpoczęcia leasingu oraz wyjątek dotyczący wynajmu aktywów o niskiej wartości. Płatności leasingowe w przypadku obu wymienionych wyjątków rozpoznawane są w kosztach okresu, którego dotyczą, co do zasady metodą liniową. Ani aktywo z tytułu prawa do użytkowania ani odpowiadające mu zobowiązanie finansowe nie są w tym przypadku rozpoznawane. Zobowiązania z tytułu takiego leasingu operacyjnego ujmowane są jako zobowiązania pozabilansowe.

W ramach działalności handlowej Grupa ASEE wykorzystuje dostępność gwarancji bankowych, jak również ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych, jako formy zabezpieczenia transakcji gospodarczych z różnymi organizacjami, firmami i podmiotami administracji.

Potencjalne zobowiązania z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiły 69 912 tys. PLN a na dzień 31 grudnia 2021 roku 57 776 tys. PLN.

Aktywa zabezpieczające bankowe linie gwarancyjne:

Kategoria aktywów	Wartość netto aktywów		Kwota wystawionej gwarancji zabezpieczonej aktywami	
	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Aktywa finansowe	-	-	-	-
Należności handlowe	-	14 807	-	5 302
Pozostałe należności	379	300	379	300
Razem	379	15 107	379	5 602

Żadne z opisanych wyżej zobowiązań gwarancyjnych nie spełniają definicji gwarancji finansowej zgodnie z MSSF 9, wskutek czego nie są one ujęte w zobowiązaniach bilansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Grupa jest stroną umów najmu dotyczących:

- powierzchni biurowych i magazynowych,
- lokalizacji na bankomaty,
- środków transportu,
- sprzętu biurowego,
- pozostałych aktywów,

z których wynikały na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku następujące zobowiązania pozabilansowe do dokonania przyszłych płatności

	31 grudnia 2022 tys. PLN	31 grudnia 2021 tys. PLN
Zobowiązania z tytułu najmu powierzchni		
W okresie do 1 roku	3 567	4 252
W okresie od 1 roku do 5 lat	3 356	4 974
Powyżej 5 lat	-	-
	6 923	9 226
Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego sprzętu		
W okresie do 1 roku	469	333
W okresie od 1 roku do 5 lat	-	-
Powyżej 5 lat	-	-
	469	333

Powyższe umowy spełniają definicję leasingu według MSSF 16. Zobowiązania pozabilansowe zaprezentowane na dzień 31 grudnia 2022 roku dotyczą umów leasingu, które podlegały zwolnieniom przewidzianym przez MSSF 16 (najmy krótkoterminowe i aktywa niskocenne).

Spory sądowe nierozstrzygnięte na datę bilansową

W prezentowanym okresie sprawozdawczym przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej nie toczyły się istotne postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności spółek z Grupy ASEE.

9.2. Sezonowość i cykliczność

Rozkład przychodów ze sprzedaży Grupy w poszczególnych kwartałach roku podlega niewielkiej sezonowości. Przychody w czwartym kwartale są zwykle wyższe niż w pozostałych kwartałach, ponieważ duża ich część generowana jest przez sprzedaż usług IT dla dużych przedsiębiorstw i instytucji państwowych. Podmioty te w ostatnich miesiącach roku dokonują często większych zakupów inwestycyjnych sprzętu i licencji.

9.3. Zatrudnienie

Liczba osób zatrudnionych w spółkach Grupy na dzień	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Zarząd Jednostki Dominującej	4	4
Zarządy jednostek z Grupy	64	61
Działy produkcyjne	3 189	2 782
Działy handlowe	275	237
Działy administracyjne	342	308
Razem	3 874	3 392

Liczba osób zatrudnionych w spółkach Grupy na dzień:	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
ASEE S.A.	31	28
ASEE BiH	111	96
ASEE Bułgaria	17	17
ASEE Macedonia	248	239
ASEE Turcja	100	88
BS Telecom Solutions	134	128
Grupa ASEE Chorwacja	347	327
Grupa ASEE Kosowo	150	82
Grupa ASEE Rumunia	146	127
Grupa ASEE Serbia	608	546
Grupa Necomplus	866	741
Grupa Payten B&H	68	67
Grupa Payten Macedonia	33	55
Grupa Payten Rumunia	107	70
Grupa Payten Serbia	207	182
Grupa Payten Turcja	349	271
Grupa Sonet	83	86
Monri Chorwacja	106	89
Payten Chorwacja	102	104
Payten Czarnogóra	19	20
Payten Egipt	9	-
Payten Słowenia	33	29
Razem	3 874	3 392

9.4. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku i dnia 31 grudnia 2021 roku w podziale na rodzaje usług:

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	268	308
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	135	119
Inne usługi poświadczające	12	-
Razem	415	427

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2022 podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych była spółka BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa. Została ona wybrana uchwałą Rady Nadzorczej ASEE S.A. z dnia 7 lipca 2022 roku.

Ponadto inne firmy z sieci BDO wykonywały w 2022 roku badania rocznych i przeglądy śródrocznych sprawozdań finansowych oraz inne usługi poświadczające na rzecz spółek z Grupy ASEE w innych krajach niż Polska. Suma wynagrodzenia za te usługi wynosiła w 2022 roku 572 tys. PLN.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2021 podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych była spółka Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa. Została ona wybrana uchwałą Rady Nadzorczej ASEE S.A. z dnia 27 marca 2018 roku oraz uchwałą z dnia 24 lutego 2021 roku.

Ponadto inne firmy z sieci Deloitte wykonywały w 2021 roku badania rocznych i przeglądy śródrocznych sprawozdań finansowych oraz inne usługi poświadczające na rzecz spółek z Grupy ASEE w innych krajach niż Polska. Suma wynagrodzenia za te usługi wynosiła w 2021 roku 535 tys. PLN.

9.5. Wynagrodzenie Zarządu oraz Rady Nadzorczej

W poniższej tabeli zaprezentowano wynagrodzenie poszczególnych członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki z tytułu sprawowanej przez nich funkcji za 2022 i 2021 rok.

Wynagrodzenie stałe za okres	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021
Zarząd		
Piotr Jeleński	365	370
Miljan Mališ	182	189
Michał Nitka (od dnia 1 maja 2021 roku) ¹⁾	269	170
Marcin Rulnicki (do dnia 30 kwietnia 2021 roku) ²⁾	-	95
Kostadin Slavkoski	224	207
	1 040	1 031
Rada Nadzorcza		
Jozef Klein	61	36
Adam Góral	49	30
Jacek Duch	70	60
Artur Kucharski	100	90
Adam Pawłowicz	70	60
	350	276

¹⁾ Pan Michał Nitka został powołany na funkcję Członka Zarządu Spółki ze skutkiem od 1 maja 2021 roku,

²⁾ Pan Marcin Rulnicki złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Spółki ze skutkiem od 30 kwietnia 2021 roku.

Wynagrodzenie zmienne za okres	12 miesięcy do 31 grudnia 2022	12 miesięcy do 31 grudnia 2021
Zarząd		
Piotr Jeleński	6 714	5 493
Miljan Mališ	986	714
Michał Nitka (od dnia 1 maja 2021 roku) ¹⁾	953	310

Marcin Rulnicki (do dnia 30 kwietnia 2021 roku) ²⁾	-	468
Kostadin Slavkoski	634	550
	9 287	7 535

Powyższe tabele uwzględniają wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji we władzach ASEE S.A. jak również we władzach spółek zależnych. Dane zaprezentowane w tabeli powyżej odzwierciedlają wysokość kosztów wypłaconych wynagrodzeń oraz rezerw na część wynagrodzenia zmiennego, która nie została wypłacona do dnia bilansowego.

Wynagrodzenia wypłacone i należne członkom zarządów i rad nadzorczych jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy ASEE w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku wyniosły 31 032 tys. PLN (nie obejmują kwot podanych w tabelach powyżej).

Wynagrodzenia wypłacone i należne członkom zarządów i rad nadzorczych jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy ASEE w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku wyniosły 24 271 tys. PLN (nie obejmują kwot podanych w tabelach powyżej).

9.6. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie wiarygodności kredytowej i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w odpowiedzi na zmiany warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić politykę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej.

Zarządzanie kapitałem	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Kredyty i pożyczki	115 090	85 820
Zobowiązania z tytułu leasingu	45 118	54 134
Zobowiązania handlowe, z tytułu umów z klientami, budżetowe oraz pozostałe	538 838	370 537
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(298 034)	(229 761)
Zadłużenie netto	401 012	280 730
Kapitał własny	1 119 117	970 476
Kapitał i zadłużenie netto	1 520 129	1 251 206
Wskaźnik dźwigni	26,38%	22,44%

9.7. Klimat a działalność Grupy ASEE

Wpływ na środowisko w przypadku Grupy ASEE jest dość ograniczony, ponieważ ASEE nie prowadzi działalności produkcyjnej. Z tego samego powodu zmiany w środowisku nie wpływają istotnie na działalność Grupy w perspektywie krótko- i średnioterminowej.

Niemniej jednak w 2022 roku Grupa ASEE wdrożyła politykę zarządzania jej wpływem na klimat i środowisko, a która ma na celu:

- ograniczenie zużycia energii i zasobów naturalnych,
- przyczynienie się do zarządzania kryzysem klimatycznym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych / CO₂,
- zwiększenie proporcji zużytej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,

- troskę o lokalne środowisko.

Zmiany klimatyczne mogą wpłynąć na funkcjonowanie Grupy w następujących obszarach:

- globalne ocieplenie klimatu może wpłynąć na jednostki zależne w perspektywie długoterminowej, głównie ze względu na potencjalny wpływ na turystykę,
- ekstremalne zdarzenia pogodowe mogą wpływać na podaż zakupionego sprzętu i ograniczać możliwość świadczenia usług wsparcia na miejscu,
- nowe przepisy dotyczące klimatu mogą zostać wprowadzone wraz z nowymi obowiązkami dotyczącymi operacji ASEE,
- wzrost kosztów energii elektrycznej może wpłynąć na koszty działalności ASEE.

Funkcjonowanie Grupy może wpływać na zmiany klimatyczne w następujących obszarach:

- Transport zakupionego sprzętu na duże odległości,
- Zużycie paliwa przez samochody służbowe obsługujące zainstalowane urządzenia,
- Grupa prowadzi działalność w wielu biurach wykorzystując energię i ogrzewanie,
- Podróże biznesowe,
- Gospodarowanie odpadami,
- Skala bezgotówkowych operacji płatniczych.

Proces zarządzania ryzykiem w 2022 roku koncentrował się bardziej na ocenie zagrożeń i szans związanych ze zmianami klimatycznymi. Ze względu na brak energochłonnych linii produkcyjnych istotność kwestii klimatycznych jest dość ograniczona.

Wpływ klimatu na biznes Grupy ASEE został szczegółowo opisany w *Raporcie niefinansowym* w dziale *Środowisko* przekazany do publicznej wiadomości w dniu 22 lutego 2023 roku.

9.8. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym

- **Połączenie spółek Integrirani Poslovni Sustavi, Gastrobit i Web Studio oraz Monri Payments**

W dniu 14 lutego 2023 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek Integrirani Poslovni Sustavi d.o.o., Gastrobit d.o.o., Web Studio d.o.o. oraz Monri Payments d.o.o., które będą działały od tego dnia jako spółka Monri Payments d.o.o.

W okresie od dnia 31 grudnia 2022 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tj. do dnia 22 lutego 2023 roku nie wystąpiły inne istotne zdarzenia, których ujawnienie mogłoby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji kadrowej, majątkowej oraz finansowej Grupy ASEE.

9.9. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku, nie wystąpiły zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które nie zostały, a powinny być ujęte w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Technology for business, solutions for people.

[Asseco South Eastern Europe S.A.](#)

ul. Olchowa 14, 35-322 Rzeszów

Tel.: +48 22 574 86 30

Fax: +48 22 574 86 90

Email: office@asseco-see.com

see.asseco.com